

Brüssel, 25.7.2012
COM(2012) 436 final

C7-0023/12

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA
KONTROLLIKOJALE**

**EUROOPA LIIDU 2011. AASTA KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE
AASTAARUANNE**

SISUKORD

Lk

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON **3**

I OSA: KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED JA NENDE LISAD **5**

Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Finantsaruannete lisad	13

II OSA: KONSOLIDEERITUD EELARVE TÄITMISE ARUANNE JA SELLE LISAD **93**

Konsolideeritud eelarve täitmise aruanne	95
Konsolideeritud eelarve täitmise aruande lisad	113

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON

EUROOPA LIIDU 2011. AASTA KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE ON KOOSTATUD TEABE ALUSEL, MILLE ON ESITANUD EUROOPA LIIDU ÜLDEELARVE SUHTES KOHALDATAVA FINANTSMÄÄRUSE ARTIKLI 129 LÖIKES 2 OSUTATUD INSTITUTSIOONID JA ASUTUSED. DEKLAREERIN, ET SEE ON KOOSTATUD KOOSKÖLAS KÕNEALUSE FINANTSMÄÄRUSE VII JAOTISEGA NING FINANTSARUANNETE LISADES TOODUD RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTETE, - EESKIRJADE JA -MEETODITEGA.

OLEN SAANUD NIMETATUD INSTITUTSIOONIDE JA ASUTUSTE PEAAARVEPIDAJATELT KOGU TEABE, MIS ON VAJALIK EUROOPA LIIDU VARASID JA KOHUSTUSI NING EELARVE TÄITMIST KAJASTAVA RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEKS, NING NIMETATUD INSTITUTSIOONIDE JA ASUTUSTE PEAAARVEPIDAJAD ON TÕENDANUD SELLE TEABE USALDUSVÄÄRSUST.

DEKLAREERIN, ET KÕNEALUSE TEABE JA KONTROLLI PÕHJAL, MIDA PIDASIN VAJALIKUKS TEHA EUROOPA KOMISJONI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KINNITAMISEKS, VÕIN OLLA PIISAVALT KINDEL, ET KÄESOLEV RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE ANNAB EUROOPA LIIDU FINANTSSEISUNDI KÕIGIST OLULISTEST TAHKUEST ÕIGE JA ÕIGLASE ÜLEVAATE.

(allkiri)

PHILIPPE TAVERNE

***Komisjoni
peaarvepidaja***

18. juuli 2012

EUROOPA LIIT

**KONSOLIDEERITUD
FINANTSARUANDED JA NENDE
LISAD**

2011. EELARVEAASTA

SISUKORD

Lk

I OSA: KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED JA NENDE LISAD

Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Finantsaruannete lisad:	13
1. Peamised arvestuspõhimõtted	14
2. Bilansi lisad	24
3. Tulemiaruaude lisad	43
4. Rahavoogude aruaude lisad	51
5. Tingimuslikud varad ja kohustused ning muud avaldatavad andmed	52
6. Finantskorrektsioonid ja sissenõudmised	56
7. ELi laenuvõtmise ja -andmise tegevus	75
8. Finantsriskide juhtimine	81
9. Seotud osapooli käsitlevad andmed	87
10. Bilansipäevajärgsed sündmused	89
11. Konsolideerimise ulatus	90

**Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes järgnevates tabelites esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.*

BILANSS

		<i>miljonites eurodes</i>	
	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
PÕHIVARA			
Immateriaalne vara	2.1	149	108
Kinnisvara ja seadmed	2.2	5 071	4 813
Pikaajalised investeeringud:			
<i>Kapitaliosaluse meetodil kajastatud investeeringud</i>	2.3	374	492
<i>Finantsvara: müügivalmis vara</i>	2.4	2 272	2 063
Finantsvara: pikaajalised laenud	2.5	41 400	11 640
Pikaajalised nõuded ja sissenõutavad summad	2.6	289	40
Pikaajalised eelmaksed	2.7	<u>44 723</u>	<u>44 118</u>
		94 278	63 274
KÄIBEVARA			
Varud	2.8	94	91
Lühiajalised investeeringud:			
<i>Finantsvara: müügivalmis vara</i>	2.9	3 619	2 331
Lühiajalised nõuded ja sissenõutavad summad:			
<i>Finantsvara: lühiajalised laenud</i>	2.10	102	2 170
<i>Muud nõuded ja sissenõutavad summad</i>	2.11	9 477	11 331
Lühiajalised eelmaksed	2.12	11 007	10 078
Raha ja raha ekvivalendid	2.13	<u>18 935</u>	<u>22 063</u>
		43 234	48 064
AKTIVA KOKKU		137 512	111 338
PIKAAJALISED KOHUSTUSED			
Pensionid ja muud töötajahüvitised	2.14	(34 835)	(37 172)
Pikaajalised eraldised	2.15	(1 495)	(1 317)
Pikaajalised finantskohustused	2.16	(41 179)	(11 445)
Muud pikaajalised kohustused	2.17	<u>(2 059)</u>	<u>(2 104)</u>
		(79 568)	(52 038)
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Lühiajalised eraldised	2.18	(270)	(214)
Lühiajalised finantskohustused	2.19	(51)	(2 004)
Kreditoorne võlgnevus	2.20	<u>(91 473)</u>	<u>(84 529)</u>
		(91 794)	(86 747)
PASSIVA KOKKU		(171 362)	(138 785)
NETOVARA		(33 850)	(27 447)
Reservid	2.21	3 608	3 484
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad*	2.22	<u>(37 458)</u>	<u>(30 931)</u>
NETOVARA		(33 850)	(27 447)

* Euroopa Parlament võttis 1. detsembril 2011 vastu eelarve, milles on ette nähtud Euroopa Liidu lühiajaliste kohustuste tasumine omavahenditest, mille liikmesriigid koguvad või mis nõutakse neilt sisse 2012. aastal. Lisaks tagavad liikmesriigid personalieeskirjade (nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määruse nr 259/68 muudetud redaktsioon) artikli 83 kohaselt ühiselt pensionikohustuste täitmise.

TULEMIARUANNE*miljonites eurodes*

	Lisa	2011	2010
PÕHITEGEVUSTULUD			
Tulu omavahenditest ja osamaksudest	3.1	124 677	122 328
Muud põhitegevustulud	3.2	<u>5 376</u>	<u>8 188</u>
		130 053	130 516
PÕHITEGEVUSKULUD			
Halduskulud	3.3	(8 976)	(8 614)
Põhitegevuskulud	3.4	<u>(123 778)</u>	<u>(103 764)</u>
		<u>(132 754)</u>	<u>(112 378)</u>
PÕHITEGEVUSE (PUUDUJÄÄK)/ÜLEJÄÄK		(2 701)	18 138
Finantstulud	3.5	1 491	1 178
Finantskulud	3.6	(1 355)	(661)
Muudatused pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustustes		1 212	(1 003)
Osa ühis- ja sidusettevõtete netokahjumis	3.7	<u>(436)</u>	<u>(420)</u>
EELARVEAASTA TULEM		<u>(1 789)</u>	<u>17 232</u>

RAHAVOOGUDE ARUANNE

		<i>miljonites eurodes</i>	
	Lisa	2011	2010
Eelarveaasta tulem		(1 789)	17 232
<u>Rahavood põhitegevusest:</u>	4.2		
Amortisatsioon (finantsvara)		33	28
Amortisatsioon		361	358
Pikaajaliste laenude (suurenemine)/vähenemine		(29 760)	(876)
Pikaajaliste eelmaksete (suurenemine)/vähenemine		(605)	(2 574)
Pikaajaliste nõuete ja sissenõutavate summade (suurenemine)/vähenemine		(249)	15
Varude (suurenemine)/vähenemine		(3)	(14)
Lühiajaliste eelmaksete (suurenemine)/vähenemine		(929)	(642)
Lühiajaliste nõuete ja sissenõutavate summade (suurenemine)/vähenemine		3 922	(4 543)
Pikaajaliste eraldiste suurenemine/(vähenemine)		178	(152)
Pikaajaliste finantskohustuste suurenemine/(vähenemine)		29 734	886
Muude pikaajaliste kohustuste suurenemine/(vähenemine)		(45)	(74)
Lühiajaliste eraldiste suurenemine/(vähenemine)		56	1
Lühiajaliste finantskohustuste suurenemine/(vähenemine)		(1 953)	1 964
Kreditoorse võlgnevuse suurenemine/(vähenemine)		6 944	(9 355)
Mitterahalise tuluna kirjendatud eelneva aasta eelarve ülejääk		(4 539)	(2 254)
Muud mitterahalised muutused		(75)	(149)
<u>Pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustuste suurenemine/(vähenemine)</u>		(2 337)	(70)
<u>Rahavood investeerimistegevusest:</u>	4.3		
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete (suurenemine)/vähenemine		(693)	(374)
Pikaajaliste investeeringute (suurenemine)/vähenemine		(91)	(176)
Lühiajaliste investeeringute (suurenemine)/vähenemine		<u>(1 288)</u>	<u>(540)</u>
NETORAHAVOOD		<u>(3 128)</u>	<u>(1 309)</u>
Raha ja raha ekvivalentide suurenemine/(vähenemine) (neto)		(3 128)	(1 309)
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta alguse seisuga	2.13	<u>22 063</u>	<u>23 372</u>
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta lõpu seisuga	2.13	<u>18 935</u>	<u>22 063</u>

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNEmiljonites
eurodes

	Reservid (A)		Liikmesriikidelt sissenõutavad summad (B)		Netovara =(A)+(B)
	Õiglase väärtuse reserv	Muud reservid	Kumuleerunud ülejääk/ (puudujääk)	Eelarveaasta tulem	
SALDO 31. DETSEMBRI 2009. AASTA SEISUGA	69	3 254	(52 488)	6 887	(42 278)
Muutused tagatisfondi reservis		273	(273)		0
Õiglase väärtuse muutused	(130)				(130)
Muud		4	(21)		(17)
2009. eelarveaasta eraldatud tulem		14	6 873	(6 887)	0
Liikmesriikidele tagasimakstud 2009. aasta eelarve ülejääk			(2 254)		(2 254)
Eelarveaasta tulem				17 232	17 232
SALDO 31. DETSEMBRI 2010. AASTA SEISUGA	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Muutused tagatisfondi reservis		165	(165)		0
Õiglase väärtuse muutused	(47)				(47)
Muud		2	(30)		(28)
2010. eelarveaasta eraldatud tulem		4	17 228	(17 232)	0
Liikmesriikidele tagasimakstud 2010. aasta eelarve ülejääk			(4 539)		(4 539)
Eelarveaasta tulem				(1 789)	(1 789)
SALDO 31. DETSEMBRI 2011. AASTA SEISUGA	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)

Finantsaruannete lisad

1. PEAMISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

1.1 ÕIGUSLIK ALUS JA RAAMATUPIDAMISEESKIRJAD

Euroopa Liidu raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, 16.9.2002), ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse finantsmääruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad.

Finantsmääruse artikli 133 kohaselt koostab Euroopa Liit oma finantsaruanded tekkepõhise arvestuse eeskirjade kohaselt, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS) või nende puudumisel rahvusvahelistel finantsaruandlusstandarditel (IFRS). Kõnealused raamatupidamiseeskirjad võtab vastu komisjoni peaarvepidaja ja neid tuleb kohaldada kõigis konsolideeritud institutsioonides ja ELi asutustes, et kehtiks ühtsed raamatupidamisarvestuse, hindamise ja raamatupidamise aastaaruannete esitamise eeskirjad, mille eesmärk on ühtlustada finantsaruannete koostamise ja konsolideerimise menetlust. Raamatupidamisarvestust peetakse eurodes ja kalendriaasta põhjal.

1.2 RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTTED

Finantsaruannete eesmärk on anda üksuse finantsseisundi, tegevustulemuste ja rahavoogude kohta teavet, millest on abi laiale kasutajaskonnale. Kuna ELi näol on tegemist avaliku sektori üksusega, on konkreetsem eesmärk anda teavet, millest on abi otsuste tegemisel, ja näidata, et üksus kasutab talle usaldatud vahendeid vastutustundlikult. Käesoleva dokumendi koostamisel on silmas peetud just neid eesmärke.

Üldised kaalutlused (raamatupidamis põhimõtted), millest finantsaruannete koostamisel lähtutakse, on sätestatud ELi raamatupidamiseeskirjas nr 2 ning on samad mis IPSAS 1-s kirjeldatud põhimõtted, s.o: õiglase kajastamise, tekkepõhise arvestuse, tegevuse jätkuvuse, kajastamise järjepidevuse, andmete koondamise, tasaarvestuse ja teabe võrreldavuse põhimõte.

Finantsaruannete koostamine kooskõlas eespool nimetatud eeskirjade ja põhimõtetega nõuab, et juhtkond annaks hinnanguid, mis mõjutavad bilansi ja tulemiaruaruande teatavatel ridadel kajastatud summasid ning tingimuslike varade ja kohustuste kohta avaldatavaid andmeid.

1.3 KONSOLIDEERIMINE

Konsolideerimise ulatus

ELi konsolideeritud finantsaruanded hõlmavad kõiki olulisi kontrollitavaid üksusi (institutsioonid ja ametid) ning sidus- ja ühissettevõtteid, st kokku 50 kontrollitavat üksust, 5 ühissettevõtet ja 4 sidusettevõtet. Konsolideeritud üksuste täielik loetelu on esitatud lisas **11.1**. 2010. aastaga võrreldes on konsolideerimise ulatust laiendatud seitsme kontrollitava üksuse (üks institutsioon ja kuus ametit) võrra. Kõnealused lisandumised ei avalda konsolideeritud finantsaruannetele märkimisväärset mõju.

Kontrollitavad üksused

Otsus lisada üksus konsolideeritavate üksuste hulka põhineb kontrolli mõistel. Kontrollitavad üksused on kõik üksused, mille finants- ja tegevusstrateegiat on Euroopa Liidul õigus kas otseselt või kaudselt juhtida, et saada kasu kõnealuste üksuste tegevusest. Nimetatud õigus peab olema vaatlusalusel hetkel rakendatav. Kontrollitavad üksused on täielikult konsolideeritud. Konsolideerimine algab kontrolli alguse kuupäeval ja lõpeb kontrolli lõppemisel.

Euroopa Liidu raames on põhilised kontrolli väljendavad näitajad järgmised: üksuse loomine aluslepingu või teisese õigusakti alusel, üksuse rahastamine üldeelarvest, hääleõigus juhtorganites, Euroopa Kontrollikoja poolne auditeerimine ning Euroopa Parlamendi poolne eelarve täitmisele heakskiidu andmine. Selle otsustamiseks, kas üks või kõik eespool loetletud kriteeriumid on kontrolli kohaldamiseks piisavad, tuleb loomulikult hinnata iga üksust eraldi.

Selle lähenemisviisi kohaselt käsitatakse ELi institutsioone (v.a Euroopa Keskpang) ja ametid (v.a endise teise samba ametid) ELi ainukontrolli all olevana ning seetõttu need konsolideeritakse. Lisaks sellele loetakse kontrollitavaks üksuseks ka likvideeritavat Euroopa Sõe- ja Teraseühendust (ESTÜ).

Kõik ELi kontrollitavate üksuste omavahelised olulised tehingud ja saldod elimineeritakse; sellistest omavahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole aga märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Ühisettevõtted

Ühisettevõtte on lepinguline suhe, mille alusel Euroopa Liit ning üks või enam poolt („ühisettevõtjad“) kohustuvad läbi viima majandustegevust, mille üle teostatakse ühiskontrolli. Ühiskontroll on lepingus kokkulepitu kohaselt jaotatud kas otsene või kaudne kontroll teenusepotentsiaali omava tegevuse üle.

Osakute üle ühisettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses. Euroopa Liidu osa tema poolt ühiselt kontrollitavate üksuste majandustulemustes kajastatakse tulemiaruanDES ja ELi osa reservides toimunud muutustes kajastatakse reservides. Ühisettevõtte raamatupidamislik väärtus raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste (täiendavad osamaksud, osa majandustulemuses ja reservide muutustes, väärtuse vähendamised ja dividendid) liitmisel.

Euroopa Liidu ja tema poolt ühiselt kontrollitavate üksuste vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud. Ühisettevõtete arvestuspõhimõtted võivad erineda arvestuspõhimõtetest, mida Euroopa Liit kasutab sarnastel asjaoludel aset leidvate sarnaste tehingute ja sündmuste puhul.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on üksused, mille üle Euroopa Liidul on kas otseselt või kaudselt märkimisväärne mõju, kuid mille üle neil kontroll puudub. Eelduseks on võetud, et märkimisväärne mõju esineb juhul, kui Euroopa Liidule kuulub kas otseselt või kaudselt vähemalt 20 % hääleõigusest.

Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses. Euroopa Liidu osa tema sidusettevõtete majandustulemustes kajastatakse tulemiaruanDES ja tema osa reservides toimunud muutustes kajastatakse reservides. Sidusettevõtte raamatupidamislik väärtus raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste (täiendavad osamaksud, osa majandustulemuses ja reservide muutustes, väärtuse vähendamised ja dividendid) liitmisel. Sidusettevõttelt saadud jaotatud kasum vähendab vara bilansilist maksumust. Euroopa Liidu ja tema sidusettevõtete vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Sidusettevõtete arvestuspõhimõtted võivad erineda arvestuspõhimõtetest, mida Euroopa Liit kasutab sarnastel asjaoludel aset leidvate sarnaste tehingute ja sündmuste puhul. Juhtudel, mil Euroopa Liidule kuulub vähemalt 20 % investeerimiskapitalifondist, ei sea ta eesmärgiks avaldada olulist mõju. Selliseid fonde käsitletakse seetõttu müügivalmis finantsinstrumentidena ja kapitaliosaluse meetodit ei kohaldata.

Konsolideerimata üksused, mille vahendeid haldab komisjon

Euroopa Liidu personali ravikindlustusskeemi, Euroopa Arengufondi ja osalejate tagatisfondi vahendeid haldab komisjon nimetatud üksuste eest; kuna Euroopa Liit neid üksuseid aga ei kontrolli, siis ei ole need ka tema raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud; asjaomaste summade kohta täiendava teabe saamiseks vt lisa **11.2**.

1.4 ARUANDE KOOSTAMISE ALUS

1.4.1 Valuuta ja ümberarvestamise alused

Arveldus- ja aruandlusvaluuta

Finantsaruanded on koostatud miljonites eurodes, sest euro on Euroopa Liidu arveldus- ja aruandlusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Välisvaluutatehingud arvestatakse eurodesse ümber tehingupäeval kehtinud vahetuskursi alusel. Kasum või kahjum vahetuskursierinevustest, mis tuleneb välisvaluutas arveldatud tehingutest ning välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuste ümberarvestamisest eelarveaasta lõpus kehtinud vahetuskursside alusel, kajastatakse tulemiaruanDES.

Teistsuguseid ümberarvestamise meetodeid kasutatakse kinnisvara ja seadmete ning immateriaalse vara puhul, mille väärtust eurodes arvestatakse nende soetamise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel. Välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuste eelarveaasta lõppsaldod arvestatakse eurodesse ümber 31. detsembril kehtinud vahetuskursside alusel.

Euro vahetuskursid

Valuuta	31.12.2011	31.12.2010	Valuuta	31.12.2011	31.12.2010
BGN	1,9558	1,9558	LTL	3,4528	3,4528
CZK	25,7870	25,0610	PLN	4,4580	3,9750
DKK	7,4342	7,4535	RON	4,3233	4,2620
EEK	–	15,6466	SEK	8,9120	8,9655
GBP	0,8353	0,8607	CHF	1,2156	1,2504
HUF	314,5800	277,9500	JPY	100,2000	108,6500
LVL	0,6995	0,7094	USD	1,2939	1,3362

Välisvaluutas nomineeritud ja müügivalmina käsitatavate rahaliste väärtpaperite õiglase väärtuse muutusi, mis seonduvad ümberarvestamise erinevusega, kajastatakse tulemiaruanDES. Õiglasest väärtuses hoitavate, muutustega läbi tulemiaruanDE kajastatavate mitterahaliste finantsvarade ja -kohustuste ümberarvestamise erinevusi kajastatakse tulemiaruanDES. Müügivalmina käsitatavate mitterahaliste finantsvarade ja -kohustuste ümberarvestamise erinevused on esitatud õiglase väärtuse reservis.

1.4.2 Prognooside kasutamine

IPSASe ja üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete kohaselt on finantsaruannetes tingimata esitatud summad, mis põhinevad kõige usaldusväärsemale kättesaadavale teabele tuginevatel juhtkonna prognoosidel ja hinnangutel. Oluliste hinnangute hulka kuuluvad muu hulgas töötajahüvitiste kohustuste, eraldiste, varudest ja nõuetest tuleneva finantsriski, viitlaekumiste ja kumuleerunud kulude ning tingimuslike varade ja kohustuste summad ja immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete väärtuse languse määra summad. Tegelikud tulemused võivad kõnealustest prognoosidest erineda. Muutusi prognoosides kajastatakse selles perioodis, mil need teatavaks on saanud.

1.5 BILANSS

1.5.1 Immateriaalne vara

Omandatud arvutitarkvara litsentsid on kajastatud soetusmaksumus, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Vara amortiseeritakse lineaarselt eeldatava kasuliku kasutusea alusel. Asutusesiseselt väljatöötatud immateriaalne vara kapitaliseeritakse, kui täidetud on asjaomased ELi raamatupidamiseskirjades ettenähtud kriteeriumid. Kapitaliseeritavate kulude hulka kuuluvad kõik otseselt omistatavad kulud, mis on vajalikud vara loomiseks, tootmiseks või valmistamiseks selliselt, et see vara saaks toimida juhtkonna poolt kavandatud viisil. Teadustegevusega seotud kulud, mittekapitalizeeritavaid arenduskulusid ja hoolduskulusid kajastatakse kuluna kulu kandmise hetkel.

1.5.2 Kinnisvara ja seadmed

Kogu kinnisvara ja seadmed on näidatud soetusmaksumus, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Soetusmaksumus hõlmab kulud, mis on asjaomase vara soetamise või valmistamisega otseselt seotud.

Hilisemad kulud on vastavalt vajadusele kas arvatud vara bilansilise maksumuse hulka või kajastatud eraldi varana – viimast vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu või teenusepotentsiaal läheb Euroopa Liidule ja vara maksumust saab usaldusväärsest mõõta. Parandus- ja hooldustööde kulud kajastatakse kuluna tulemiaruanDES selle arvestusperioodi all, mil vastavad kulud kanti. Kuna Euroopa Liit ei võta laene kinnisvara ega seadmete soetamiseks, siis laenukulud sellise soetamisega ei kaasne.

Maad ja kunstiteoseid ei amortiseerita, kuna nende kasutusiga loetakse igaveseks. Ehitamisel olevat vara ei amortiseerita, kuna selline vara ei ole veel kasutamiseks valmis. Muude varade amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil, mille kohaselt nende maksumus jaotatakse jääkmaksumusteks nende eeldatava kasuliku kasutusea peale järgmiselt:

Amortisatsiooninormid

Vara liik	Lineaarne amortisatsiooninorm
Hooned	4 %
Masinaid ja seadmed	10-25 %
Mööbel	10-25 %
Inventar ja siseseaded	10-33 %
Sõidukid	25 %

Arvutiriistvara	25 %
Muu materiaalne vara	10-33 %

Võõrandamisest saadud kasum või kahjum leitakse tulu ja müügikulude vahe võrdlemisel võõrandatava vara bilansilise maksumusega ning seda kajastatakse tulemiaruanDES.

Rendimaksud

Materiaalse vara rendimaksud, mille puhul Euroopa Liit kannab põhimõtteliselt kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid, liigitatakse kapitalirendi makseteks. Kapitalirendi maksud kapitaliseeritakse rendi alustamisel väärtuses, mis vastab kas renditava vara õiglasele väärtusele või minimaalsete rendimaksete nüüdisväärtusele, olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Iga rendimakse jaotatakse kohustuseks ja finantskuludeks selliselt, et tasumata finantssaldo määr püsiks ühtlane. Rendikohustusi, millest on finantskulud maha arvatud, kajastatakse muude (lühiajaliste ja pikaajaliste) kohustuste all. Finantskulude hulka kuuluvaid intresse kajastatakse kuluna tulemiaruanDES rendiperioodi jooksul, et saada pidev perioodiline intressimäär, mida kohaldatakse igal perioodil kohustuse tasumata saldo suhtes. Kapitalirendi alusel hoitavaid vara amortiseeritakse kas vara kasuliku kasutusea või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb neist on lühem.

Rendimaksud, mille puhul oluline osa omandiõigusega kaasnevatest riskidest ja hüvedest jääb rendileandja kanda, liigitatakse kasutusrendiks. Kasutusrendi korras tehtavad maksud kajastatakse kuluna tulemiaruanDES rendiperioodi jooksul lineaarsel meetodil.

1.5.3 Muude kui finantsvarade väärtuse langus

Tähtajatu kasuliku kasutusega varasid ei amortiseerita; selle asemel kontrollitakse igal aastal, ega nende väärtus ei ole langenud. Amortiseeritavate varade puhul kontrollitakse alati, kas nende väärtus ei ole langenud, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei pruugi olla kaetav. Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab kaetava väärtuse. Kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud, või vara tarbimisväärtus, olenevalt sellest, kumb neist on kõrgem.

Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete jääkmaksumus ja kasulik kasutusiga vaadatakse läbi ja vajadusel korrigeeritakse neid vähemalt kord aastas. Kui vara bilansiline maksumus ületab hinnangulise kaetava väärtuse, hinnatakse vara bilansiline maksumus kohe alla kuni tema kaetava väärtuseni. Kui varasematel aastatel kajastatud väärtuse languse põhjused on ära langenud, siis vähendatakse vastavalt sellele väärtuse langusest tekkinud kahjumit.

1.5.4 Investeeringud

Osalused sidus- ja ühissettevõtetes

Osaluste üle sidus- ja ühissettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. Omakapitali maksumust korrigeeritakse, et võtta arvesse Euroopa Liidu osa sidus- ja ühissettevõtete netovarade suurenemises või vähenemises pärast arvelevõtmist, kui on märke väärtuse langusest, ning vajadusel hinnatakse see alla madalama kaetava väärtuseni. Kaetav väärtus määratakse kindlaks vastavalt lisas **1.5.3** kirjeldatule. Kui väärtuse languse põhjus hiljem ära langeb, siis vähendatakse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kuni bilansilise maksumuseni, mis oleks kindlaks määratud juhul, kui väärtuse langusest tekkinud kahjumit ei oleks kajastatud.

Investeeringud riskikapitali fondidesse

Liigitus ja väärtuse hindamine

Investeeringud riskikapitali fondidesse liigitatakse müügivalmis varadeks (vt lisa **1.5.5**) ja sellest tulenevalt võetakse need arvele õiglases väärtuses; õiglase väärtuse muutustest tulenev kasum või kahjum (sealhulgas vahetuskursierinevused) kajastatakse õiglase väärtuse reservis.

Õiglase väärtuse määramine

Kuna investeeringutel riskikapitali fondidesse ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, hinnatakse nende väärtust iga investeeringu puhul eraldi kas soetusmaksumuse või omistatava vara puhasväärtuse (NAV) alusel. Õiglase väärtuse hindamisest tulenevat realiseerimata kasumit kajastatakse reservides ja realiseerimata kahjumi puhul hinnatakse, kas selle väärtus on vähenenud, et otsustada, kas kajastada seda väärtuse langusest tingitud kahjumina tulemiaruanDES või muutusena õiglase väärtuse reservis.

1.5.5 Finantsvara

Liigitus

Euroopa Liit liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi tulemiaruanDE; laenu ja nõuded; tähtajani hoitavaid investeeringud; müügivalmis finantsvarad. Finantsinstrumentide liigitus määratakse kindlaks nende arvele võtmisel ja see hinnatakse ümber iga bilansipäeva seisuga.

i) Finantsvarad, mida kajastatakse õiglaselt väärtuses muutustega läbi tulemiarunde

Finantsvara liigitatakse sellesse kategooriasse, kui see soetatakse peamiselt müügi eesmärgil lühiajaliselt või kui Euroopa Liit on nimetatud finantsvara sellesse kategooriasse kuuluvana määratlenud. Sellesse kategooriasse liigitatakse ka tuletisinstrumentid. Sellesse kategooriasse kuuluvad varad liigitatakse käibevaraks, kui nende oodatav realiseerimisaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

ii) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Need tekivad, kui EL annab raha või kaupu või osutab teenuseid otse võlgnikule, ilma et ta kavatseks nõudega kaubelda. Need kuuluvad põhivara hulka, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates.

iii) Tähtajani hoitavad investeeringud

Tähtajani hoitavad investeeringud on kindlaksmääratud lõpptähtajaga finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad ning mida Euroopa Liit kavatseb ja suudab hoida kuni lõpptähtajani, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Aruandeaasta jooksul ei olnud Euroopa Liidul ühtegi sellesse kategooriasse kuuluvat investeeringut.

iv) Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarad on finantsvarad, mis on määratletud sellesse kategooriasse kuuluvana või mis ei ole liigitatud ühtegi muusse kategooriasse, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Müügivalmis finantsvarad liigitatakse kas käibe- või põhivaraks olenevalt sellest, millise ajavahemiku möödudes EL kavatseb need võõrandada. Müügivalmis finantsvaradeks liigitatakse ka investeeringud konsolideerimata üksustesse ja muud omakapitaliinvesteeringud (nt riskikapitalitehingud), mille üle ei peeta arvestust kapitaliosaluse meetodil.

Arvelevõtmine ja väärtuse hindamine arvelevõtmisel

Õiglaselt väärtuses muutustega läbi tulemiarunde kajastatud, tähtajani hoitavate ja müügivalmis finantsvarade ostu ja müüki kajastatakse kauplemispäeval, st päeval, mil Euroopa Liit võtab kohustuse vara ostuks või müügiks. Laene kajastatakse sularaha laenuvõtjale ülekandmise hetkel. Finantsinstrumentid võetakse arvele õiglaselt väärtuses, millele on liidetud kõigi nende finantsvarade tehingukulud, mis ei ole kajastatud õiglaselt väärtuses muutustega läbi tulemiarunde. Finantsvarad, mis on kajastatud õiglaselt väärtuses muutustega läbi tulemiarunde, võetakse arvele õiglaselt väärtuses ning nende tehingukulud kajastatakse kuluna tulemiaruanDES.

Finantsvara õiglane väärtus arvelevõtmisel on tavaliselt tehinguhind (st saadud tasu õiglane väärtus). Pikaajalise intressivaba või turutingimustest madalama intressimääraga laenu andmisel saab selle õiglaseks väärtuseks lugeda kõigi tulevaste laekumiste nüüdisväärtuse, mis on diskonteeritud turuintressimäär alusel, mis kehtib sarnase krediidireitinguga sarnase instrumendi puhul.

Laenatud vahendite arvelt antud laenusid mõõdetakse nimiväärtuses, mida loetakse laenu õiglaseks väärtuseks. Seda järgmistel põhjustel:

- ELi laenuandmise turukeskkond on väga eripärane ja erinev kapitaliturust, millel emiteeritakse ettevõtete ja valitsuste võlakirjasid. Kuna laenuandjatel on neil turgudel võimalik valida alternatiivseid investeeringuid, siis kajastub alternatiivsete valikute võimalus turuhindades. ELi jaoks aga selline alternatiivsete investeeringute võimalus puudub, sest ELil ei ole lubatud raha kapitaliturgudele investeerida; ta üksnes laenab vahendeid, et anda laenusid sama intressimääraga. See tähendab, et ELil puudub laenatud vahendite arvelt laenude andmiseks või investeeringute tegemiseks alternatiivne võimalus. Seega puuduvad alternatiivkulud ja seetõttu ka alus turuintressimääradega võrdlemiseks. Tegelikult kujutab ELi laenude andmise tegevus endast eraldi turgu. Kuna alternatiivkulu kriteerium ei ole kohaldatav, siis põhimõtteliselt ei kajasta turuhind õiglaselt ELi laenuandmise tehingute sisu. Seda silmas pidades ei ole asjakohane kasutada ELi antud laenude õiglase väärtuse kindlaksmääramisel võrdlusalusena ettevõtete või valitsuste võlakirjasid.
- Kuna sellele lisaks puudub ka aktiivne turg ja sarnased tehingud, mida saaks kasutada võrdlusalusena, peaks Euroopa Liit kasutama oma finantsstabiilsusmehhanismi ja maksebilansi rahastamisvahendi raames antud laenude jms laenutehingute õiglase väärtuse leidmisel sama intressimäär, mida ta nõuab antud laenudelt.
- Peale selle esinevad nende laenude puhul antud ja võetud laenude vahel kompenseerivad mõjud, sest need on oma laadilt kompensatsioonitehingud. Seepärast on antud laenude tegelik intressimäär võrdne nendega seonduvate võetud laenude tegeliku intressimääraga. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusajaalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiaruanDES.

Finantsinstrumentide kajastamine lõpetatakse, kui investeringust rahavoogude saamise õigus on aegunud või üle antud ja Euroopa Liit on põhimõtteliselt kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved üle andnud.

Järgnev väärtuse hindamine

i) Finantsvarasid, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi tulemiarunde, kajastatakse järgnevalt õiglasest väärtuses. Õiglasest väärtuses muutustega läbi tulemiarunde kajastatud finantsinstrumentide kategooriasse kuuluvate finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse tulemiarundes selle perioodi all, mil see on tekkinud.

ii) Laene ja nõudeid ning tähtajani hoitavaid investeringuid kajastatakse amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Laenatud vahendite arvelt antud laenude korral kohaldatakse antud ja võetud laenude puhul sama tegelikku intressimäära, sest need laenud on oma laadilt kompensatsioonitehingud ning antud ja võetud laenude tingimuste ja summade vahelised erinevused ei ole märkimisväärsed. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusajalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiarundes.

iii) Tähtajani hoitavad investeringud ELil praegu puuduvad.

iv) Müügivalmis finantsvarasid kajastatakse järgnevalt õiglasest väärtuses. Müügivalmis varade õiglase väärtuse muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse õiglase väärtuse reservis. Müügivalmina käsitletava vara müümisel või väärtuse vähendamisel kajastatakse eelnevalt õiglase väärtuse reservis kajastatud õiglase väärtuse kumulatiivset korrigeerimist tulemiarundes. Müügivalmis finantsvarade intressi, mis on arvatud tegeliku intressimäära meetodi kohaselt, kajastatakse tulemiarundes. Müügivalmis omakapitaliinstrumentidelt saadud dividende kajastatakse hetkel, mil ELi jaoks tekib makse saamise õigus.

Aktiivsetel turgudel noteeritud investeringute õiglase väärtus põhineb jooksva pakkumishinnal. Kui finantsvara turg ei ole aktiivne (või kui tegemist on noteerimata väärtuspaberitega), määrab Euroopa Liit õiglase väärtuse hindamismeetodeid kasutades. Kõnealuste meetodite hulka kuuluvad hiljutiste mitteseotud poolte vaheliste tehingute kasutamine, viitamine teistele põhimõtteliselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoogude analüüs, optioonihinna mudelid ja muud turuosaliste üldkasutatavad hindamismeetodid.

Juhul kui sellistesse omakapitaliinstrumentidesse tehtud investeringute õiglast väärtust, millel ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, ei saa usaldusväärselt mõõta, hinnatakse neid soetusmaksumuses, millest on lahutatud väärtuse langusest tekkinud kahjum.

Finantsvara väärtuse langus

Euroopa Liit hindab igal bilansipäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara väärtus on langenud. Finantsvara väärtus langeb ja väärtuse langusest tekib kahjum üksnes juhul, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et vara arvele võtmise järel on selle väärtus langenud ühe või enama sündmuse tagajärjel, mis mõjutab või mõjutavad finantsvara prognoositud tulevase rahavooge, mida saab usaldusväärselt hinnata.

a) Amortiseeritud väärtuses kajastatud varad

Kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et amortiseeritud väärtuses kajastatud laenude ja nõuete või tähtajani hoitavate investeringute väärtuse languse tõttu on kantud kahjumit, leitakse kahjumi suurus vara bilansilise maksumuse ja prognoositud tulevaste rahavoogude (v.a kandmata tulevane krediitkahju) nüüdisväärtuse vahena, diskonteerituna finantsvara algse tegeliku intressimääraga. Vara bilansilist maksumust vähendatakse ja kahjumi summa kajastatakse tulemiarundes. Kui laen või tähtajani hoitav investering on muutuva intressimääraga, võetakse väärtuse langusest tekkinud kahjumi leidmisel diskontomääraks lepingu kohaselt kindlaks määratud jooksev tegelik intressimäär. Tagatisega finantsvara prognoositud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutus peegeldab rahavooge, mis võivad tuleneda nimetatud vara sündmüügist, millest on maha arvatud tagatise saamise ja müügi kulud, olenemata sellest, kas sündmüük on tõenäoline või mitte. Kui järgneval perioodil väärtuse langusest tekkinud kahjumi summa väheneb ja vähenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit tulemiarundes.

b) Õiglasest väärtuses kajastatud varad

Müügivalmina käsitletavate omakapitaliinvesteringute väärtuse languse kindlakstegemisel võetakse arvesse seda, kas väärtupaberi õiglase väärtus on langenud oluliselt või püsivalt (pikaks ajaks) allapoole selle soetusmaksumust. Kui müügivalmis finantsvarade puhul on mis tahes selliseid tõendeid, arvatakse kumulatiivne kahjum (arvatuna soetusmaksumuse ja jooksva õiglase väärtuse vahena, millest on lahutatud mis tahes varem tulemiarundes kajastatud asjaomase finantsvara väärtuse langusest tekkinud kahjum) reservist välja ja kajastatakse tulemiarundes. Tulemiarundes kajastatud omakapitaliväärtupaberite väärtuse langusest tekkinud kahjumi vähenemise korral ei kajastata seda vähenemist tulemiarundes. Kui järgneval perioodil müügivalmina käsitletava võlainstrumendi õiglase

väärtus suureneb ja suurenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit tulemiaruanandes.

1.5.6 Varud

Varusid kajastatakse kas nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Soetusmaksumus määratakse lihtjärjekorra (FIFO) meetodi alusel. Valmistoodete ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus koosneb toorainest, otsestest tööjõukuludest ja muudest otsestest kuludest ning nendega seotud tootmise üldkuludest (võttes aluseks normaalse kasutatava tootmisvõimsuse). Neto realiseerimisväärtus on tavalise äritegevuse käigus rakendatav hinnanguline müügihind, millest on lahutatud valmistus- ja müügikulud. Kui turustamiseks mõeldud varusid hoitakse tasuta või sümboolse tasu eest, hinnatakse nende väärtust kas soetusmaksumuse või jooksva asendusmaksumuse alusel olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Jooksev asendusmaksumus on kulu, mida Euroopa Liit kannaks vara soetamisel aruandepäeval.

1.5.7 Eelmaksed

Eelmakse on makse, mille eesmärk on pakkuda abisaajale sularaha ettemakset, st käibevahendeid. See võib olla jagatud mitmeks makseks, mis tehakse asjaomases eelmaksete lepingus kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul. Käibevahendeid või ettemakseid kasutatakse sel eesmärgil, milleks need anti, lepingus kindlaksmääratud perioodi jooksul. Vastasel korral makstakse need tagasi. Kui abisaaja ei kannu rahastamiskõlblikke kulusid, on tal kohustus eelmakseks olev ettemakse Euroopa Liidule tagastada. Eelmakse summat vähendatakse (kas täielikult või osaliselt) rahastamiskõlblike kulude ja tagasi makstud summade kinnitamisega ning kõnealust summat kajastatakse kuluna.

Eelarveaasta lõpus leitakse veel tasaarvestamata eelmakse summade väärtus, lahutades makstud esialgse(te)st summa(de)st tagastatud summad, kuludesse kantud rahastamiskõlblikud summad, eelarveaasta lõpu seisuga veel tasaarvestamata prognoositavad rahastamiskõlblikud summad ja väärtuse vähendamised.

Eelmaksetelt arvatud intressi kajastatakse selle teenimise hetkel asjaomase lepingu sätete kohaselt. Eelarveaasta lõpu seisuga koostatakse kõige usaldusväärsema teabe põhjal kogunenud intressitulu prognoos ja kajastatakse see bilansis.

1.5.8 Nõuded

Nõudeid kajastatakse esialgses summas, millest on lahutatud nende väärtuse langusest tulenev allahindlus. Nõuete väärtuse langusest tulenev allahindlus kirjendatakse, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et Euroopa Liidul ei ole võimalik kõiki summasid nõuete esialgsete tingimuste kohaselt sisse nõuda. Allahindluse summa saadakse, lahutades vara bilansilisest maksumusest kaetava väärtuse. Allahindluse summa kajastatakse tulemiaruanandes. Varasematele kogemustele tuginedes tehakse ka üldine allahindlus nende tasumata sissenõudekorralduste puhul, mille suhtes ei ole konkreetset allahindlust veel kohaldatud. Viitlaekumiste käsitlemise kohta eelarveaasta lõpus vt lisa **1.5.14**.

1.5.9 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid on finantsinstrumendid ning need on määratletud käibevaradena. Nende hulka kuulub kassas olev sularaha, nõudmiseni hoiused pankades ja muud lühiajalised investeeringud, mis on kuni kolmekuulise esialgse tähtaja ja suure likviidsusega.

1.5.10 Töötajahüvitised

Pensionikohustused

Euroopa Liit haldab kindlaksmääratud hüvitisega pensioniplaane. Kuna üks kolmandik kõnealuste hüvitiste oodatavast kulust kaetakse osamaksudega töötajate palkadest, siis seda kohustust ei rahastata. Kindlaksmääratud hüvitistel põhinevate pensioniplaanidega seoses bilansis kajastatud kohustus võrdub kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtusega bilansipäeval. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse arvutavad aktuaarid proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (*projected unit credit method*) kohaselt. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtus leitakse, diskonteerides prognoositud tulevased rahavood selles valuutas nomineeritud valitsuse võlakirjade intressimääradega, milles hüvitisi tulevikus makstakse, kusjuures nimetatud võlakirjade järelejäänud tähtaeg peab ligilähedaselt vastama asjaomase pensionikohustuse tingimustele.

Kogemuspõhisest korrigeerimisest ja aktuaarsete prognooside muutustest tulenev aktuaarne kasum või kahjum kajastatakse viivitamata tulemiaruanandes. Varem töötatud ajast tulenevad kulud kajastatakse viivitamata tulemiaruanandes, välja arvatud juhul, kui pensioniplaani muudatused sõltuvad sellest, kas töötaja jääb teenistusse kindlaksmääratud perioodiks (pensionioiguste omandamiseks vajalik periood). Sel juhul amortiseeritakse varem töötatud ajast tulenevad kulud lineaarsel meetodil pensionioiguse omandamise eelperioodi jooksul.

Töösuhte lõppemise järgsed haigushüvitised

Euroopa Liit pakub oma töötajatele tervisekindlustushüvitist ravikulude hüvitamise kaudu. Selle igapäevaseks haldamiseks on moodustatud eraldi fond. Süsteemist saavad kasu nii töötajad, pensionärid, lesed kui ka nende ülalpeetavad. Aktiivses teenistuses mitteolevatele isikutele (pensionärid, orvud jt) antavad hüvitised liigitatakse töösuhte lõppemise järgseteks töötajahüvitisteks. Kõnealuste hüvitiste laadist tulenevalt on nõutav aktuaarne arvutus. Bilansis kajastatav kohustus määratakse kindlaks pensionikohustustega sarnastel alustel (vt eespool).

1.5.11 Eraldised

Eraldisi kajastatakse, kui Euroopa Liidul on kolmandate isikute ees minevikus toimunud sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, ressursside vähenemine kohustuse tasumisel on tõenäolisem kui nende mittevähemine ja vähenemise summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi puhul. Eraldiste summa vastab kõige tõenäolisemaks peetavale hinnangule selle kohta, kui suured kulud on oodatavalt vajalikud olemasoleva kohustuse täitmiseks aruandepäeval. Kui eraldised koosnevad suurest hulgast summadest, hinnatakse kohustuse väärtust, kaaludes kõiki võimalikke tulemusi nende esinemise tõenäosusega (keskväärtuse meetod).

1.5.12 Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse kas õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiarunde kajastatavateks finantskohustusteks või amortiseeritud väärtuses kajastatavateks finantskohustusteks (võetud laenud). Võetud laenud jagunevad krediitiasutustelt võetud laenudeks ja võlgadeks, mida tõendavad sertifikaadid. Võetud laenud võetakse arvele õiglasel väärtuses, milleks on nende emiteerimistulu (saadud tasu õiglase väärtus), millest on maha arvatud kantud tehingukulud, ja järgnevalt kajastatakse neid amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt; mis tahes erinevust tulu (millest on maha arvatud tehingukulud) ja laenu tagastusväärtuse vahel kajastatakse tulemiarundes laenuperioodi jooksul tegeliku intressimäära meetodi kohaselt.

Need liigitatakse pikaajalisteks kohustusteks, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates. Laenatud vahendite arvelt antud laenude puhul ei saa asjaomaste summade ebaolulisuse tõttu tegeliku intressimäära meetodit antud ja võetud laenude suhtes kohaldada. Euroopa Liidu kantud tehingukulud, mille hüvitamist hiljem laenusajaalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiarundes.

Finantskohustused, mis on liigitatud õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiarunde kajastatavateks finantskohustusteks, hõlmavad ka tuletisinstrumente, kui nende õiglase väärtus on negatiivne. Nende üle peetakse samasugust raamatupidamisarvestust nagu õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiarunde kajastatavate finantskohustuste üle (vt lisa 1.5.5).

1.5.13 Kreditoorne võlgnevus

Märkimisväärne osa ELi kreditoorsest võlgnevustest ei ole seotud kaupade ega teenuste ostmisega, vaid kujutab endast toetusesaajate või ELi muu rahastamise saajate esitatud tasumata kulutaotlusi. Need kirjendatakse kreditoorse võlgnevusena taotletava summa ulatuses. Pärast rahastamiskõlblike kulude kontrollimist ja kinnitamist kajastatakse kreditoorset võlgnevust kinnitatud ja rahastamiskõlblikus summas.

Kaupade ja teenuste ostmisest tekkivat kreditoorset võlgnevust kajastatakse arve saamisel esialgse summa ulatuses ning sellele vastavad kulud kirjendatakse raamatupidamisarvestuses siis, kui tarne või teenus on Euroopa Liidule üle antud või osutatud ja ta on selle vastu võtnud.

1.5.14 Viitlaekumised ja kumuleerunud kulud ning edasilükkunud tulud ja kulud

Euroopa Liidu raamatupidamiseeskirjade kohaselt kajastatakse tehinguid ja sündmusi finantsaruannetes sellel perioodil, millega need seonduvad. Arvestusperioodi lõpus kajastatakse kumuleerunud kulud perioodi ülekandekohustuse prognoositud summa alusel. Kumuleerunud kulud arvutatakse komisjoni välja antud üksikasjalike praktiliste tegevusjuhiste kohaselt, mille eesmärk on tagada, et finantsaruanded annaksid õige ja õiglase ülevaate.

Ka tulu kajastatakse selles perioodis, millega see on seotud. Kui eelarveaasta lõpu seisuga ei ole arvet veel välja saadetud, kuid EL on teenuse osutanud või tarne üle andnud või kui eksisteerib lepinguline kohustus (nt aluslepingus sätestatu tulemusena), kajastatakse finantsaruannetes viitlaekumine.

Lisaks sellele, kui eelarveaasta lõpu seisuga on arve välja saadetud, kuid teenust ei ole veel osutatud või tarnitud kaupad üle antud, loetakse tulu edasilükkunuks ja see kajastatakse järgnevas arvestusperioodis.

1.6 TULEMIARUANNE

1.6.1 Tulud

Mittekaubanduslik tulu

Siia hulka kuulub suur enamik ELi tulu, milleks peamiselt on otsesed ja kaudsed maksud ja omavahendite summad. Lisaks maksudele võib Euroopa Liit saada ka selliseid makseid kolmandatelt isikutelt nagu tollimaksud, trahvid ja annetused.

Kogurahvatulu põhised ja käibemaksupõhised omavahendid

Tulu kajastatakse selles perioodis, mille kohta Euroopa Komisjon saadab liikmesriikidele rahastamistaotluse, milles ta nõuab neilt osamaksu tasumist. Rahastamistaotlusi hinnatakse nende „taotletud summas“. Kuna käibemaksu ja kogurahvatulu põhised omavahendid tuginevad asjaomase eelarveaasta andmete prognoosidele, võib neid muutuste korral korrigeerida kuni ajani, mil liikmesriigid esitavad lõplikud andmed. Prognoosis tehtud muutuse mõju kajastatakse muutuse toimumise perioodi netoülejäagi või -puudujäägi kindlaksmääramisel.

Traditsioonilised omavahendid

Nõuded ja nendega seotud tulu kajastatakse asjakohaste igakuiste A-raamatupidamisaruannete (mis käsitlevad kogutud tollimaksu ning tasumisele kuuluvaid summasid, mille kohta on antud tagatis ja mida ei ole vaidlustatud) saamisel liikmesriikidelt. Aruandepäeva seisuga hinnatakse, milline on liikmesriikide kogutud aruandeperioodi tulu, mida ei ole veel Euroopa Komisjonile makstud, ning kajastatakse seda viitlaekumisena. Liikmesriikidelt saadud kvartali B-raamatupidamisaruanded (mis käsitlevad tollimaksu, mida ei ole kogutud ja mille kohta ei ole tagatist antud, ning nõudeid, mille kohta on tagatis antud, kuid mis võlglane on vaidlustanud) kajastatakse tuluna, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud, mis liikmesriikidel on õigus endale jätta (25 %). Lisaks sellele kajastatakse tulemiaruanDES väärtuse vähenemist nende summade võrra, mida prognoosi kohaselt ei õnnestu sisse nõuda.

Trahvid

Trahvidest saadud tulu kajastatakse adressaadi ametlikul teavitamisel Euroopa Liidu vastu võetud trahvi määramise otsusest. Kui on kahtlusi ettevõtja maksejõulisuse suhtes, siis kajastatakse nõude väärtuse vähendamine. Pärast trahvi määramise otsust peavad võlglased kahe kuu jooksul alates teavitamise kuupäevast:

- kas otsusega nõustuma, misjuhul nad peavad trahvi määratud tähtajaks ära maksma ning EL nõuab summa lõplikult sisse;
- või otsusega mitte nõustuma, misjuhul nad vaidlustavad selle ELi õiguse kohaselt.

Isegi kui otsus vaidlustatakse, tuleb trahvi põhisumma siiski kas kolmekuulise tähtaja jooksul ära maksta, sest vaidlustamisel ei ole menetlust peatavat toimet (ELi lepingu artikkel 278), või teatavatel asjaoludel ja komisjoni peaarvepidaja nõusolekul esitada selle asemel asjaomase summa kohta pangatagatis.

Kui ettevõtja vaidlustab otsuse, kuid on trahvi ajutiselt juba ära maksnud, kajastatakse seda summat tingimusliku kohustusena. Kuna aga ELi otsuse vaidlustamisel adressaadi poolt ei ole menetlust peatavat toimet, kasutatakse laekunud summat nõude kustutamiseks. Kui makse asemel saadakse tagatis, siis jääb trahv nõudena üles. Kui on tõenäoline, et Euroopa Liidu Üldkohus võib teha otsuse ELi kahjuks, kajastatakse selle riski katteks ette nähtud eraldis. Kui selle asemel on antud tagatis, hinnatakse tasumata nõue vajadusel alla. Kogunenud intresse, mille Euroopa Komisjon on saanud pangakontodelt, kus hoiustatakse laekunud maksed, kajastatakse tuluna ja võimalikke tingimuslikke kohustusi suurendatakse sellele vastavalt.

Kaubanduslik tulu

Kaupade ja teenuste müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui olulised kaupade omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved ostjale üle lähevad. Teenuste osutamisega seotud tehingutest saadud tulu kajastamisel võetakse arvesse seda, millises täitmisetapis on tehing aruandekuupäeva seisuga.

Intressitulud ja -kulud

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulemiaruanDES tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Selle meetodi alusel arvutatakse finantsvara või -kohustuse amortiseeritud väärtus ning jaotatakse intressitulud või -kulud asjaomase perioodi peale. Tegelik intressimäära arvutamisel hindab Euroopa Liit rahavoogusid, võttes arvesse finantsinstrumendi kõiki lepingutingimusi (nt ettemakse võimalusi), kuid ei võta arvesse tulevast krediidikahju. Arvutus hõlmab kõiki lepingupoolte vahelisi makstud ja laekunud tasusid ja makseid, mis on tegeliku intressimäära lahutamatu osa, tehingukulud ja kõiki muid hinnalisandeid ja allahindlusi.

Kui finantsvara või sarnaste finantsvarade rühm on väärtuse langusest tekkinud kahjumi tõttu alla hinnatud, kasutatakse intressitulu kajastamisel intressimäära, mida rakendatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel väärtuse langusest tekkinud kahjumi hindamiseks.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse makse saamise õiguse kindakstegemisel.

1.6.2 Kulud

Kaupade ostu ja teenuste osutamisega seoses kantud kaubanduslikud kulud kajastatakse siis, kui tarne on Euroopa Liidule üle antud ja ta on selle vastu võtnud. Neid hinnatakse algses arvel esitatud maksumuses. Mittekaubanduslikud kulud on ELile iseloomulikud ning moodustavad suurema osa tema kuludest. Need seonduvad abisaajatele tehtud ülekannetega ja neid võib olla kolme liiki: nõuded, lepingu kohased ülekanded ning oma äranägemisel makstavad toetused, osamaksud ja annetused.

Kui asjaomast liiki ülekanne on eeskirjadega (finantsmäärus, personalieeskirjad või muu õigusakt) lubatud või kui on sõlmitud leping, mille alusel ülekanne on lubatud, kajastatakse ülekanne selle perioodi kuluna, mille jooksul toimusid ülekande aluseks olevad sündmused, tingimusel et abisaaja on täitnud kõik rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ja summat saab realistlikult hinnata.

Kajastamiskriteeriumidele vastava maksenõude või kulutaotluse saamisel kajastatakse see kuluna rahastamiskõlbliku summa ulatuses. Eelarveaasta lõpu seisuga hinnatakse kantud rahastamiskõlblikke kulusid, mis kuuluvad abisaajatele tasumisele, kuid millest ei ole veel teatatud, ning kajastatakse need kumuleerunud kuludena.

1.7 TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED

1.7.1 Tingimuslikud varad

Tingimuslik vara on võimalik vara, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult Euroopa Liidu kontrollile. Tingimuslik vara kajastatakse, kui majanduslik kasu või teenusepotentsiaal on tõenäoline.

1.7.2 Tingimuslikud kohustused

Tingimuslik kohustus on võimalik kohustus, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult Euroopa Liidu kontrollile, või olemasolev kohustus, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest, kuid mida ei kajastata kas seetõttu, et ei ole tõenäoline, et kohustuse täitmiseks on vajalik vähendada vahendeid majandusliku kasu või teenusepotentsiaali näol, või on tegu harva esineva juhuga, mil kohustuse summat ei saa piisava usaldusväarsusega mõõta.

2. BILANSI LISAD

PÕHIVARA

2.1 IMMATERIAALNE VARA

<i>miljonites eurodes</i>	
	Summa
Bilansiline brutomaksumus 31. detsembri 2010. aasta seisuga	236
Soetamine	80
Võõrandamine	(13)
Muud muudatused	(2)
Bilansiline brutomaksumus 31. detsembri 2011. aasta seisuga	301
Kogunenud amortisatsioon 31. detsembri 2010. aasta seisuga	(128)
Aasta amortisatsioonikulud	(33)
Võõrandamine	8
Muud muudatused	1
Kogunenud amortisatsioon 31. detsembri 2011. aasta seisuga	(152)
Bilansiline netomaksumus 31. detsembri 2011. aasta seisuga	149
<i>Bilansiline netomaksumus 31. detsembri 2010. aasta seisuga</i>	<i>108</i>

Eespool esitatud summad seonduvad peamiselt arvutitarkvaraga.

2.2 KINNISVARA JA SEADMED

Ehitamisel oleva vara all on 31. detsembri 2011. aasta seisuga kajastatud 219 miljoni euro väärtuses varasid, mis seonduvad Galileo projektiga, s.o ELi ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemiga, mille ehitamisel on abiks Euroopa Kosmoseagentuur. Valmimisel koosneb süsteem 30 satelliidist, kahest juhtimiskeskusest ja 16 maapealsest jaamast. Bilansis esitatud summa kajastab kulusid, mida komisjon on selle projektiga seoses kandnud alates 22. oktoobrist 2011, mil saadeti edukalt orbiidile süsteemi kaks esimest satelliiti. Nagu eelmises raamatupidamise aastaaruandes selgitatud, käsitles komisjon enne seda kuupäeva projekti teadusuuringute etapis olevana, mistõttu kõik kantud kulud kanti kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirjadega kuludesse. Alates projekti algusest kuni kehtiva finantsraamistiku lõpuni moodustavad ELi kantavad orbiidil kontrollimise etapi ja täieliku töövalmiduse etapi esimese osa kavandatavad kulud 3 788 miljonit eurot. Järgmises finantsraamistikus nähakse ette veel 5 500 miljonit eurot kulusid järgnevale: süsteemi täielik kasutuselevõtt, selle kasutamine, Galileo teenuste osutamine kuni 2020. aastani ja järgmise satelliitide põlvkonna ettevalmistamine. Seda rahastatakse juba täielikult ELi eelarvest. Perioodi jooksul on 268 miljoni euro suurune summa kajastatud teaduskuludena.

Järgmised kaks satelliiti on plaanis orbiidile saata 2012. aasta sügisel ja kui nende testimine seejärel lõpule jõuab, lõpeb ka projekti orbiidil kontrollimise etapp. Seda etappi on ühiselt rahastanud EL ja Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) ning kooskõlas nende kahe poole vahel sõlmitud toetuslepinguga annab ESA ehitatud varad ELile ametlikult üle. Varade juriidiline üleandmine nõuab ESA nõukogu nõusolekut. Sealjuures tuleb märkida, et välja arvatud kaks riiki (Norra ja Šveits), on kõik ESA liikmesriigid ka ELi liikmesriigid. Komisjonil ei ole praegu mingit põhjust arvata, et mõni ESA liige võiks üleandmise blokeerida.

KINNISVARA JA SEADMEDmiljonites
eurodes

	Maa ja hooned	Seadmed ja varustus	Sisustus ja sõidukid	Arvuti- riistvara	Muu materiaalne vara	Kapitalirent	Ehitamisel olev vara	KOKKU
Bilansiline brutomaksumus eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	4 027	492	226	483	214	2 663	335	8 440
Soetamine	89	37	19	112	22	28	335	642
Võõrandamine	0	(11)	(19)	(44)	(12)	(6)	0	(92)
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	22	1	0	4	0	(2)	(24)	1
Muud muudatused	(20)	9	3	2	4	2	(1)	(1)
Bilansiline brutomaksumus eelarveaasta lõpu seisuga	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Kogunenud amortisatsioon eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	(1 868)	(382)	(167)	(378)	(124)	(708)		(3 627)
Aasta amortisatsioonikulud	(132)	(47)	(14)	(63)	(22)	(95)		(373)
Tühistatud amortisatsioonikulud	1	0	0	4	0	7		12
Võõrandamine	0	11	16	44	11	0		82
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	0	0	0	(2)	0	1		(1)
Muud muudatused	0	(7)	(1)	(1)	(2)	(1)		(12)
Kogunenud amortisatsioon eelarveaasta lõpu seisuga	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
BILANSILINE NETOMAKSUMUS 31. DETSEMBRI 2011. AASTA SEISUGA	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071
<i>BILANSILINE NETOMAKSUMUS 31. DETSEMBRI 2010. AASTA SEISUGA</i>	2 159	110	59	105	90	1 955	335	4 813

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Veel tasumata kapitalirendi ja muude sarnaste nõuete maksed on kajastatud bilansis pikaajaliste ja lühiajaliste kohustuste all (vt ka lisad **2.17** ja **2.20.1**). Need jaotuvad järgmiselt:

Kapitalirent

miljonites
eurodes

Kirjeldus	Kumula- tiivsed kulud (A)	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad				Kogu- väär- tus A+B	Varaga seoses kantud täiendavad kulud (C)	Vara väär- tus A+B+C	Amortisat- sioon (E)	Bilansiline neto- maksumus =A+B+C+E
		Alla 1 aasta	Üle 1 aasta	Üle 5 aasta	Kohustused kokku (B)					
Maa ja hooned	931	59	280	1 315	1 654	2 585	62	2 647	(771)	1 876
Muu materiaalne vara	23	7	7	1	15	38	0	38	(25)	13
Kokku 31.12.2011 seisuga	954	66	287	1 316	1 669	2 623	62	2 685	(796)	1 889
<i>Kokku 31.12.2010 seisuga</i>	865	65	282	1 390	1 737	2 602	61	2 663	(708)	1 955

2.3 KAPITALIOSALUSE MEETODIL KAJASTATUD INVESTEERINGUD

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Osalusud ühissettevõtetes	2.3.1	62	138
Osalusud sidusettevõtetes	2.3.2	312	354
Investeeringud kokku		374	492

2.3.1 Osalusud ühissettevõtetes

miljonites eurodes

	Galileo	SESAR	ITER	IMI	FCH	Kokku
Summa 31. detsembri 2010. aasta seisuga	0	11	12	78	37	138
Sissemaksed	0	18	92	19	59	188
Osalus netotulemis	0	(29)	(104)	(72)	(59)	(264)
Summa 31. detsembri 2011. aasta seisuga	0	0	0	25	37	62

Osalusute üle ühissettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELi bilansilised maksumused tema osaluse protsendi põhjal ühissettevõtetes on järgmised:

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Põhivara	211	176
Käibevara	123	165
Pikaajalised kohustused	0	0
Lühiajalised kohustused	(314)	(208)
Tulud	8	7
Kulud	(379)	(247)

Likvideeritav Galileo ühissettevõtte

2006. aasta lõpus alustati ühissettevõtte Galileo likvideerimist ja see protsess ikka veel käib. Kuna kõnealune majandusüksus oli 2011. aastal mitteaktiivne ja selle likvideerimine jätkus, siis tulud ja kulud puudusid.

Ühissettevõtte SESAR

Selle ühissettevõtte eesmärk on tagada Euroopa lennuliikluse juhtimissüsteemi moderniseerimine ning Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava kiire rakendamine, koordineerides ning koondades selleks kogu asjaomase teadus- ja arendustegevuse kogu ELi ulatuses. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus SESARis 59,37 %. SESARi jaoks ettenähtud komisjoni toetuse kogusumma aastatel 2007–2013 on (soovituslikult) 700 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab perioodi jooksul 102 miljonit eurot.

ITERi Rahvusvaheline Termotuumaenergeetika Organisatsioon (ITER)

ITER hõlmab Euroopa Liitu ning Hiinat, Indiat, Venemaad, Lõuna-Koread, Jaapanit ja Ameerika Ühendriike. ITER loodi selleks, et hallata ITERi rajatise, soodustada ITERi rajatiste kasutamist ning edendada termotuumaenergeetika mõistmist ja vastuvõttu üldsuse poolt ning korraldada muud tegevust, mis on ITERi organisatsiooni eesmärgi saavutamiseks vajalik. EL (Euratom) maksab oma osamaksu ITERi rahvusvahelises organisatsioonis tuumasünteesienergeetika ameti (Fusion for Energy Agency) kaudu, millele maksavad osamaksu ka liikmesriigid ja Šveits. Juriidiliselt käsitatakse nende kõigi osamaksu Euratomi osamaksuna ITERile, sest liikmesriigid ja Šveits ei ole ise ITERi osanikud. Kuna ELil on juriidiliselt ITERi ühissettevõttes osalus, peab komisjon kajastama seda osalust oma raamatupidamise aastaaruandes. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus ITERis 47 %. ITERi jaoks ettenähtud Euratomi osamaksu kogusumma aastatel 2007–2041 on (soovituslikult) 7 649 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab perioodi jooksul 4 miljonit eurot.

Ühised tehnoloogiaalgatused

Ühiste tehnoloogiaalgatuste vormis avaliku ja erasektori partnerlused, mida rakendatakse ühissettevõtete kaudu aluslepingu artikli 171 tähenduses, on loodud majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni tegevuskava eesmärkide rakendamiseks. Selles rubriigis on kajastatud IMI ja FCH, ent kolme muud algatust (ARTEMIS, Clean Sky ja ENIAC), mida juriidiliselt nimetatakse küll ühissettevõteteks, tuleb raamatupidamise seisukohast käsitada sidusettevõtetena (ning seega on need kaasatud lisasse 2.3.2), sest komisjonil on nende üle oluline mõju, mitte ühiskontroll.

Innovatiivsete ravimite ühine tehnoloogiaalgatus (IMI)

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

IMI ühissettevõtte kaudu toetatakse konkrentsiieelset farmaatsiaalast teadus- ja arendustegevust liikmesriikides ja assotsieerunud riikides, et edendada teadusinvesteeringuid bioloogiliste ravimite sektorisse, ning ergutatakse väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid (VKEd) algatuses osalema. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus IMIs 96,51 %. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele kuni 31. detsembrini 2017 on 1 miljard eurot.

Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühissetevõtte (FCH)

Ühissettevõtte eesmärk on avaliku ja erasektori vahendite kombineerimine teadustegevuse tugevdamiseks, et parandada Euroopa teadusalaste jõupingutuste üldist tõhusust ning kiirendada kütuseelemendi- ja vesinikutehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus FCHs 89,32 %. ELi soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele kuni 31. detsembrini 2017 on 470 miljonit eurot.

2.3.2 Osalused sidusettevõtetes

miljonites eurodes

	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Kokku
Summa 31. detsembri 2010. aasta seisuga	305	14	14	21	354
Sissemaksud	0	11	117	14	142
Osalus netokasumis/(-kahjumis)	(3)	(25)	(131)	(15)	(174)
Muud kapitaliosaluse muutused	(10)	0	0	0	(10)
Summa 31. detsembri 2011. aasta seisuga	292	0	0	20	312

Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELi bilansilised maksumused tema osaluse protsendi põhjal sidusettevõtetes on järgmised:

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Varad	460	447
Kohustused	(162)	(93)
Tulud	28	25
Ülejääk/(Puudujääk)	(167)	(180)

Euroopa Investeerimisfond (EIF)

Euroopa Investeerimisfond (EIF) on Euroopa Liidu finantsasutus, mis on spetsialiseerunud riskikapitali ja tagatiste andmisele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEd). Komisjon on sisse maksnud 20 %; veel sissenõudmata kapitali saldo moodustas seega 720 miljonit eurot.

miljonites eurodes

EIF	EIF kapital kokku	Komisjoni märgitud kapital
Aksiakapital kokku	3 000	900
Sissemakstud	(600)	(180)
Sissenõudmata	2 400	720

Ühissetevõtte ARTEMIS

See üksus loodi ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks manussüsteemides koostöös erasektoriga. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele on 420 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab perioodi jooksul 3 miljonit eurot.

Ühissetevõtte „Clean Sky”

Selle üksuse eesmärk on kiirendada keskkonnasäästliku õhustranspordi tehnoloogiate väljatöötamist, valideerimist ja tutvustamist ELis ning eelkõige luua täielikult innovatiivne õhustranspordisüsteem eesmärgiga vähendada õhustranspordi keskkonnamõju. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele on 800 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab perioodi jooksul 5 miljonit eurot.

Ühissetevõtte ENIAC

ENIACi eesmärk on leppida ühiselt kokku teadusuuringute kava nanoelektronika valdkonnas, et seada teadusuuringute prioriteedid põhipädevuste arendamiseks ja vastuvõtmiseks selles valdkonnas. Nende eesmärkide poole püüeldakse avaliku ja erasektori vahendite ühendamise teel, et toetada uurimis- ja arendustegevust projektide kujul. ELi kulukohustuste kogusumma on 450 miljonit eurot. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus ENIACis 96,77 %.

2.4 FINANTSVARA: MÜÜGIVALMIS VARA

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Tagatisfond	1 475	1 346
Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank	188	188
Riskikapitali tehingud	134	137
ETFi käivitusprogramm	234	199
Euroopa Kagu-Euroopa Fond	111	102
Loodussäästliku Majanduskasvu Fond	69	20
Üleilmne Energiatõhususe ja Taastuvenergia Fond (GEEREF)	38	56
Mikrokrediidirahastu „Progress“	18	14
Muud investeeringud	5	1
Kokku	2 272	2 063

2.4.1 Tagatisfond**Tagatisfondi netovara***

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Müügivalmis varad	1 174	1 154
Raha ja raha ekvivalendid	302	193
Varad kokku	1 476	1 347
Kohustused kokku	(1)	(1)
Netovara	1 475	1 346

* Pärast Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM) võlakirjade ning eelarvestatud ja 2012. aasta veebruaris tasutud ELi osamaksu elimineerimist.

Välitegevuse tagatisfond hõlmab laene, mille EL on taganud nõukogu otsuse alusel, eelkõige Euroopa Investeeringupanga (EIP) ELi-väliseid laenutehinguid ning makromajandusliku finantsabi raames antud laene ja Euratomi ELi-väliseid laene. Tegemist on pikaajalise rahastamisvahendiga, millest kaetakse ELi poolt tagatud laene makseviivituse korral ning mida võib seetõttu lugeda pikaajaliseks investeeringuks. Selle tunnistuseks on ka asjaolu, et ligi 83 % müügivalmis varadest on lõpptähtajaga vahemikus 1–10 aastat. Tagatisfondi rahastatakse ELi üldeelarvest summa ulatuses, mis vastab 9 %-le toimingute põhisummast, tagatisfondi varadest tehtud investeeringutelt saadud intressitulust ja summadest, mis on sisse nõutud maksekohustusi mittetäitvatelt võlgnikelt, kelle puhul tagatisfond on pidanud oma tagatise realiseerima. Iga-aastane ülejääk makstakse tuluna ELi eelarvesse tagasi.

Euroopa Liit peab moodustama tagatisreservi kolmandatele riikidele antud laenude tagamiseks. Reserv on mõeldud selleks, et katta tagatisfondi vajadused ja vajaduse korral sellised kasutusele võetud tagatised, mis on suuremad kui tagatisfondi kasutada olevad summad, et nimetatud summad saaks eelarvesse kanda. Kõnealune reserv vastab sihtsummale, milleks on 9 % eelarveaasta lõpu seisuga veel tagasi maksmata laenudest.

2.4.2 Muud pikaajalised müügivalmis varad

Need on investeeringud ja osalused, mis on omandatud selleks, et aidata abisaajatel arendada äritegevust.

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD)

Komisjoni kapitaliosalust EBRDs hinnatakse soetusmaksumuses, millest on lahutatud selle väärtuse langusest tulenev võimalik allahindlus. See tuleneb asjaolust, et EBRD aktsiad ei ole börsil noteeritud ja EBRD põhikirjas on sätestatud lepingulised piirangud muu hulgas osaluse müügile, mille kohaselt müügihind ei või olla suurem soetusmaksumusest ja osalust võib müüa ainult olemasolevatele aktsionäridele.

miljonites eurodes

EBRD	EBRD kapital kokku	Komisjoni märgitud kapital
Aktsiakapital kokku	28 380	900
Sissemakstud	(6 199)	(188)
Sissenõudmata	22 181	712

Riskikapitali tehingute raames antakse finantsvahendajatele summasid omakapitaliinvesteeringute rahastamiseks. Neid haldab Euroopa Investeeringupank ja neid rahastatakse Euroopa naabruspoliitika raames.

ETFi käivitusprogramm hõlmab EIFi halduses olevat kasvu ja tööhõivet käsitlevat programmi, mitmeaastast programmi, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi ning tehnosiirde katseprojekte. Kõigi nende programmidega toetatakse uute väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja rahastamist, tehes selleks investeeringuid sobivatesse spetsialiseerunud riskikapitali fondidesse. Eelarveaasta lõpu seisuga oli ETFi käivitusprogrammi ning VKEde rahastamisvahendiga seoses kulukohustustega seotud 126 miljonit eurot, mida vahendite saajad ei olnud veel kasutusse võtnud.

Selles rubriigis on kajastatud ka **Euroopa Kagu-Euroopa Fond**, mis on muutuva aktsiakapitaliga investeerimisühing (eurofond). Fondi üldine eesmärk on edendada majandusarengut ja heaolu Kagu-Euroopas, pakkudes kohalike finantsvahendajate kaudu arenguks jätkusuutlikult lisarahastamist.

Loodussäästliku Majanduskasvu Fondi (varasema nimega Kagu-Euroopa Energiatõhususe Fond) üldine eesmärk on suurendada energiatõhusust ja edendada taastuvenergiat Kagu-Euroopas, pakkudes partnerluses finantsasutustega ja otsese rahastamise kaudu ettevõtetele ja majapidamistele sihtotstarbelist rahastamist. **Üleilmne energiatõhususe ja taastuvenergia fond (GEEREF)** on uus innovaatiline fond, mis pakub üleilmset riskikapitali energiatõhususe ja taastuvenergia projektidesse tehtavate erasektori investeeringute kaudu arenguriikides ja üleminekumajandusega riikides.

2.5 FINANTSVARA: PIKAAJALISED LAENUD

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Eli eelarvest ja ESTÜ antud laenud	2.5.1	170	162
Laenatud vahenditest antud laenud	2.5.2	41 230	11 478
Kokku		41 400	11 640

2.5.1 Euroopa Liidu eelarvest ja likvideeritava ESTÜ antud laenud

miljonites eurodes

	Eritingimustega laenud	ESTÜ eluasemelaenud	Kokku
Kokku 31.12.2010 seisuga	140	22	162
Uued laenud	31	0	31
Tagasimaksed	(17)	(5)	(22)
Vahetuskursierinevused	(4)	-	(4)
Bilansilise maksumuse muutused	1	2	3
Kokku 31.12.2011 seisuga	151	19	170

Eritingimustega laenud on kolmandate riikidega tehtava koostöö raames antavad soodsa intressimääraga laenud. Kõigi summade tagasimakse tähtaeg saabub rohkem kui 12 kuud pärast eelarveaasta lõppu. Nende laenude tegelik intressimäär jääb vahemikku 7,73–14,507 %.

2.5.2 Laenatud vahenditest antud laenud

miljonites eurodes

	Makro-majanduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	Euroopa finantsstabiilsus-mehhanism	Likvideerita v ESTÜ	Kokku
Kokku 31.12.2010 seisuga	503	469	12 246	-	264	13 482
Uued laenud	126	-	1 350	28 000	-	29 476
Tagasimaksed	(36)	(20)	(2 000)	-	-	(2 056)
Vahetuskursierinevused	-	-	-	-	6	6
Bilansilise maksumuse muutused	2	2	29	344	(4)	373

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Kokku 31.12.2011 seisuga	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Tähtajaga alla 1 aasta	5	-	-	-	46	51
Tähtajaga üle 1 aasta	590	451	11 625	28 344	220	41 230

Nende summade märkimisväärne suurenemine tuleneb 2011. aasta jooksul välja makstud EFSMi laenudest ning see peegeldub ka ELi võetud laenude suurenemises (vt lisa 2.16). Täpsem teave laenuvõtmise ja -andmise tegevuse kohta on esitatud lisa 7.

2.6 PIKAAJALISED NÕUDED JA SISSENÕUTAVAD SUMMAD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Liikmesriigid	268	14
Laenud ESTÜ töötajatele	7	9
Tagatised ja hoiused	11	14
Muud	3	3
Kokku	289	40

Eespool toodud nõuetest seondub 273 miljonit eurot (2010. aastal 14 miljonit eurot) mittekaubanduslike tehingutega. Liikmesriikide vastu olevate pikaajaliste nõuete märkimisväärne suurenemine seondub täitmata raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise otsustega EAGFi ja maaelu arengu valdkonnas. Need summad nõutakse teatavatele liikmesriikidele antud finantsabi raames 2012. ja 2013. aastal sisse seitsme osamaksena. 2013. aastal sissenõutavad summad on kajastatud eespool esitatud tabelis, 2012. aastal sissenõutavad summad aga lühiajaliste nõuete all (vt lisa 2.11.1).

2.7 PIKAAJALISED EELMAKSED

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Eelmaksed	2.7.1	40 625	40 298
Ettemakstud kulud	2.7.2	4 098	3 820
Pikaajalised eelmaksed kokku		44 723	44 118

2.7.1 Eelmaksed

See, kas eelmakseid kajastatakse käibevarana või pikaajaliste eelmaksetena, oleneb nende väljamaksmise või tagastamise ajastusest. Väljamaksed on kindlaks määratud projekti aluseks olevas lepingus. Kõik välja- ja tagasimaksed, mille tähtaeg saabub enne 12 kuu möödumist aruandepäevast, kajastatakse lühiajaliste eelmaksetena ja seega käibevarana; saldo on väljendatud pikaajalisena.

Eelmaksetega seoses saadud tagatised

Siia kuuluvad tagatised, mida Euroopa Komisjon teatavatel juhtudel nõuab abisaajatelt ettemaksete (eelmaksete) väljamaksmisel. Seda liiki tagatiste puhul kuulub avaldamisele kaks väärtust – nominaalväärtus ja jooksev väärtus. Nominaalväärtuse puhul on aluseks olev sündmus seotud tagatise olemasoluga. Jooksva väärtuse puhul on tagatise aluseks olev sündmus eelmakse ja/või järgnevad tasaarvestused. 31. detsembri 2011. aasta seisuga moodustas eelmaksetega seoses saadud tagatiste nominaalväärtus 1 330 miljonit eurot, samal ajal kui nende tagatiste jooksev väärtus oli 1 083 miljonit eurot (2010. aastal vastavalt 1 227 miljonit eurot ja 1 059 miljonit eurot).

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud osalejate tagatistfondist; 2011. aastal väljamakstud eelmaksete kogusumma oli 3,3 miljardit eurot (2010. aastal 3,2 miljardit eurot). See fond on Euroopa Liidust eraldiseisev majandusüksus ega ole käesolevas raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud (vt lisa 11.2.3).

PIKAAJALISED EELMAKSED

	<i>miljonites eurodes</i>	
Eelarve täitmise liik	31.12.2011	31.12.2010
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	1 219	1 695
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	774	620

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Detsentraliseeritud eelarve täitmine	697	441
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	37 249	37 055
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	686	487
Pikaajalised eelmaksed kokku	40 625	40 298

Kõige olulisemad pikaajaliste eelmaksete summad seonduvad 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi struktuurimeetmetega, st Regionaalarengu Fondi (ERF), Sotsiaalfondi (ESF), Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD), Ühtekuuluvusfondi ja Kalandusfondiga. Kuna paljud neist projektidest on oma laadilt pikaajalised, peavad nendega seonduvad ettemaksed olema kasutatavad rohkem kui ühe aasta jooksul. Seetõttu on need eelmaksed kajastatud pikaajalise varana.

Eelmaksed moodustavad suure osa ELi koguvaradest ja seepärast pööratakse neile nõuetekohaselt ja regulaarselt tähelepanu. Tuleks märkida, et eelmakse summade tase eri programmides peab olema piisav, et tagada abisaajale projekti alustamiseks vajalikud käibevahendid, kaitstes samal aja ka ELi finantshuvisid ja võttes arvesse juriidilisi, tegevusega seotud ja kulutasuvuse piiranguid. Komisjon on eelmaksete jälgimise parandamiseks kõiki neid aspekte nõuetekohaselt arvesse võtnud.

Eelmaksete arengut tähelepanelikumalt uurides on näha, et nende kasvutempo kiirenes 2007.–2009. aastal, mis langeb kokku 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi algusaastatega. Sel perioodil alustati uusi programme ja meetmeid ning sellest tulenevalt andis komisjon eelmaksete näol ka toetust. 2011. aastal eelmaksete tase esmakordselt vähenes. See suundumus kinnitab, et 2007.–2013. aasta finantsraamistiku algusaastatel täheldatud suurenemine on tavapärase areng, mis on mitmeaastaste programmide raames kulutuste tegemisele iseloomulik. Täpsemalt vähenes eelmaksete kogusumma 2011. aastaga võrreldes 1,5 % ehk 743 miljoni euro võrra. Selline areng tuleneb peamiselt lühiajalistest summadest, mis on seotud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmisega (vt lisa **2.12.1**). Vähenemist tasakaalustab siiski ettemakstud kulude suurenemine, mis on tingitud uute varade kajastamisest seoses abikavade ettemaksetega, mille komisjon liikmesriikidele tagasi maksis (vt allpool).

2.7.2 Ettemakstud kulud

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Finantskorraldusvahendid	3 378	3 820
Abikavad	720	-
Kokku	4 098	3 820

Ühtekuuluvus- ja maaelu arengu programmide (2007–2013) raames võib teha ELi eelarvest makseid liikmesriikidele, et anda panus finantskorraldusvahenditesse (olgu need siis laenude, tagatiste või omakapitali investeerinute vormis), mis on loodud ja mida hallatakse liikmesriigi vastutusel. Nende vahendite raames eelarveaasta lõpu seisuga kasutamata jäänud summad kuuluvad ELi omandisse (nagu ka tavapärased eelmaksed) ja seega käsitletakse neid komisjoni bilansis varana. Siiski ei kohusta alusaktid liikmesriike esitama komisjonile nende ettemaksete kasutamise kohta regulaarselt aruandeid ja mõnel juhul isegi mitte neid komisjonile esitatavates kuluaruannetes eraldi kindlaks määrama. Seetõttu on iga aasta lõpus sellele varale omistatav väärtus hinnanguline ja tugineb liikmesriikidelt nende vahendite kasutamise kohta saadud teabele.

Lisaks finantskorraldusvahendite kaasamisele oma 2010. aasta bilanssi analüüsis komisjon ka sarnaseid kavasid, mille raames tehakse liikmesriikidele ettemakseid. Ta nõudis liikmesriikidelt teavet mitmesuguste abikavade (riigiabi, EAGFi turumeetmed) raames saadud ettemaksete ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist saadud toetuste kasutamise kohta. 2010. aasta lõpus ei olnud siiski liikmesriikidelt saadud piisavalt teavet, mis oleks võimaldanud komisjonil anda 31. detsembri 2010. aasta seisuga tasaarvestamata summade kohta usaldusväärne hinnang. Praegune teave näitab, et tegemist ei oleks olnud oluliste summadega. 2011. aasta jooksul jätkatud töö tulemusena on komisjonil nüüd võimalik liikmesriikidelt kogutud teabele tuginedes neid tasaarvestamata ettemakseid paremini hinnata. Sellest tulenevalt on komisjoni 31. detsembri 2011. aasta seisuga bilansis nüüd kajastatud vara, mis jaguneb pikaajaliseks (720 miljonit eurot, vt eespool) ja lühiajaliseks (1 792 miljonit eurot, vt lisa **2.12.2**) vastavalt sellele, millal ettemakset oodatavalt kasutatakse. Kõnealuse vara kajastamisega kaasneb 2011. aasta kulude vähendamine sama summa võrra.

KÄIBEVARA**2.8 VARUD**miljonites
eurodes

Kirjeldus	31.12.2011	31.12.2010
Teadusotstarbelised materjalid	78	71
Muud	16	20
KOKKU	94	91

2.9 FINANTSVARA: MÜÜGIVALMIS VARA

Müügivalmis finantsvarasid ostetakse nendesse investeerimisest saadava tulu või tulususe tõttu või hoitakse selleks, et luua konkreetne varade struktuur või teisene likviidsusallikas, ning mida võib seega müüa likviidsuse tagamise vajadusest või intressimäärade muutusest lähtuvalt.

MÜÜGIVALMIS VARA

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Likvideeritav ESTÜ	1 463	1 283
BUFI investeeringud	1 358	515
Riskijagamisrahastu	547	419
TEN-T projektide laenutagamisvahend	97	111
Euroopa Kemikaaliamet	151	-
Muud	3	3
Kokku	3 619	2 331

Likvideeritava ESTÜ puhul on kõik müügivalmis investeeringud eurodes nomineeritud ja aktiivsel turul noteeritud võlaväärtpaberid. 31. detsembri 2011. aasta seisuga moodustasid võlaväärtpaberid, mille lõpptähtaeg saabub 2012. aasta jooksul, õiglases väärtuses väljendatuna 481 miljonit eurot (2010. aastal 294 miljonit eurot).

Kuigi nii riskijagamisrahastu kui ka üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) projektide laenutagamisvahendi raames on soetatud varasid (vt ka lisa 5.1.2), tuleneb eelmise aastaga võrreldes toimunud suur kasv peamiselt suuremas mahus ajutiste trahvisummade laekumisest selleks spetsiaalselt ettenähtud fondi (BUFI), mida haldab majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat. Enne 2010. aastat oleks neid summasid hoitud spetsiaalsetel pangakontodel – vt lisa 2.13.2, piirangutega raha.

2.10 FINANTSVARA: LÜHIAJALISED LAENUD

Nende summade näol on peamiselt tegemist laenudega, mille bilansipäevajärgne lõpptähtaeg on alla 12 kuu (täpsem teave selle kohta on esitatud lisas 2.5.2). Eelmisel aastal kajastati siin 2 miljardi euro suurune summa seoses maksebilansi toetamise mehhanismi raames Ungarile antud laenuga, mis maksti tagasi 2011. aasta detsembris. Samuti on siin rubriigis kajastatud tähtajalised hoiused summas 51 miljonit eurot, mis peamiselt seonduvad Euroopa välis teenistuse ja Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskusega.

2.11 MUUD NÕUDED JA SISSENÕUTAVAD SUMMAD

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Lühiajalised nõuded	2.11.1	6 189	6 786
Mitmesugused nõuded	-	21	20
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	2.11.2	3 267	4 525
Kokku		9 477	11 331

Esitatud kogusumma sisaldab hinnangulist 8 955 miljoni euro (2010. aastal 11 009 miljoni euro) suurust mittekaubanduslike tehingutega seonduvat summat.

2.11.1 Lühiajalised nõudedmiljonites
eurodes

Kontorühm	31.12.2011 seisuga			31.12.2010 seisuga		
	Brutosumma	Alla- hindamine	Puhas- väärtus	Brutosumma	Alla- hindamine	Puhas- väärtus
Kliendid	379	(94)	285	207	(79)	128
Trahvid	3 369	(244)	3 125	4 584	(406)	4 178
Liikmesriigid	4 243	(1 550)	2 693	4 011	(1 625)	2 386
Muu	89	(3)	86	96	(2)	94
Kokku	8 080	(1 891)	6 189	8 898	(2 112)	6 786

Kliendid

Tegemist on sissenõudekorraldustega, mis on eelarveaasta lõpu seisuga kindlaksmääratud sissenõutavate nõuetena raamatupidamisarvestusse kantud ega kuulu bilansi aktiva poolel ühegi teise rubriigi alla.

Trahvid

Siin on kajastatud komisjoni määratud trahvidega seoses sissenõutavad summad. Nende nõuetega seoses oli 31. detsembri 2011. aasta seisuga saadud tasumata trahvide katteks kokku 3 012 miljoni euro suuruses summas tagatise (2010. aastal 2 585 miljonit eurot). Tuleb märkida, et kõnealustest nõuetest 209 miljoni euro puhul saabus tasumise tähtaeg pärast 31. detsembrit 2011.

Nõuded liikmesriikidele

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
EAGFi ja maaelu arengu nõuded		
EAGF	1 439	1 130
EAFRD	23	-
TRDI	37	19
SAPARD	142	146
Allahindlus	(771)	(814)
Kokku	870	481
Makstud ja sissenõutav käibemaks	41	46
Omavahendid		
A-raamatupidamisarvestuses kindlaks määratud	29	81
B-raamatupidamisarvestuses kindlaks määratud	1 263	1 285
Allahindlus	(779)	(811)
Muud	<u>114</u>	<u>391</u>
Kokku	627	946
Muud nõuded liikmesriikidele		
Oodatavalt tagasimakstavad eelmaksed	963	561
Muud	<u>192</u>	<u>352</u>
Kokku	1 155	913
Kokku	2 693	2 386

EAGFi ja maaelu arengu nõuded

Sellesse punkti kuulvad peamiselt EAGFi abisaajate 31. detsembri 2011. aasta seisuga võlgnetavad summad, mille liikmesriigid deklareerisid ja tõendasid 15. oktoobriks. Lisaks on hinnatud nõudeid, mis tekkisid pärast summade deklareerimist kuni 31. detsembrini. Abisaajate võlgnetavate summade puhul, mille sissenõudmine on ebatõenäoline, kohaldab komisjon ka hinnangulist allahindlust. Kõnealune korrigeerimine ei tähenda komisjoni loobumist asjaomaste summade tulevases sissenõudmisest. Korrigeerimine sisaldab ka 20 % allahindlust, sest liikmesriikidel on õigus kõnealune osa halduskulude katteks kinni pidada.

Omavahendite nõuded

Tuleks märkida, et liikmesriikidel on õigus jätta sissenõudmiskulude katteks endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest, mistõttu eespool osutatud summad on juba näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksematena. Liikmesriikide saadetud hinnangute põhjal on nõuetest

liikmesriikidele maha arvatud allahindlus. See aga ei tähenda, et komisjon loobub nende summade sissenõudmisest, mille väärtust on kõnealusel viisil korrigeeritud.

2.11.2 Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Viitlaekumised	2 952	3 445
Ettemakstud kulud	296	1 061
Muud	19	19
Kokku	3 267	4 525

Peamine selle rubriigi all kajastatud summa on viitlaekumised:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Omavahendid	2 644	2 657
Põllumajanduse sihtotstarbeline tulu (nov ja dets)	111	72
EAGF: täitmata vastavuskorrektsioonide otsused	-	520
Ühtekuuluvusfond ning regionaalarengu ja maaelu arengu fondid: finantskorrektsioonid	16	43
Muud viitlaekumised	181	153
Viitlaekumised kokku	2 952	3 445

Ettemakstud kulude märkimisväärne vähenemine tuleneb peamiselt selliste vahendite suhtes kohaldatava raamatupidamisliku käsitusviisi parandamisest, mille liikmesriigid olid finantskorraldusvahenditesse üle kandnud, kuid mida ei olnud eelarveaasta lõpu seisuga veel komisjonile deklareeritud või komisjoni poolt hüvitatud. Need summad arvatakse nüüd maha neist kumuleerunud kuludest, millega need seonduvad.

Muud viitlaekumised hõlmavad peamiselt viivisetulu, pangaintresse ja eelmaksete intresse.

2.12 LÜHIAJALISED EELMAKSED

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Eelmaksed	<i>2.12.1</i>	8 089	9 123
Ettemakstud kulud	<i>2.12.2</i>	2 918	955
Lühiajalised eelmaksed kokku		11 007	10 078

2.12.1 Eelmaksed

	<i>miljonites eurodes</i>	
Eelarve täitmise liik	31.12.2011	31.12.2010
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	3 048	3 038
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	3 037	2 368
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	330	536
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	761	2 177
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	803	894
Teiste institutsioonide ja ametite tehtud eelmaksed	110	110
Lühiajalised eelmaksed kokku	8 089	9 123

Lühiajaliste eelmaksete vähenemine eelarve täitmise puhul koostöös liikmesriikidega tuleneb märkimisväärsest edasiminekust 2000.–2006. aasta programmitöö perioodi lõpetamisel (peamiselt maaelu arengu fond, regionaalarengu fond ja ühtekuuluvusfond). Kuigi 2011. aastal tehti eelmaksete osamakseid uute projektide jaoks (ajavahemikuga 2007–2013 seonduvad programmid), liigitati need pikaajaliste varade alla, nagu seda on selgitatud lisas 2.7.

2.12.2 Ettemakstud kulud

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Finantskorraldusvahendid	1 126	955
Abikavad	1 792	-
Kokku	2 918	955

Nagu lisas **2.7.2** selgitatud, seonduvad need summad 2007.–2013. aasta ühtekuuluvus- ja maaelu arengu programmide raames liikmesriikidele tehtud maksetega, mis on ette nähtud abisaajatele ette makstud summade hüvitamiseks, kuid mida ei olnud eelarveaasta lõpu seisuga veel ära kasutatud. Eespool esitatud summasid kasutatakse oodatavalt 2012. aasta jooksul.

2.13 RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Piiranguteta raha:		
Kontod riigikassades ja keskpankades	7 450	10 123
Arveldusarved	1 099	1 150
Avansikontod	43	39
Ülekanded (ülekandmisel olev raha)	(5)	1
Lühiajalised hoiused ja muud raha ekvivalendid	<u>2 028</u>	<u>1 670</u>
Kokku	10 615	12 983
Piirangutega raha	8 320	9 080
Kokku	18 935	22 063

2.13.1 Piiranguteta raha

Piiranguteta raha hulka kuuluvad kõik vahendid, mida komisjon hoiab oma kontodel kõigis liikmesriikides ja EFTA riikides (riigikassas või keskpangas), ning arveldusarved, avansikontod, lühiajalised pangahoiused ja sularaha.

Lühiajaliste hoiustena kajastatud summad seonduvad peamiselt rahaliste vahenditega, mida haldavad komisjoni eest usaldusisikud teatavate ELi eelarvest rahastatavate programmide rakendamise eesmärgil. Eelarveaasta lõpu seisuga oli kulukohustustega seotud 118 miljonit eurot, mida teised osapooled ei olnud veel kasutusse võtnud.

2.13.2 Piirangutega raha

Piirangutega raha hõlmab summasid, mis on laekunud seoses komisjoni määratud trahvidega, kui juhtumi menetlemine on veel pooleli. Neid summasid hoitakse spetsiaalsetel hoiukontodel, mida muudeks tehinguteks ei kasutata. Juhul kui trahv on vaidlustatud või kui ei ole teada, kas teine pool trahvi vaidlustab või mitte, kajastatakse aluseks olev summa tingimusliku kohustusena lisas **5.2**.

PIKAAJALISED KOHUSTUSED**2.14 PENSIONID JA MUUD TÖÖTAJAHÜVITISED**

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Töötajate pensionid	30 617	32 801
Muude isikute pensionid	777	840
Ühine ravikindlustuskeem	3 441	3 531
Kokku	34 835	37 172

2.14.1 Töötajate pensionid

Personalieeskirjade artikli 83 kohaselt kujutab töötajate pensioniskeemis (Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem) ettenähtud hüvitiste maksmine endast ELi eelarve kulu. Skeemi ei rahastata, kuid liikmesriigid tagavad ühiselt nimetatud hüvitiste maksmise vastavalt nende kulude rahastamiseks kehtestatud skaalale. Lisaks sellele maksavad ametnikud kohustuslikku maksu nimetatud skeemi pikaajaliseks rahastamiseks ühe kolmandiku ulatuses.

Pensioniskeemist tulenevaid kohustusi hinnati 31. detsembri 2011. aasta seisuga töötajate arvu ja pensionile läinud töötajate arvu ning nimetatud kuupäeval kohaldatavate personalieeskirjadest tulenevate eeskirjade alusel. Kõnealune hindamine teostati vastavalt IPSAS 25 metoodikale (ja seega ka ELi raamatupidamiseskirjale nr 12). Nimetatud kohustuse arvutamiseks kasutatud meetodiks oli proportsionaalse osa krediteerimise meetod. Põhilised hindamise kuupäeval kättesaadavad ja hindamisel kasutatud aktuaarsed eeldused olid järgmised:

Aktuaarsed eeldused	31.12.2011	31.12.2010
Nominaalne diskontomäär	4,9 %	4,6 %
Oodatav inflatsioonimäär	1,8 %	2,1 %
Tegelik diskontomäär	3,0 %	2,4 %
Abielu tõenäosus: mees/naine	84 %/38 %	84 %/38 %
Palkade üldine kasv / pensionide ümberhindlus	0 %	0 %
2008. aasta rahvusvaheline avalike teenistujate keskmise eluea tabel	Jah	Jah

Pensionikohustuste märkimisväärne vähenemine on selgitatav kohaldatava kontomäära olulise suurenemisega, mis andis tulemuseks suure aktuaarse aastakasumi.

Muutused töötajahüvitiste brutokohustustes

miljonites eurodes

	Töötajate pensioni-kohustused	Ravikindlustus
Brutokohustused eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	36 639	3 791
Teeninduskulud/tavapärased kulud	1 255	169
Intressikulud	1 716	180
Makstud hüvitised	(1 187)	(112)
Aktuaarne kasum	(4 226)	(317)
Uute töötajate tööleasumisest tulenev muutus	36	0
Brutokohustused eelarveaasta lõpu seisuga	34 233	3 711
Pensioni koefitsiendist tulenevad kohustused	834	puudub
Pensionidelt kinnipeetud maksud	(4 450)	puudub
Skeemi varad	0	(270)
Netokohustused eelarveaasta lõpu seisuga	30 617	3 441

2.14.2 Muude isikute pensionid

Selles punktis on kajastatud komisjoni, Euroopa Kohtu (ja Euroopa Liidu Üldkohtu) ja kontrollikoja praeguste ja endiste liikmete ning nõukogu peasekretäride, ombudsmani, Euroopa andmekaitseinspektori ja Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu pensionikohustustega seonduv kohustus. Siin on kajastatud ka Euroopa Parlamendi liikmete pensionikohustused.

2.14.3 Ühine ravikindlustuskeem

Hinnang on antud ka ELi prognoositava kohustuse kohta, mis seonduv ELi maksetega ühisesse ravikindlustuskeemi seoses pensionile läinud töötajatega. Selle kohustuse brutoväärtuseks on hinnatud 3 711 miljonit eurot ja netosumma saamiseks on skeemi varad (270 miljonit eurot) sellest brutokohustusest maha arvatud. Arvutuses on kasutatud sama diskontomäära ja üldist palgatõusu mis töötajate pensionide hindamisel.

2.15 PIKAAJALISED ERALDISEDmiljonites
eurodes

	Summa 31. detsembri 2010. aasta seisuga	Täiendavad eraldised	Kasutamata summade tühistamine	Kasutatud summad	Ümber paigutatud lühiajaliste vahendite alla	Hinnangu muutus	Summa 31. detsembri 2011. aasta seisuga
Kohtuasjad	306	95	(29)	(4)	0	0	368
Tuumarajatiste likvideerimine	905	0	0	(8)	(29)	137	1 005
Finants-eraldised	86	41	0	0	(30)	3	100
Muud	20	4	(2)	0	0	0	22
Kokku	1 317	140	(31)	(12)	(59)	140	1 495

Kohtuasjad

Tegemist on prognoositud summadega, mis tuleb rohkem kui 12 kuud pärast eelarveaasta lõppu seoses mitme poolelioleva kohtuasjaga tõenäoliselt välja maksta. Suurem osa neist seonduv eelarveaasta lõpu seisuga pooleli olnud kohtuasjadega, mis on seotud EAGFi kulude finantskorrektsioonidega ja põllumajanduskuludega seotud muude kohtuasjadega.

Tuumarajatiste likvideerimine

2008. aastal ajakohastas sõltumatute ekspertide rühm oma 2003. aastal tehtud uuringut selle kohta, millised on Teadusuuringute Ühiskeskuse dekomisjoneerimise ja jäätmeäitlusprogrammi hinnangulised kulud. Läbivaadatud hinnang, milleks on 1 222 miljonit eurot (varem 1 145 miljonit euro) on võetud finantsaruannetes kajastatava eraldise summa aluseks. Kooskõlas ELi raamatupidamiseskirjadega on see hinnang seotud inflatsiooniindeksiga ja seejärel diskonteeritud nüüdispuhasväärtusesse (kasutades euroala nullkupongvahetuskursi kõverat). Pidades silmas kõnealuse programmi hinnangulist kestust (umbes 20 aastat), peaks märkima, et nimetatud hinnang ei ole päris kindel ning lõplik kulu võib praegu kirjendatud summadest erineda.

Finantseraldised

Tegemist on eraldistega, mis peegeldavad hinnangulist tulevast kahjumit seoses tagatistega, mis anti 1998. aastal rakendatud VKEde tagatissüsteemi, 2001. aastal rakendatud VKEde tagatissüsteemi ning 2007. aastal konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi raames rakendatud VKEde tagatissüsteemi kohaselt ning Euroopa mikrokreiidirahastu „Progress” raames, mille puhul on Euroopa Investeeringufondil (EIF) õigus anda tagatise enda äranägemisel, kuid komisjoni nimel ja vastutusel. Kasutatud ja kasutamata tagatistega seotud finantsriskile on siiski seotud ülemmäär. Pikaajalised finantseraldised on diskonteeritud nende nüüdispuhasväärtusele (kasutades euro vahetuslepingute aastast intressimäära).

2.16 PIKAAJALISED FINANTSKOHUSTUSED

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Pikaajalised võetud laenud	2.16.1	41 200	11 445
Tagatistfondi elimineerimine*	2.4.1	(21)	-
Kokku		41 179	11 445

* Tagatistfondile kuuluvad komisjoni emiteeritud EFSMi võlakirjad, mis on vaja elimineerida.

2.16.1 Pikaajalised võetud laenudmiljonites
eurodes

	Makro-majanduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	Euroopa finantsstabiilsus-mehhanism	Likvideeritav ESTÜ	Kokku
Kokku 31.12.2010 seisuga	503	469	12 246	0	231	13 449
Uued võetud laenud	126	0	1 350	28 000	0	29 476
Tagasimaksud	(36)	(20)	(2 000)	0	0	(2 056)
Vahetuskursierinevused	0	0	0	0	6	6

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Bilansilise maksumuse muutused	2	2	29	344	(1)	376
Kokku 31.12.2011 seisuga	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Tähtajaga alla 1 aasta	5	0	0	0	46	51
Tähtajaga üle 1 aasta	590	451	11 625	28 344	190	41 200

Siia rubriiki kuuluvad Euroopa Liidu võetud laenud, mille tagasimakse tähtajani on jäänud rohkem kui aasta. Võetud laenude hulka kuuluvad sertifikaatidega tõendatud võlad, mille summa on 41 011 miljonit eurot (2010. aastal 13 211 miljonit eurot). Muutused bilansilises maksumuses vastavad kogunenud intresside muutustele. Täpsem teave laenuvõtmise ja -andmise tegevuse kohta on esitatud lisa 7.

2.17 MUUD PIKAAJALISED KOHUSTUSED

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Kapitalirendi võlad	1 603	1 672
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	367	382
Muud	89	50
Kokku	2 059	2 104

LÜHIAJALISED KOHUSTUSED

2.18 LÜHIAJALISED ERALDISED

miljonites eurodes

	Summa 31. detsembri 2010. aasta seisuga	Täiendavad eraldised	Kasutamata summade tühistamine	Kasutatud summad	Ümberpaigutused pikaajaliste vahendite alt	Hinnangu muutus	Summa 31. detsembri 2011. aasta seisuga
Kohtuasjad	29	11	(18)	(5)	0	0	17
Tuumarajatiste likvideerimine	21	0	0	(21)	29	0	29
Finantseraldised	140	27	(2)	(33)	30	3	165
Muud	24	56	(1)	(20)	0	0	59
Kokku	214	94	(21)	(79)	59	3	270

Siia rubriiki kuulub see osa eraldistest, mille maksetähtaeg on lühem kui aasta.

2.19 LÜHIAJALISED FINANTSKOHUSTUSED

Siia rubriiki kuuluvad võetud laenud (vt lisa 2.16), mille bilansipäevajärgne tagasimakse tähtaeg ei ületa 12 kuud.

2.20 KREDITOORNE VÕLGNEVUS

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Pikaajalised kohustused, mille tähtaeg saabub järgneval eelarveaastal	2.20.1	81	78
Lühiajalised kreditoorsed võlgnevused	2.20.2	22 211	17 615
Mitmesugused kreditoorsed võlgnevused	-	100	97
Kumuleerunud kulud ja ettemakstud tulu	2.20.3	69 081	66 739
Kokku		91 473	84 529

2.20.1 Pikaajalised kohustused, mille tähtaeg saabub järgneval eelarveaastalmiljonites
eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Kapitalirendi kohustused	66	65
Muud	15	13
Kokku	81	78

2.20.2 Lühiajalised kreditoorsed võlgnevusedmiljonites
eurodes

Liik	31.12.2011	31.12.2010
Liikmesriigid	22 200	17 035
Tarnijad ja muud	1 511	1 292
Hinnangulised rahastamiskõlbmatud summad ja veel tegemata ettemaksed	(1 500)	(712)
Kokku	22 211	17 615

Lühiajalised kreditoorsed võlgnevused hõlmavad kuluaruandeid, mis on komisjonile esitatud toetusmeetmete raames. Taotletud summa kantakse üle pärast nõude saamist. Kui tehingupartneriks on liikmesriik, siis liigitatakse nõuded vastavalt sellele. Hankemeetmetega seoses saadud arvete ja kreditarvete korral kehtib samasugune kord. Asjaomaseid kulutaotlusi on arvestatud järgmisse eelarveaastasse ülekandmisel. Nende ülekandmiskirjete alusel kirjendatakse hinnangulised rahastamiskõlblikud summad seega raamatupidamisarvestuses kuludena ning ülejäänud osa kajastatakse „Hinnanguliste rahastamiskõlbmatute summade ja veel tegemata ettemaksetena”. Selleks et varasid ja kohustusi mitte üle hinnata, otsustati netosumma kajastada lühiajalise kohustusena.

Liikmesriigid

Siin esitatud summadest kõige olulisemad seonduvad struktuurifondide meetmete raames maksmata kulutaotlustega (5,8 miljardit eurot ESFi ja 14 miljardit eurot ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul).

Tarnijad ja muud

Siin rubriigis on kajastatud summad, mis võlgnetakse seoses toetusmeetmete ja hangetega, samuti summad, mis kuuluvad tasumisele avalik-õiguslikele asutustele ja konsolideerimata üksustele (nt Euroopa Arengufond).

Hinnangulised rahastamiskõlbmatud summad ja veel tegemata ettemaksed

Kreditoorset võlgnevust vähendatakse selle osa võrra saadud, kuid veel kontrollimata hüvitamistaotluste summast, mida ei loetud rahastamiskõlblikuks. Suurimad summad seonduvad struktuurimeetmeid haldavate peadirektoratidega. Kreditoorset võlgnevust vähendatakse ka selle osa võrra saadud hüvitamistaotluste summast, mis vastab eelarveaasta lõpu seisuga veel maksmata ettemakstavatele kuludele (1 miljard eurot).

2.20.3 Kumuleerunud kulud ja ettemakstud tulu

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Kumuleerunud kulud	68 577	66 326
Ettemakstud tulu	490	407
Konsolideeritud üksustega seonduvad summad	14	6
Kokku	69 081	66 739

Kumuleerunud kulud jaotuvad järgmiselt:

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Põllumajandus ja maaelu areng:		
EAGF: Kulud 16. oktoobrist 31. detsembrini	33 774	33 015
EAGF: Otsetoetused	10 701	10 703

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

EAGF: Suhkrualdkonna ümberkorraldamine	224	400
EAGF: Muud	23	(303)
EAFRD	<u>12 127</u>	<u>10 792</u>
Kokku	56 849	54 607
Struktuurimeetmed:		
EKF	56	116
ERF ja Ühtekuuluvusfond	4 791	4 894
ISPA	172	74
ESF	<u>1 687</u>	<u>2 182</u>
Kokku	6 706	7 266
Muud kumuleerunud kulud:		
Teadus- ja arendustegevus	1 157	1 267
Muud	<u>3 865</u>	<u>3 186</u>
Kokku	5 022	4 453
Kumuleerunud kulud kokku	68 577	66 326

Ettemakstud tulu suur summa 31. detsembri 2011. aasta seisuga tulenes kahe liikmesriigi 2011. aastal tehtud omavahendite osamaksude ettemaksetest.

NETOVARA JA RESERVID

2.21 RESERVID

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Õiglase väärtuse reserv	(108)	(61)
Muud reservid:		
Tagatisfond	1 911	1 746
Ümberhindlusreserv	57	57
Muud	<u>1 748</u>	<u>1 742</u>
Kokku	3 716	3 545
Kokku	3 608	3 484

2.21.1 Õiglase väärtuse reserv

Raamatupidamiseeskirjade kohaselt kajastatakse müügivalmis varade õiglase väärtuse korrigeerimist õiglase väärtuse reservi kaudu. 2011. aastal vähendati õiglase väärtuse reservi õiglase väärtuse kumuleerunud vähenemise tulemusena 24 miljoni euro võrra, mis kajastati tulemiaruanandes seoses müügivalmis varadega.

Eelarveaasta lõpu seisuga on õiglase väärtuse reservis kajastatud 87 miljoni euro suuruses summas õiglase väärtuse vähenemisi, mis seonduvad ELi hoitavate Kreeka valitsuse võlakirjadega (nimiväärtuses 129 miljonit eurot). Siiski tuleb märkida, et need võlakirjad vahetati 2012. aasta alguses uute võlakirjade vastu, mille tingimused on sarnased, kuid mida erasektori osaluse suhtes rakendatud võla restruktureerimine ei puuduta. Selle tulemusel maksti kõik summad, mis kuulusid tagasimaksmisele 20. märtsil 2012 (39 miljonit eurot) ja 18. mail (15,7 miljonit eurot) tagasi täies ulatuses ja tähtaegselt. Täpsem teave finantsvarade õiglase väärtuse arvestamise kohta on esitatud lisas **1.5.5**.

2.21.2 Muud reservid

Tagatisfond

Tagatisfondi tegevuse kohta vaata ka lisa **2.4.1**. See reserv kajastab fondi tagatavate summade 9 % suurust sihtsummat, mille hoidmine varana on nõutav.

Ümberhindlusreserv

Selles reservis on kajastatud teatavate komisjonile kuuluvate hoonete ja maa ümberhindlus, mis on tehtud enne 2005. aastat.

Muu reserv

Siin kajastatud summa seondub peamiselt likvideeritava ESTÜ söe ja terase teadusfondi varade reserviga. Kõnealune reserv moodustati ESTÜ likvideerimise raames.

2.22 LIIKMESRIIKIDELT SISSENÕUTAVAD SUMMAD

miljonites eurodes

	Summa
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad 31. detsembri 2010. aasta seisuga	30 931
2010. aasta eelarve ülejäägi tagasimaksmine liikmesriikidele	4 539
Muutused tagatisfondi reservis	165
Muud muutused reservis	34
Eelarveaasta tulem (ülejääk)	1 789
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad 31. detsembri 2011. aasta seisuga kokku	37 458
Jaotub järgmiselt:	
Töötajahüvitised	34 835
Muud summad	2 623

Kõnealuse summa näol on tegemist selle osaga komisjoni kuni 31. detsembrini 2011 kantud kuludest, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse aastal N paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles aastal N+1 ning rahastada aasta N+1 eelarvest. Kuna sellised kulud arvatakse raamatupidamisarvestuses kohustuste hulka ning asjaomaseid summasid rahastatakse tulevastest eelarvetest, ületavad kohustused eelarveaasta lõpu seisuga märkimisväärselt varasid. Kõige enam esiletõstmist väärivad summad on seotud EAGFi tegevusega. Enamiku sissenõutavatest summadest maksavad liikmesriigid tegelikult vähem kui 12 kuu jooksul pärast asjaomase eelarveaasta lõppu järgmise aasta eelarve raames.

Põhimõtteliselt makstakse ainult töötajahüvitiste kohustused, mis komisjonil on oma töötajate ees, välja pikema perioodi jooksul; sealjuures tuleks märkida, et pensionimaksete rahastamist iga-aastastest eelarvetest tagavad liikmesriigid. Üksnes teabe huvides on allpool esitatud tulevaste töötajahüvitiste maksete jaotumise prognoos:

miljonites eurodes

	Summa
Lühiajalised kohustused: 2012. aastal tasumisele kuuluvad summad	1 335
Pikaajalised kohustused: pärast 2012. aastat tasumisele kuuluvad summad	33 500
Töötajahüvitiste kohustused 31.12.2011 seisuga kokku	34 835

Tuleb aga märkida, et eespool kirjeldatu ei mõjuta eelarve täitmise tulemust – eelarve tulud peaksid alati võrduma eelarve kuludega või neid ületama ning võimalik tulude ülejääk tagastatakse liikmesriikidele.

3. TULEMIARUANDE LISAD

3.1 TULU OMAVAHENDITEST JA OSAMAKSUDEST

miljonites eurodes

	Lisa	2011	2010
Tulu omavahenditest:	3.1.1		
Kogurahvatulu põhised omavahendid		88 442	91 178
Käibemaksupõhised omavahendid		14 763	12 517
Traditsioonilised omavahendid:			
Tollimaksud		16 528	16 065
Suhkrumaksud		<u>161</u>	<u>150</u>
Traditsioonilised omavahendid kokku		16 689	16 215
Eelarve korrigeerimine	3.1.2	4 533	2 135
Kolmandate riikide (sh EFTA riigid) osamaksud		250	283
Kokku		124 677	122 328

3.1.1 Tulu omavahenditest

Omavahendid on ELi põhitegevustulude peamine osa. Seega rahastatakse kulusid valdavalt omavahenditest, muu tulu moodustab vaid väikse osa kogu rahastamisest. Omavahendite liike on kolm: traditsioonilised omavahendid, käibemaksupõhised omavahendid ja kogurahvatulu põhised omavahendid. Traditsioonilised omavahendid koosnevad omakorda suhkru- ja tollimaksudest. Omavahendite süsteemi kuulub ka eelarvetasakaalu hälvete korrigeerimise mehhanism (Ühendkuningriigi tagasimakse) ning Madalmaade ja Rootsi kogurahvatulul põhineva iga-aastase brutomakse vähendamine. Liikmesriigid jätavad sissenõudmiskuludena endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest; eespool osutatud summad on juba näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksematena.

Tuleb märkida, et komisjoni kontrollkäigud ja Kontrollikoja auditid on esile toonud Belgia kontrolli ja heakskiitmise ning raamatupidamissüsteemides mõned puudused, mis avaldavad mõju traditsiooniliste omavahenditena ELi eelarvesse kantavate summade usaldusväärsusele. Belgia esitatud taotlus (brutosummas) 169 miljoni euro (netosumma 126 miljonit eurot) tagasimaksmiseks on praegu menetluses, sest komisjoni kontole kantud Belgia traditsiooniliste omavahendite korrektsuse suhtes tehtavate täiendavate auditite ja kontrollide tulemused ei ole veel selgunud.

3.1.2 Eelarve korrigeerimine

Eelarve korrigeerimise summa hulka kuulub 2010. aasta eelarve ülejääk (4 539 miljonit eurot), mis makstakse liikmesriikidele kaudselt tagasi, vähendades selle võrra omavahendite summat, mille nad peavad järgmisel eelarveaastal ELile üle kandma; seega on tegemist 2011. eelarveaasta tuluga.

3.2 MUUD PÕHITEGEVUSTULUD

miljonites eurodes

	Lisa	2011	2010
Trahvid	3.2.1	868	3 077
Põllumajandusmaksud	3.2.2	65	25
Kulude sissenõudmine:	3.2.3		
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine		76	49
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine		17	11
Detsentraliseeritud eelarve täitmine		106	71
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega		3	-
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega		<u>845</u>	<u>1 776</u>
Kokku		1 047	1 907
Tulu haldustegevusest:	3.2.4		
Töötajad		1 141	1 073
Kinnisvara ja seadmetega seonduv tulu		94	13
Muu tulu haldustegevusest		<u>119</u>	<u>121</u>
Kokku		1 354	1 207
Mitmesugused põhitegevustulud:	3.2.5		
Korrigeerimised / eraldised		59	157
Kasum vahetuskursierinevustest		476	460

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Muud		1 507	1 355
Kokku		2 042	1 972
Kokku		5 376	8 188

3.2.1 Trahvid

See tulu seondub trahvidega, mille komisjon on määranud konkurentsieeskirjade rikkumise eest. Nõuded ja nendega seotud tulu kajastatakse pärast seda, kui komisjoni trahvi määramise otsus on vastu võetud ja adressaati on sellest ametlikult teavitatud.

3.2.2 Põllumajandusmaksud

Kõnealused summad seonduvad peamiselt piimamaksudega, mis kujutavad endast turukorralduse vahendit, mille eesmärk on karistada oma kvoote ületanud piimatootjaid. Kuna need ei ole seotud komisjoni tehtud eelnevate maksetega, siis praktikas käsitletakse neid sihtotstarbelise tuluna.

3.2.3 Kulude sissenõudmine

Selles rubriigis on kajastatud komisjoni välja antud sissenõudekorraldused ja järgnevatest maksetest tehtud mahaarvamised, mis on kirjendatud komisjoni raamatupidamissüsteemis ja esitatud eelnevalt üldeelarvest väljamakstud kulude sissenõudmiseks kas kontrolli, lõpetatud auditi või rahastamiskõlblikkuse analüüsi alusel, ning liikmesriikide välja antud sissenõudekorraldused, mis on esitatud EAGFi kuludest abisaajatele. Siin on kajastatud ka eelneva eelarveaasta lõpu viitlaekumiste prognooside muutusi võrreldes aruandeaasta lõpu omadega. ELi kulude sissenõudmine ei kajastu selles rubriigis siiski täies ulatuses, eelkõige selliste oluliste kuluvaldkondade puhul nagu struktuurimeetmed, mille puhul rahastamiskõlbmatute summade tagastamise tagamiseks rakendatakse erikorda, mis enamikul juhtudel ei hõlma sissenõudekorralduse väljaandmist. ELi raamatupidamiseskirjade kohaselt ei ole tuluna kajastatud ka eelmaksete sissenõudmisi.

Suurim siin kajastatud summa on 845 miljonit eurot, mis seondub eelarve täitmisega koostöös liikmesriikidega ning koosneb peamiselt Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga (EAGF) seonduvast 721 miljonist eurost ja struktuurimeetmetega seonduvast 109 miljonist eurost.

a) Põllumajandus: EAGF

Selles rubriigis kirjendatud Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) eelarveaasta tulud moodustavad 721 miljonit eurot ning koosnevad järgnevast:

- eelarveaasta jooksul tehtud otsustest tulenevad vastavuskorrektsioonid summas 686 miljonit eurot;
- pettuse ja eeskirjade eiramise juhtumid summas 35 miljonit eurot; tegemist on liikmesriikide deklareeritud ja eelarveaasta jooksul sisse nõutud tagasimaksetega summas 174 miljonit eurot, millest on lahutatud eelarveaasta lõpu seisuga pettuse ja eeskirjade eiramisega seoses sissenõudmisele kuuluvate, kuid veel tagasimaksmata liikmesriikide deklareeritud summade vähenemine 139 miljoni euro võrra (eelarveaasta lõpu seisuga 991 miljonit eurot, 2010. aasta lõpu seisuga 1 130 miljonit eurot), vt ka lisa **2.11.1**.

b) Struktuurimeetmed

- Selles rubriigis kajastatud struktuurimeetmete raames kantud kulude sissenõudmine moodustas 109 miljonit eurot (2010. aastal 279 miljonit eurot). Ühed peamised siia alamrubriiki kuuluvad summad on sissenõudekorraldused, mille komisjon on välja andnud eelnevatel eelarveaastatel alusetult makstud kulude sissenõudmiseks summas 127 miljonit eurot, ja viitlaekumiste muutus (suurenemine) eelarveaasta lõpu seisuga summas 28 miljonit eurot (mida tasakaalustab 46 miljoni euro suurune korrektsioon).

Sissenõudekorraldused antakse välja ainult järgmistel juhtudel:

- ametlike finantskorrektsiooni otsuste puhul, mille komisjon on vastu võtnud pärast selliste kulude leidmist liikmesriigi nõutavates summas, mis on kantud eeskirju eirates;
- programmi lõpetamisel tehtavate ja ELi toetuse vähendamiseni viivate korrigeerimiste puhul, kui liikmesriik ei ole deklareerinud piisavaid rahastamiskõlblikke kulusid, mis põhjendaksid kõiki juba tehtud eelmakseid ja vahemakseid; selliste toimingute jaoks ei ole vaja komisjoni ametlikku otsust, kui liikmesriik need heaks kiidab;
- programmi lõpetamise järel sissenõutud summade puhul, mis makstakse tagasi pärast programmi lõpetamise ajal pooleli olnud kohtumenetluste lõpuleviimist.

Struktuurimeetmetega seoses välja antud muud sissenõudekorraldused käsitlevad eelmaksete tagasinõudmist. Kõnealused summad on näidatud tuluna, kuid kantud bilansi eelmaksete rubriiki.

3.2.4 Tulu haldustegevusest

See tulu tuleneb töötajate palkadest tehtud mahaarvamistest ja koosneb peamiselt kahest summast – töötajate pensionimaksetest ja tulude maksustamisest.

3.2.5 Mitmesugused põhitegevustulud

Kirjendatud summast 535 miljonit eurot (2010. aastal 430 miljonit eurot) on saadud ühinemisläbirääkimisi pidavatelt riikidelt. Selle rubriigi alla kuulub ka kasum vahetuskursierinevustest (välja arvatud finantstegevusest, mida on käsitletud lisas 3.5). Kasum tekib igapäevase tegevuse ja selle raames muus valuutas kui eurodes tehtavate tehingute käigus ning eelarveaasta lõpus läbiviidavast ümberhindlusest, mis on nõutav raamatupidamise aastaaruande koostamiseks. Nimetatud kasum hõlmab nii realiseeritud kui ka realiseerimata kasumit. Eelarveaasta jooksul saadi vahetuskursierinevustest 94 miljoni euro suurune netokasum (2010. aastal 23 miljonit eurot).

3.3 HALDUSKULUD

miljonites eurodes

	2011	2010
Personalikulud	5 416	5 171
Amortisatsioon ja väärtuse langus	412	384
Muud halduskulud	3 148	3 059
Kokku	8 976	8 614

Selles rubriigis on muu hulgas kajastatud 358 miljoni euro suurused kasutusrendiga seonduvad kulud. Rendilepingute järelejäanud tähtaja jooksul tasumisele kuuluvad summad on järgmised:

miljonites eurodes

Kirjeldus	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad			
	Alla 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Hooned	318	1 203	790	2 311
IT ja muud seadmed	22	35	1	58
Kokku	340	1 238	791	2 369

3.4 PÕHITEGEVUSKULUD

miljonites eurodes

	Lisa	2011	2010
Peamised põhitegevuskulud:	<i>3.4.1</i>		
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine		10 356	10 123
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine		4 119	4 045
Detsentraliseeritud eelarve täitmine		766	933
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega		104 067	85 432
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega		<u>1 714</u>	<u>1 868</u>
Kokku		121 022	102 401
Muud põhitegevuskulud:	<i>3.4.2</i>		
Korrigeerimised / eraldised		251	68
Kahjum vahetuskursierinevustest		382	439
Muud		<u>2 123</u>	<u>856</u>
Kokku		2 756	1 363
Kokku		123 778	103 764

Põhitegevuskulude märkimisväärne suurenemine tuleneb koostöös liikmesriikidega toimuvast eelarve täitmisest, mille puhul 2007.–2013. aasta programmitöö perioodiga seonduva tegevuse hoogustumise tulemusena kirjendati 2011. aastal kulud suuremas mahus. Peamised erinevused esinevad ühtekuuluvuse ja regionaalarengu valdkonnas (19 miljardit eurot). Kuna põhitegevustulud on oma laadilt suhteliselt stabiilsed, siis andis põhitegevuskulude märkimisväärne suurenemine 2011. aastal tulemuseks 2,7 miljardi euro suuruse põhitegevuse puudujäägi.

3.4.1 Peamised põhitegevuskulud

Euroopa Komisjoni põhitegevuskulud hõlmavad finantsraamistiku eri rubriike ja esinevad eri vormis olenevalt sellest, kuidas raha välja makstakse ja millist eelarve täitmise viisi kasutatakse. Enamiku kulude puhul rakendatakse eelarve täitmist koostöös liikmesriikidega, millega kaasneb ülesannete delegerimine liikmesriikidele; siia kuuluvad näiteks sellised valdkonnad nagu EAGFi kulud ja mitmesuguste struktuurimeetmete (Regionaalarengu Fond, Sotsiaalfond, Maaelu Arengu Põllumajandusfond, Ühtekuuluvusfond ja Kalandusfond) kaudu rahastatav tegevus.

3.4.2 Muud põhitegevuskulud

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Kahjum vahetuskursierinevustest (välja arvatud finantstegevusest, mida on käsitletud lisas **3.6**) tekib igapäevasest tegevusest ja selle raames muus valuutas kui eurodes tehtavatest tehingutest ning eelarveaasta lõpus läbiviidavast ümberhindlusest, mis on vajalik raamatupidamise aastaaruande koostamiseks. Nimetatud kahjum hõlmab nii realiseeritud kui ka realiseerimata kahjumit.

Teadus- ja arendustegevuse kulud

miljonites eurodes

	2011	2010
Teadusuuringute kulud	327	295
Kapitaliseerimata arendustegevuse kulud	145	157
Kuluna kajastatud	472	452

3.5 FINANTSTULUD

miljonites eurodes

	2011	2010
Dividenditulu	5	1
Intressitulu:		
Eelmaksetelt	40	42
Hilinenud maksetelt	89	382
Müügivalmis varadelt	113	100
Antud laenudelt	921	394
Rahalt ja raha ekvivalentidelt	132	110
Muud	<u>5</u>	<u>2</u>
Kokku	1 300	1 030
Muu finantstulu:		
Realiseeritud kasum finantsvarade müügist	3	11
Muud	<u>178</u>	<u>83</u>
Kokku	181	94
Nüüdisväärtuse korrigeerimised	1	1
Kasum vahetuskursierinevustest	4	52
Kokku	1 491	1 178

3.6 FINANTSKULUD

miljonites eurodes

	2011	2010
Intressikulud:		
Liisingult	91	93
Võetud laenudelt	903	380
Muud	<u>30</u>	<u>23</u>
Kokku	1 024	496
Muud finantskulud:		
Finantseraldiste korrigeerimised	74	60
Finantstasud eelarvevahenditelt	47	55
Müügivalmis finantsvarade väärtuse langusest tingitud kahjum	12	5
Realiseeritud kahjum finantsvarade müügist	5	1
Muud	<u>144</u>	<u>42</u>
Kokku	282	163
Kahjum vahetuskursierinevustest	49	2
Kokku	1 355	661

3.7 OSA ÜHIS- JA SIDUSETTEVÕTETE NETOPUUDUJÄÄGIS

Raamatupidamisarvestuses rakendatava kapitaliosaluse meetodi kohaselt kajastab komisjon tulemiaruanDES oma osa ühis- ja sidusettevõtete netopuudujäägis (vt lisad **2.3.1** ja **2.3.2**).

3.8 MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

2011. aastal on tulemiaruanDES kajastatud 130 391 miljoni euro (2010. aastal 129 597 miljoni euro) suurune tulu mittekaubanduslikest tehingutest.

3.9 SEGMENTIARUANDLUS

Segmentiaruandes on esitatud põhitegevustulude ja -kulude jaotumine poliitikavaldkondade lõikes, võttes aluseks komisjonisese tegevuspõhise eelarvestruktuuri. Poliitikavaldkonnad võib rühmitada kolme suurema rubriigi alla – tegevus Euroopa Liidus, tegevus väljaspool Euroopa Liitu ning teenused ja muud.

„Tegevus Euroopa Liidus“ on neist rubriikidest mahukaim, hõlmates paljusid Euroopa Liidu sisepoliitikavaldkondi. „Tegevus väljaspool Euroopa Liitu“ käsitleb väljaspool ELi rakendatavaid poliitikavaldkondi, näiteks kaubandust ja abi. „Teenused ja muu“ on sise- ja horisontaalne tegevus, mis on vajalik ELi institutsioonide ja asutuste toimimiseks. Tähele tuleks panna, et ameteid käsitlev teave on esitatud asjaomase poliitikavaldkonna all. Samuti tuleks tähele panna, et omavahendeid ja osamaksud ei ole eri tegevusliikide vahel ära jaotatud, sest neid arvutavad, koguvad ja haldavad komisjoni kesktalitused.

miljonites eurodes

	Tegevus ELis	Tegevus väljaspool ELi	Teenused ja muu	Likvideeritav ESTÜ	Teised institutsioonid	Konsolideerimisest tulenevad elimineerimised	Kokku
Trahvid	868	0	0	0	0	0	868
Põllumajandusmaksud	65	0	0	0	0	0	65
Kulude sissenõudmine	906	138	3	0	2	(2)	1 047
Tulu haldustegevusest	142	2	993	0	664	(447)	1 354
Mitmesugused põhitegevustulud	2 502	98	580	7	132	(1 277)	2 042
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	4 483	238	1 576	7	798	(1 726)	5 376
Halduskulud:							
Personalikulud	(2 171)	(325)	(1 250)	0	(1 702)	32	(5 416)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(109)	(1)	(121)	0	(181)	0	(412)
Muud halduskulud	(95)	(286)	(858)	0	(1 624)	575	(3 148)
Põhitegevuskulud:	(3 235)	(612)	(2 229)	0	(3 507)	607	(8 976)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(7 338)	(3 681)	(179)	0	0	842	(10 356)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(3 423)	(682)	(32)	0	0	18	(4 119)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	(210)	(556)	0	0	0	0	(766)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	(103 988)	(80)	1	0	0	0	(104 067)
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	(169)	(1 545)	0	0	0	0	(1 714)
Muud põhitegevuskulud	(2 420)	(134)	(399)	(52)	(10)	259	(2 756)
	(117 548)	(6 678)	(609)	(52)	(10)	1 119	(123 778)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(120 783)	(7 290)	(2 838)	(52)	(3 517)	1 726	(132 754)
Neto põhitegevuskulud	(116 300)	(7 052)	(1 262)	(45)	(2 719)	0	(127 378)
Tulu omavahenditest ja osamaksudest							124 677
Põhitegevuse puudujääk							(2 701)
Finantstulu (neto)							136
Muudatused pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustustes							1 212
Osa sidus- ja ühisettevõtete kahjumis							(436)
Eelarveaasta tulem							(1 789)

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

SEGMENTIARUANDLUS – TEGEVUS ELIS

miljonites eurodes

	Majandus- ja rahandus	Ettevõtlus ja tööstus	Konkurents	Tööhõive	Põllumajandus	Transport ja energeetika	Keskkond	Teadus-uringud	Infoühiskond
<u>Muud põhitegevustulud:</u>									
Trahvid	0	7	858	0	0	0	0	0	0
Põllumajandusmaksud	0	0	0	0	65	0	0	0	0
Kulude sissenõudmine	0	4	0	23	807	7	1	5	24
Tulu haldustegevusest	0	14	0	0	0	12	0	39	0
Mitmesugused põhitegevustulud	4	54	161	41	121	207	40	723	9
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	4	79	1 019	64	993	226	41	767	33
Halduskulud:	(66)	(199)	(89)	(110)	(127)	(374)	(119)	(402)	(133)
Personalikulud	(60)	(143)	(83)	(84)	(106)	(255)	(86)	(231)	(107)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	0	(16)	0	(1)	0	(13)	(1)	(4)	0
Muud halduskulud	(6)	(40)	(6)	(25)	(21)	(106)	(32)	(167)	(26)
Põhitegevuskulud:	(66)	(1 116)	(1 492)	(11 044)	(57 063)	(1 427)	(256)	(4 207)	(1 251)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(66)	(665)	0	(148)	(30)	(802)	(239)	(2 739)	(1 230)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	0	(313)	0	(2)	0	(501)	(1)	(1 369)	(14)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	(29)	(5)	0	0	0	0
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	0	0	(10 841)	(56 883)	0	0	0	0
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	0	(94)	0	(6)	0	(68)	0	0	0
Muud põhitegevuskulud	0	(44)	(1 492)	(18)	(145)	(56)	(16)	(99)	(7)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(132)	(1 315)	(1 581)	(11 154)	(57 190)	(1 801)	(375)	(4 609)	(1 384)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(128)	(1 236)	(562)	(11 090)	(56 197)	(1 575)	(334)	(3 842)	(1 351)
	Teadus-uringute Ühiskeskus	Kalandus	Siseturg	Regionaalpoliitika	Maksukorraldus ja tolliliit	Haridus ja kultuur	Tervise- ja tarbijakaitse	Õigus, vabadus ja turvalisus	Tegevus ELis kokku
<u>Muud põhitegevustulud:</u>									
Trahvid	0	0	0	0	0	0	0	3	868
Põllumajandusmaksud	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Kulude sissenõudmine	0	5	0	15	0	7	7	1	906
Tulu haldustegevusest	40	0	1	0	0	1	9	26	142
Mitmesugused põhitegevustulud	70	10	206	(2)	1	232	359	266	2 502
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	110	15	207	13	1	240	375	296	4 483
Halduskulud:	(346)	(60)	(196)	(81)	(94)	(204)	(347)	(288)	(3 235)
Personalikulud	(245)	(39)	(134)	(65)	(42)	(107)	(223)	(161)	(2 171)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(26)	0	(7)	0	(2)	(1)	(26)	(12)	(109)
Muud halduskulud	(75)	(21)	(55)	(16)	(50)	(96)	(98)	(115)	(955)
Põhitegevuskulud:	(194)	(764)	(59)	(35 821)	(15)	(1 447)	(631)	(695)	(117 548)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(57)	(246)	(24)	(45)	(15)	(163)	(440)	(429)	(7 338)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	0	0	(1 174)	(49)	0	(3 423)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	(176)	0	0	0	0	(210)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	(514)	0	(35 600)	0	0	0	(150)	(103 988)
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	0	0	0	0	0	(1)	0	0	(169)
Muud põhitegevuskulud	(137)	(4)	(35)	0	0	(109)	(142)	(116)	(2 420)

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

<i>PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU</i>	(540)	(824)	(255)	(35 902)	(109)	(1 651)	(978)	(983)	(120 783)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(430)	(809)	(48)	(35 889)	(108)	(1 411)	(603)	(687)	(116 300)

SEGMENTIARUANDLUS – TEGEVUS VÄLJASPOOL ELI

miljonites eurodes

	Välissuhted	Kaubandus	Arenguabi	Laienemine	Humanitaarabi	Tegevus väljaspool ELi kokku
Muud põhitegevustulud:						
Kulude sissenõudmine	20	0	9	106	3	138
Tulu haldustegevusest	2	0	0	0	0	2
Mitmesugused põhitegevustulud	10	0	90	(1)	(1)	98
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	32	0	99	105	2	238
Halduskulud:	(99)	(71)	(331)	(78)	(33)	(612)
Personalikulud	(23)	(65)	(167)	(47)	(23)	(325)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(1)	0	0	0	0	(1)
Muud halduskulud	(75)	(6)	(164)	(31)	(10)	(286)
Põhitegevuskulud:	(3 381)	(8)	(1 217)	(958)	(1 114)	(6 678)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(1 699)	(5)	(833)	(547)	(597)	(3 681)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(627)	0	(18)	(37)	0	(682)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	(209)	0	(37)	(310)	0	(556)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	(80)	0	0	0	0	(80)
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	(638)	(3)	(326)	(63)	(515)	(1 545)
Muud põhitegevuskulud	(128)	0	(3)	(1)	(2)	(134)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(3 480)	(79)	(1 548)	(1 036)	(1 147)	(7 290)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(3 448)	(79)	(1 449)	(931)	(1 145)	(7 052)

SEGMENTIARUANDLUS – TEENUSED JA MUU

miljonites eurodes

	Press ja teabevahetus	Pettustevastane Amet	Koordinerimine	Personal ja haldus	Eurostat	Eelarve	Audit	Keeletalitused	Muud	Teenused ja muu kokku
Muud põhitegevustulud:										
Kulude sissenõudmine	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
Tulu haldustegevusest	0	7	0	835	0	52	0	99	0	993
Mitmesugused põhitegevustulud	(1)	8	1	30	0	35	0	43	464	580
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	0	15	1	866	0	87	0	143	464	1 576
Halduskulud:	(121)	(57)	(188)	(1 299)	(86)	(58)	(11)	(444)	35	(2 229)
Personalikulud	(79)	(44)	(159)	(526)	(70)	(44)	(10)	(353)	35	(1 250)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(2)	(1)	0	(114)	0	(1)	0	(3)	0	(121)
Muud halduskulud	(40)	(12)	(29)	(659)	(16)	(13)	(1)	(88)	0	(858)
Põhitegevuskulud:	(134)	(13)	(1)	(24)	(41)	(2)	0	(16)	(378)	(609)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(102)	(13)	0	(19)	(41)	(3)	0	(1)	0	(179)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(32)	0	0	0	0	0	0	0	0	(32)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Muud põhitegevuskulud	0	0	(1)	(5)	0	0	0	(15)	(378)	(399)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(255)	(70)	(189)	(1 323)	(127)	(60)	(11)	(460)	(343)	(2 838)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(255)	(55)	(188)	(457)	(127)	27	(11)	(317)	121	(1 262)

4. RAHAVOOGUDE ARUANDE LISAD

4.1 RAHAVOOGUDE ARUANDE EESMÄRK JA KOOSTAMINE

Teavet rahavoogude kohta kasutatakse alusena selle hindamisel, milline on ELi raha ja raha ekvivalentide loomise suutlikkus ja millised on ELi vajadused nende rahavoogude kasutamisel.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. See tähendab, et eelarveaasta netoülejääki või -puudujääki korrigeeritakse mõjuga, mida avaldavad mitterahalised tehingud, varasematest või tulevastest põhitegevusega seotud maksetest või -laekumistest tulenevad viitvõlad või ettemaksed ning investeerimistegevuse rahavoogudega seotud tulud või kulud.

Välisvaluutatehingutest tekkinud rahavood kirjendatakse Euroopa Liidu aruandlusvaluutas (eurodes), kohaldades välisvaluutas väljendatud summa suhtes rahavoo kuupäeval kehtinud euro ja välisvaluuta vahelist vahetuskurssi.

Esitatud rahavoogude aruandes on perioodi rahavood kajastatud liigitatuna rahavoogudeks põhitegevusest ja investeerimistegevusest (finantseerimistegevus ELil puudub).

4.2 PÕHITEGEVUS

Põhitegevus on ELi igasugune tegevus, välja arvatud investeerimistegevus. See moodustab suurema osa läbiviidud tegevusest. Abisaajatele antud laene (ja võimalikke nendega seoses võetud laene) ei käsitata investeerimistegevusena (ega finantseerimistegevusena), sest need antakse üldiste eesmärkide täitmise ja seega ELi igapäevase tegevuse raames. Põhitegevus hõlmab ka investeeringuid, mis on seotud näiteks EIFi, EBRD ja riskikapitali fondidega. Seda põhjusel, et nimetatud tegevuse eesmärk on osaleda poliitiliseks eesmärgiks seatud tulemuste saavutamises.

4.3 INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeerimistegevus on immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete soetamine ja võõrandamine ning raha ekvivalentide all kajastamata muude investeeringute soetamine ja võõrandamine. Investeerimistegevus ei hõlma abisaajatele antud laene. Eesmärk on kajastada ELi tehtud tegelikke investeeringuid.

5. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED NING MUUD AVALDATAVAD ANDMED

TINGIMUSLIKUD VARAD

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Saadud tagatised:		
Täitmistagatised	300	301
Muud tagatised	34	30
Muud tingimuslikud varad	19	8
Tingimuslikud varad kokku	353	339

Täitmistagatisi nõutakse tagamaks, et ELi rahastamisest abi saajad täidavad oma kohustusi, mis tulenevad ELiga sõlmitud lepingutest.

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Antud tagatised	5.1	24 394	22 171
Trahvid – Euroopa Kohtule esitatud kaebused	5.2	8 951	9 627
EAGF, maaelu areng, ühinemiseelne abi – pooleliolevad kohtuasjad	5.3	2 345	1 772
Ühtekuuluvuspoliitika – pooleliolevad kohtuasjad	5.4	318	-
Kohtuasjade ja muude vaidlustega seonduvad summad	5.5	251	458
Muud tingimuslikud kohustused		2	4
Tingimuslikud kohustused kokku		36 261	34 032

Kõiki tingimuslikke kohustusi rahastatakse vajaduse tekkimisel ELi eelarvest tulevastel aastatel.

5.1 ANTUD TAGATISED

5.1.1 Tagatised Euroopa Investeerimispannga (EIP) omavahenditest antud laenudele

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
65 % tagatis	20 362	18 217
70 % tagatis	1 992	2 281
75 % tagatis	534	695
100 % tagatis	724	789
Kokku	23 612	21 982

ELi eelarvest on tagatud laenud, millele EIP on alla kirjutanud ja mille ta on 31. detsembri 2011. aasta seisuga andnud oma omavahenditest kolmandatele riikidele (sealhulgas liikmesriikidele enne nende ühinemist antud laenud). Samal ajal on ELi tagatis piiratud lubatud krediidiinide ülemmäära protsendiga: 65 %, 70 %, 75 % või 100 %. Kui ülemmäära ei ole saavutatud, katab ELi tagatis kogu summa. 31. detsembri 2011. aasta seisuga moodustas laenujääk kokku 23 612 miljonit eurot, mis kujutab endast ELi maksimumriski. 31. detsembri 2011. aasta seisuga on umbes 83 % EIP laenuandmise tehingutest (riikidele ja nende haldusüksustele laenuandmise tehingud) kaetud kõikehõlmava tagatisega, samal ajal kui muude tehingute puhul on EIP jaoks kaetud üksnes poliitiline risk.

5.1.2 Muud antud tagatised

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Riskijagamisrahastu	726	161
TEN-T projektide laenu tagamisvahend (LGTT)	39	11
MEDA: Maroko tagatised	17	17
Kokku	782	189

Riskijagamisrahastu

Riskijagamisrahastu raames makstud komisjoni osamaksu kasutatakse sellise finantsriski katteks, mis tuleneb EIP poolt rahastamiskõlblikele teadusprojektidele antud laenudest ja tagatistest. Ajavahemikuks 2007–2013 on komisjoni eelarves selleks ette nähtud kokku kuni 1 miljard eurot, millest kuni 800 miljonit eurot on ette nähtud eriprogrammi „Koostöö” ja kuni 200 miljonit eurot eriprogrammi „Võimekus” raames. EIP on võtnud kohustuse eraldada sama suur summa.

31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjon maksnud riskijagamisrahasse 776 miljonit eurot. EIP on selle investeerinud võlakirjadesse (mille õiglase väärtus 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli 547 miljonit eurot) ja tähtajalistesse hoiustesse (240 miljonit eurot). Eespool tingimusliku kohustusena esitatud nõue summas 726 miljonit eurot kujutab endast 31. detsembri 2011. aasta seisuga kajastatud hinnangulist maksimaalset kahjumit, mida komisjon kannaks riskijagamisrahastu raames EIP antud laenude või tagatiste puhul esinevate maksekohustuste täitmata jätmise korral. Tuleks märkida, et komisjoni kogu risk on piiratud summaga, mille ta on rahastusse maksnud.

TEN-T projektide laenutagamisvahend (LGTT)

Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) projektide laenutagamisvahendist (LGTT) antakse tagatise selleks, et leevendada tuluga seotud riski TEN-T projektide algusaastatel. Eeskätt kaetakse tagatisega täielikult valmisolekukrediidiliinid, mida kasutatakse üksnes juhul, kui projekti rahavoogudest ei piisa kõrgema nõudeõiguse järguga võlgade teenindamiseks. Nimetatud meetme puhul on tegemist komisjoni ja EIP ühise finantstootega ning TEN-T määruse alusel on ELi eelarvest selle jaoks sihtotstarbeliselt ette nähtud 500 miljonit eurot, mis eraldatakse ajavahemikus 2007–2013. Ka EIP eraldab selle meetme jaoks 500 miljonit eurot, nii et kogu kasutadaolev summa on 1 miljard eurot.

31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjon maksnud LGTTsse 155 miljonit eurot. EIP on selle investeerinud võlakirjadesse (mille õiglase väärtus 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli 97 miljonit eurot) ja tähtajalistesse hoiustesse (57 miljonit eurot). 2011. aasta lõpuks oli alla kirjutatud 519 miljoni euro suuruses summas laenulepinguid, mis on kaetud kõnealuse tagatisega. Tingimusliku kohustusena kajastatud nõue summas 39 miljonit eurot kujutab endast 31. detsembri 2011. aasta seisuga kajastatud hinnangulist maksimaalset kahjumit, mida komisjon kannaks LGTT tegevuse raames EIP poolt antud laenude puhul esinevate maksekohustuste täitmata jätmise korral. See moodustab 7,5 % tagatud kogusummast. Tuleks märkida, et komisjoni kogu risk on piiratud summaga, mille ta on sellesse meetmesse maksnud.

Riskijagamisrahastu ja LGTT laenutagamisvahendi varad on esitatud komisjoni bilansis lühiajaliste müügivalmis varadena (vt lisa 2.9) ja rahana (vt lisa 2.13).

MEDA

MEDA programmi raames on komisjon loonud erifondi kaudu tagatismehhanismi, millest saavad kasu kaks Maroko organisatsiooni – Caisse Centrale de Garantie ja Fonds Dar Ad-Damane. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni tagatisega kaetud 17 miljonit eurot.

5.2 TRAHVID

Kõnealune summa seondub trahvidega, mille komisjon on määranud konkurentsieskirjade rikkumise eest ja mis on ajutiselt tasutud, kuid kaevatud edasi või võidakse edasi kaevata. Asjaomast summat kajastatakse tingimusliku kohustusena seni, kuni juhtumi kohta on vastu võetud lõplik Euroopa Kohtu otsus. Ajutistelt maksetelt kogunenud intressid kuuluvad eelarveaasta tulemi hulka ja on samuti kajastatud tingimusliku kohustusena, et peegeldada ebakindlust seoses nimetatud summade kuuluvusega komisjonile.

5.3 POOLELIOLEVAD KOHTUASJAD: EAGF, maaelu areng ja ühinemiseelne abi

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud EAGFi vastavusotsustega ning maaelu arengu ja ühinemiseelise abi finantskorrektsioonidega, mille suhtes Euroopa Kohus ei ole veel kohtuotsust teinud. Kohustuse lõplik summa ja aasta, mil rahuldatud kaebuse mõju kantakse eelarvesse, on Euroopa Kohtus toimuva menetluse kestusest.

5.4 ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA – POOLELIOLEVAD KOHTUASJAD

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud ühtekuuluvuspoliitika meetmetega, mille puhul oodatakse suulise ärakuulamise kuupäeva määramist või Euroopa Kohtu kohtuotsust.

5.5 KOHTUASJADE JA MUUDE VAIDLUSTEGA SEONDUVAD SUMMAD

See rubriik seondub kahjude hüvitamiseks komisjoni vastu esitatud hagidega, mis on praegu menetlemisel, ning muude kohtuvaidluste ja prognoositud kohtukuludega. Tuleb märkida, et EÜ asutamislepingu artikli 288 kohases kahjude hüvitamiseks esitatud hagi peab hageja tõendama, et institutsioon on toime pannud üksikisikute õigusi käsitleva õigussätte piisavalt raske rikkumise, ning näitama, millised on hageja tegelikult kantud kahjud ning milline on otsene põhjuslik seos õigusvastase akti ja kahjude vahel.

MUUD OLULISED AVALDATAVAD ANDMED

VEEL ÄRA KASUTAMATA ASSIGNEERINGUTELE VASTAVAD KULUKOHUSTUSED

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Veel ära kasutamata assigneeringutele vastavad kulukohustused	165 236	155 642

Eelarvelised täitmata kulukohustused on summa, mis kujutab endast võetud kulukohustusi, millele vastavaid makseid ei ole veel tehtud ja/või mida ei ole veel tühistatud. Need on mitmeaastaste programmide loomulik tagajärg. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli eelarveliste täitmata kulukohustuste summa kokku 207 443 miljonit eurot. Eespool avaldatud summa moodustavad kõnealused eelarvelised täitmata kulukohustused, millest on lahutatud sellised seonduvad summad, mis on kajastatud 2011. aasta tulemiaruanDES kuluna.

OLULISED JURIIDILISED KOHUSTUSED

miljonites eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Struktuurimeetmed	142 916	210 638
Protokoll Vahemeremaadega	264	263
Kalanduskokkulepped	37	130
Galileo programm	320	513
Ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programm	400	390
Üleeuroopaline transpordivõrk	3 416	3 530
Muud lepingulised kohustused	4 493	3 920
Kokku	151 846	219 384

Kõnealused kulukohustused tekkisid seetõttu, et komisjon otsustas võtta pikaajalised juriidilised kohustused selliste summade kohta, mis ei olnud veel eelarves kulukohustuste assigneeringutega kaetud. Need võivad olla seotud mitmeaastaste programmidega näiteks struktuurimeetmete puhul või summadega, mis Euroopa Komisjon on kohustatud tulevikus maksma bilansipäeva seisuga sõlmitud halduslepingute alusel (mis seonduvad näiteks selliste teenuste osutamisega nagu turva- ja koristusteenused, kuid ka lepinguliste kohustustega selliste spetsiifiliste projektide puhul nagu näiteks ehitustööd).

Struktuurimeetmed

Järgnevas tabelis on võrreldud juriidilisi kohustusi, mille jaoks eelarvelisi kulukohustusi ei ole veel võetud, ja 2007.–2013. aasta finantsraamistikus ettenähtud summadest tulenevaid maksimaalseid kulukohustusi.

miljonites eurodes

	2007.–2013. aasta finantsraamistikus ettenähtud summad (A)	Võetud juriidilised kohustused (B)	2007.–2011. aasta eelarvelised kulukohustused (C)	Juriidiliste kohustuste ja eelarveliste kulukohustuste vahe (=B-C)	Maksimaalsed kulukohustused (=A-C)
Ühtekuuluvuspoliitika vahendid	347 550	347 542	240 438	107 104	107 112
Loodusvarad	100 549	100 545	69 818	30 727	30 731
Ühinemiseelse abi rahastamisvahend	11 259	8 162	6 186	1 976	5 073
Kokku	459 358	456 249	316 442	139 807	142 916

Protokollid Vahemere maadega

Siin on kajastatud kulukohustused, mis seonduvad Vahemere piirkonna kolmandate riikidega sõlmitud finantsprotokollidega. Siin esitatud summa kujutab endast sõlmitud protokollide kogusumma ja raamatupidamisarvestuses kirjendatud eelarveliste kulukohustuste summa vahet. Nimetatud protokollide näol on tegemist rahvusvaheliste lepingutega, mida ei saa ilma mõlema osapoole nõusolekuta lõpetada, kuigi lõpetamise menetlus on käimas.

Kalanduskokkulepped

Kõnealused kulukohustused on võetud kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste kalanduslepingute alusel.

Galileo programm

Siin kajastatud summad on ette nähtud Galileo programmi jaoks, mille raames arendatakse Euroopa ülemaailmset satelliitnavigatsioonisüsteemi, vt ka lisa **2.2**.

Ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programm

Komisjon on sõlminud ESAga ajavahemikuks 2008–2013 lepingu ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programmi rakendamiseks kosmosevaldkonnas. Kõnealuseks perioodiks ettenähtud soovituslik summa on 728 miljonit eurot.

Üleeuroopalise transpordivõrguga (TEN-T) seonduvad kohustused

See summa seonduv üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) valdkonnas ajavahemikul 2007–2013 antavate toetustega. Programmi kuuluvad projektid, mis on kindlaks määratud üleeuroopaliste transpordivõrkude arendamise eesmärgil, et toetada nii infrastruktuuri projekte kui ka teadus- ja innovatsiooni projekte eesmärgiga edendada uute tehnoloogiate ja uuenduslike protsesside kaasamist uutesse kasutusse võetavatesse transpordinfrastruktuuridesse. Selle programmi jaoks ettenähtud soovituslik summa on 8 013 miljonit eurot.

Muud lepingulised kohustused

Siin kajastatud summad vastavad summadele, mis tuleb lepingute tähtaja jooksul veel välja maksta. Suurim nendest summadest (2 572 miljonit eurot) seonduv ühisettevõtte „Fusion for Energy” poolt ITERi projekti raames korraldatud hangetega. Suuruselt teine summa (438 miljonit eurot) seonduv parlamendi ehituslepingutega.

6. FINANTSKORREKSTIOONID JA SISSENÕUDMISED

6.1 SISSEJUHATUS

Käesolevas lisas antakse ülevaade tuvastatud vigade ja eeskirjade eiramiste korrigeerimistest, eelkõige seoses selle osaga ELi eelarvest, mida täidetakse koostöös liikmesriikidega (s.o umbes 80 % kogueelarvest). Eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega on komisjon usaldanud ELi programmide rakendamise liikmesriikidele, st ELi rahaline toetus makstakse liikmesriikidele, tavaliselt spetsiaalsele makseasutusele, kes vastutab seejärel abisaajatele maksete tegemise eest. Selle tulemusel vastutavad abisaajate tehtud vigade ja toime pandud eeskirjade eiramiste ennetamise, avastamise ja korrigeerimise eest esmajoones liikmesriigid, sellal kui komisjon täidab üldise järelevalve rolli (st teeb kindlaks, kas liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad tulemuslikult).

Käesolevas lisas on kajastatud üksnes ELi tasandil tehtud finantskorrektsioone ja sissenõudmisi. Komisjoni raamatupidamissüsteemis ei kirjendata korrektsioone, mille liikmesriigid teevad enda auditi järel, sest enamikul juhtudel saavad liikmesriigid neid summasisid muude rahastamiskõlblike kulude jaoks uuesti kasutusse võtta. Siiski nõutakse liikmesriikidelt, et nad esitaksid komisjonile ajakohastatud teabe struktuurifondide vahendite mahaarvatud, sissenõutud ja veel sissenõudmata summade kohta ning osutaksid ajavahemikuga 2007–2013 seonduvas aruandluses eraldi ELi korrektsioonidele, et vältida kattumise ohtu. Usaldusväärusega seotud põhjustel seda teavet allpool siiski ei avaldata, sest liikmesriikide tehtud sissenõudmistest suhtes tehtud ELi auditite esialgsete tulemuste tõttu on mõnede liikmesriikide esitatud ja/või mõnede programmidega seonduvate andmete kvaliteedi ja täielikkuse osas on endiselt kahtlusi.

6.1.1 Finantskorrektsioonid

Finantskorrektsioonid on peamine töövahend vigade ja eeskirjade eiramiste korrigeerimiseks eelarve täitmise puhul koostöös liikmesriikidega. Euroopa Komisjon teeb finantskorrektsioone selleks, et välistada kohaldatavate eeskirjadega vastuolus olevate kulude rahastamine ELi poolt. Finantskorrektsioone võib kohaldada ka juhul, kui liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides avastatakse olulisi puudusi. Korrektsioonimehhanismi lõppeesmärk on tagada, et kõik liikmesriigi deklareeritud kulud (st kulud, mille alusel ELi rahalist toetust makstakse) on seaduslikud ja korrektsed. Komisjoni sissenõudekorralduse väljaandmine alusetult makstud summade sissenõudmiseks on vaid üks vahend finantskorrektsioonide rakendamiseks.

Finantskorrektsioonide menetlemine toimub järgmises kolmes põhietapis:

1) *Poolleiolevad finantskorrektsioonid:*

Kõnealuse summa kohta koostatakse hinnang järgmiselt:

- **Põllumajanduse ja maaelu arengu** valdkonnas on poolleiolevate finantskorrektsioonide summa aluseks selliste kulude hinnanguline summa, mis tõenäoliselt arvatakse tulevikus tehtavate vastavusotsustega ELi rahastamiskõlblike kulude hulgast välja. Kuna EAGFi korrektsioonide otsuseid tehakse kulu kandmise eelarveaasta kohta, on võimalik arvutada lõppenud eelarveaasta finantskorrektsioonide keskmine ning ekstrapoleerida saadud protsendimäär hilisematele eelarveaastatele, mille suhtes kontrollid on veel poolleli. Selle meetodi usaldusväärsust hinnatakse pidevalt, võrreldes hinnangulist summat asjaomastel aastatel lõpule viidud vastavusauditite tulemustega.

- **Ühtekuuluvuspoliitika poolleiolevate** finantskorrektsioonide all kajastatud summa põhineb komisjoni ja kontrollikoja või OLAFi auditileidudel, mille suhtes asjaomane peadirektoraat võtab järeelmeetmeid ja ei ole veel lõpetanud ärakuulamismenetlust liikmesriigiga. Tegemist on võimalikult täpse ja konservatiivse hinnanguga, milles on arvestatud auditite tulemusel võetud järeelmeetmete hetkeseisuga ning lõplikku seisukohta väljendavaid või enne toetuse peatamist välja saadetud kirju 31. detsembri 2011. aasta seisuga. Nimetatud summa võib muutuda, sest ärakuulamismenetluse raames antakse liikmesriikidele võimalus esitada oma väidete toetamiseks täiendavaid tõendeid.

2) *Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid:*

Finantskorrektsiooni summa on kindlaks määratud ja lõplik – kas komisjoni „otsustatud“ või „kinnitatud“ (st aktsepteeritud) liikmesriigi poolt. **Põllumajanduse ja maaelu arengu** valdkonnas on 2000.–2006. aastal kasutusel olnud EAGGF (Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond) asendunud 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil EAGFi (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond) ja EAFRDiga (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond). Finantskorrektsioonide otsuste tegemine algatatakse peamiselt liikmesriikide deklareeritud kulude kontrolli tulemusena. Kõnealuste kulude suhtes kohaldatakse järgmiseid raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise menetlusi:

- Iga-aastane finantskontrolli ja heakskiitmise otsus, mille komisjoni võtab vastu, et kiita makseasutuste raamatupidamise aastaaruanded juhtkonna kontrollide ja ametlike kinnituste alusel ametlikult heaks, ja mis sisaldab vajaduse korral ka maksetähtaegadest mittekinnipidamise kohta tehtud finantskontrolli ja heakskiitmise otsust. Selle tulemusel saab määrata finantskorrektsioonid maksetele, mis ei ole tehtud kooskõlas õigus- või haldusnormidest tulenevate tähtaegadega;

- Mitmeaastane vastavuskontrolliotsus, mille komisjon võtab vastu, et kinnitada liikmesriikide deklareeritud kulude vastavust kohaldatavatele ELi eeskirjadele.

Ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas tulenevad otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid ELi kontrollidest ning komisjoni, Euroopa Kontrollikoja või OLAFi tehtud audititest.

3) **Rakendatud finantskorrektsioonid:**

EAGFi puhul **rakendatakse** finantskorrektsioone alati igakuistest deklaratsioonidest tehtavate mahaarvamiste teel. **Maaelu arengu** valdkonnas rakendatakse finantskorrektsioone sissenõudekorralduste väljastamisega.

Ühtekuuluvuspoliitika raames tehtud finantskorrektsioone **rakendatakse** järgmiselt:

a) Kui liikmesriik ei nõustu finantskorrektsiooniga, mida komisjon on nõudnud või mille kohta ta on ettepaneku teinud, on komisjonil pärast liikmesriigi ärakuulamist ametlikku ärakuulamismenetluse raames, mis hõlmab programmi tehtavate maksete peatamist, kolm kuud (2007.–2013. aasta programmide puhul kuus kuud) aega, et vastu võtta ametlik finantskorrektsiooni otsus ja väljastada **sissenõudekorraldus**, et liikmesriik asjaomase summa tagasi maksaks. Selliste juhtumite tulemusena väheneb ELi rahalise toetuse netosumma konkreetsele finantskorrektsioonist mõjutatud tegevusprogrammile (liikmesriigil ei ole võimalik korrigeeritud summat muu rahastamiskõlbliku tegevuse jaoks uuesti kasutusele võtta).

b) Kui korrektsioon aktsepteeritakse, arvab liikmesriik selle summa komisjonile esitatavast järgmisest maksenõudest maha kas enne riigi tasandil toimuva sissenõudemenetluse lõpuleviimist (**mahaarvamine**) või pärast selle lõpuleviimist ja summade abisaajalt tulemuslikult sissenõudmist (**sissenõudmine riigi tasandil**). Mõlemal juhul (mahaarvamise korral või riigi tasandil sissenõudmise korral, kus liikmesriik lahutab asjaomase summa järgmisest maksenõudest) on kohaldatavate eeskirjade kohaselt lubatud asendada eeskirjasid eiravad kulud muude rahastamiskõlblike kuludega ning neid võib seejärel kasutada muu rahastamiskõlbliku tegevuse jaoks, mille raames on kantud nõuetekohaseid kulusid. Neil juhtudel mõju komisjoni raamatupidamisarvestusele puudub, sest konkreetse programmi jaoks ette nähtud ELi rahastamise taset ei vähendata. ELi finantshuvid on seega eeskirjade eiramiste ja pettuse eest kaitstud. Finantskorrektsioonide rakendamiseks on vajalik, et eelarvevahendite käsutaja kinnitaks raamatupidamissüsteemis sissenõudekorralduse või maksenõude (olenevalt sellest, kumma juhtumiga on tegemist). Sissenõudekorralduse puhul loetakse rakendamine toimunuks väljastamise hetkel ja enne laekumist, sest finantskorrektsioone käsitlevad sissenõudekorraldused esitatakse liikmesriikidele ja need tasutakse alati tähtaegselt või hüvitatakse järgnevate maksetega.

c) Kui liikmesriigil ei ole programmi lõppemise tõttu võimalik vahendeid uuesti kasutusele võtta, **arvatakse** finantskorrektsiooni summa kas liikmesriigi esitatud viimasest maksenõudest **maha** või **vabastab** komisjon asjaomased **kulukohustused**.

6.1.2 Sissenõudmised

Summade sissenõudmine on finantskorrektsioonide rakendamise vahend, mis väärib eraldi kajastamist, sest selle tulemusena makstakse raha tegelikult eelarvesse tagasi (või tasaarvestatakse).

Kooskõlas finantsmäärusega tuleb eelarvevahendite käsutajal koostada sissenõudekorraldused alusetult makstud summade kohta. Sissenõudmised rakendatakse seejärel kas otse võlgnikult (st liikmesriigilt) saadava pangaülekande kaudu või tasaarvestades need muude summadega, mida komisjon liikmesriigile võlgneb. Finantsmäärusega on ette nähtud täiendavad menetlused, et tagada tähtajaks tasumata sissenõudekorralduste alusel tasumisele kuuluvate summade sissenõudmine, mille puhul võtab peaarvepidaja spetsiaalseid järelemeetmeid.

Põllumajanduse valdkonnas on liikmesriigid kohustatud tuvastama vead ja eeskirjade eiramised ning nõudma alusetult makstud summad sisse kooskõlas riigisiseste eeskirjade ja menetlustega. EAGFi puhul kantakse abisaajatelt sissenõutud summad pärast liikmesriikide kohaldatavat (keskmiselt) 20 % suurust mahaarvamist üle komisjonile, kes kirjendab need tuluna tulemiaruanandes. EAFRD-i puhul arvatakse sissenõutud summad järgmisest maksetaotlusest enne selle komisjoni talitustele saatmist maha ja seetõttu saab asjaomase summa programmi jaoks uuesti kasutusse võtta. Kui liikmesriik ei nõua kulusid sisse või ei näita oma tegevuses üles piisavat hoolsust, võib komisjon otsustada sekkuda ja määrata asjaomasele liikmesriigile finantskorrektsiooni.

Ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas vastutavad abisaajatelt alusetult makstud summade (ja vajadusel sellele lisandunud viivise) sissenõudmise eest esmajoones liikmesriigid (mitte komisjon). Liikmesriikide sissenõutud summad ei ole käesolevas lisas avaldatud; siin on avaldatud üksnes komisjoni kindlaksmääratud sissenõudmised. 2007.-2013. aasta programmiperioodil on liikmesriikidel õiguslik kohustus esitada komisjonile selged ja struktureeritud andmed summade kohta, mis on arvatud kaasrahastamisest maha enne riigi tasandil toimuva sissenõudemenetluse lõpulejõudmist, ja summade kohta, mis on abisaajatelt riigi tasandil tegelikult sisse nõutud.

6.1.3 Maksete peatamised ja katkestamised

Kooskõlas valdkondlike õigusaktidega võib komisjon ka:

- **katkestada** 2007.-2013. aasta programmide puhul maksetähtaja arvestamise kuni kuueks kuuks, kui:
 - a) on tõendeid, mis annavad alust arvata, et asjaomase liikmesriigi juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimises esineb märkimisväärseid puudusi;
 - b) komisjoni talitused peavad läbi viima täiendava kontrolli pärast teabe saamist selle kohta, et tõendatud kuluaruandes sisalduvad kulud on seotud olulise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud;
- **peatada** nii 2000.-2006. aasta kui ka 2007.–2013. aasta programmide puhul liikmesriigile tehtavad vahemaksed kas täielikult või osaliselt järgmistel juhtudel:
 - a) on tõendeid, et programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemides esineb märkimisväärseid puudusi ja liikmesriik ei ole võtnud vajalikke parandusmeetmeid, või
 - b) tõendatud kuluaruandes sisalduvad kulud on seotud olulise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud, või
 - c) liikmesriik on oma juhtimis- ja kontrollikohustusi raskelt rikkunud.

Kui liikmesriik ei võta nõutud meetmeid, võib komisjon kehtestada finantskorrektsiooni.

6.1.4 Muud eelarve täitmise viisid

Kui ELi eelarvet täidetakse otseselt, koostab komisjon kohaldatavate eeskirjadega vastuolus olevate kulude puhul sissenõudekorralduse või arvatakse need maha järgmisest kuluaruandest. Kui abisaaja teeb mahaarvamise otse kuluaruandes, ei saa seda teavet komisjoni raamatupidamissüsteemis registreerida. Detsentraliseeritud ja otsese tsentraliseeritud eelarve täitmise raames alusetult makstud summade sissenõudmise eest vastutavad liikmesriigid, kolmandad riigid või ametid. Ka eelarve täitmisel ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega kohaldatakse korrigeerimisvahendeid, mis on määratud kindlaks rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud lepingutes.

Tuleks tähele panna, et kõik arvandmed on ümardatud miljonitesse eurodesse. Kuna tabelites esitatud arvandmed on ümardatud, võib nende liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda. Summad, mis on näidatud 0-na, väljendavad arvusid, mis on väiksemad kui 500 000 eurot. Summad, mis võrduvad 0-ga, on näidatud kriipsuga (-).

6.2 KOONDTABELID

2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

miljonites eurodes

	Lisa	2011	2010
Finantskorrektsioonid:			
Põllumajandus ja maaelu areng	6.3.1	733	1 128
Ühtekuuluvuspoliitika	6.4.1	673	925
Muud	6.5	0	0
Finantskorrektsioonid kokku		1 406	2 053
Sissenõudmised:			
Põllumajandus ja maaelu areng	6.3.1	335	292
Ühtekuuluvuspoliitika	6.4.4	50	24
Muud	6.5	377	301
Sissenõudmised kokku		762	617
Kokku otsustatud/kinnitatud 2011. aastal		2 168	2 670

2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

miljonites eurodes

	Lisa	2011	2010
Finantskorrektsioonid:			
Põllumajandus ja maaelu areng	6.3.2	483	814
Ühtekuuluvuspoliitika	6.4.2	624	737
Muud	6.5	0	0
Finantskorrektsioonid kokku		1 107	1 551
Sissenõudmised:			
Põllumajandus ja maaelu areng	6.3.2	339	286
Ühtekuuluvuspoliitika	6.4.4	48	25
Muud	6.5	346	274
Sissenõudmised kokku		733	585
Kokku rakendatud 2011. aastal		1 840	2 136

6.3 PÖLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU VALDKONNAS TEHTAVAD FINANTSKORREKTSIOONID

6.3.1 2011. aastal otsustatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
EAGF:		
Finantskontroll ja heakskiitmine ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine	(63)	33
Vastavuskontroll	728	1 022
Maaelu areng:		
TRDI 2000–2006	3	49
SAPARD 2000–2006	6	3
EAFRD 2007–2013	58	20
Finantskorrektsioonid kokku	733	1 128
EAGF:		
EAGF – eeskirjade eiramised	174	178
Maaelu areng:		
TRDI – sissenõudmised	8	10
SAPARD – sissenõudmised	30	5
EAFRD – eeskirjade eiramised	123	98
Sissenõudmised kokku	335	292
Kokku	1 068	1 420

EAGFi summade jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 1.

Kõik eespool näidatud summad on kaasatud komisjoni tulemiaruannde.

Kui 2010. aastal vastavuskontrollimenetluste arv suurenes võrreldes 2009. aastaga, siis 2011. aastal see vähenes. 2010. aastal oli see summa erakordselt suur, sest eelarveaasta jooksul tehti muu hulgas otsus lõpuleviimata kontrolli ja heakskiitmise menetluse kohta, mille summa oli 471 miljonit eurot. See otsus võeti vastu enne eelarveaasta lõppu ja rakendati 2011. aastal. Menetluste summad, mille suhtes tehti otsus 2011. aastal, on taas saavutanud 2009. aasta ja sellele eelnenud aastatega võrreldava taseme.

63 miljoni euro suuruse finantskontrolli ja heakskiitmise summa näol on tegemist summadega, mis maksti välja teatavatele liikmesriikidele (peamiselt Itaalia ja Ühendkuningriik), kes ületasid aasta jooksul sissenõudmisele kuuluvaid summasid.

Tuleks märkida, et maaelu arengu valdkonnas otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonidena kajastatud summad ning allpool kajastatud rakendatud finantskorrektsioonid sisaldavad ka eeskirjade eiramisega seonduvaid sissenõudmisi, mille summa 2011. aastal oli 0,2 miljonit eurot (2010. aastal 3 miljonit eurot). Need summad laekusid Euroopa Komisjonile pärast liikmesriikide poolt aluselt tehtud maksete sissenõudmist.

6.3.2 2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
EAGF:		
Finantskontroll ja heakskiitmine ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine	(63)	33
Vastavuskontroll	506	728
Maaelu areng:		
TRDI 2000–2006	3	49
SAPARD 2000–2006	6	3
EAFRD 2007–2013	31	0
Finantskorrektsioonid kokku	483	814
EAGF:		
EAGF – eeskirjade eiramised	178	172
Maaelu areng:		
TRDI – sissenõudmised	8	10
SAPARD – sissenõudmised	30	5
EAFRD – eeskirjade eiramised	123	98
Sissenõudmised kokku	339	286
Kokku	822	1 101

EAGFi summade jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 2.

6.3.3 Finantskorrektsioonid – kumulatiivsed andmed

Otsustatud EAGFi finantskorrektsioonid – 1999.–2011. aasta kumulatiivsed andmed

miljonites eurodes

	2011. aasta lõpu seisuga	2010. aasta lõpu seisuga
EAGFi raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise menetlus	7 717	7 035

EAGFi finantskontrolli ja heakskiitmise kumulatiivsete summade jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 3.

2011. aasta kumulatiivsed andmed vastavad vastavuskontrolliotsustele nr 1–36, mis tehti kuni 15. oktoobrini 2011, mil lõppes on EAGFi eelarveaasta. 2011. kalendriaastal otsustatud summad ulatusid 728 miljoni euroni (vt lisa **6.3.1**) ja sisaldavad 628 miljoni euro suurust summat, mille kohta tehti otsus 2011. eelarveaastal ning mis vastab eespool tabelis näidatud 2011. aasta lõpu seisuga ja 2010. aasta lõpu seisuga esitatud kumulatiivsete andmete vahele.

Tuleks märkida, et kõik vastavuskontrolliotsused on tehtud ametlikult komisjoni otsusega, samal ajal kui finantskontrolli ja heakskiitmise otsuste menetlemine võtab tavaliselt kauem aega ja need avaldavad mõju järgnevale aastatele.

Otsustatud maaelu arengu finantskorrektsioonid – 2000.–2011. aasta kumulatiivsed andmed

miljonites eurodes

	2011. aasta lõpu seisuga	2010. aasta lõpu seisuga
Maaelu arengu finantskorrektsioonid:		
TRDI 2000–2006	64	61
SAPARD 2000–2006	24	17
EAFRD 2007–2013	79	21
Kokku	167	98

6.3.4 Pooleliolevad finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

Pooleliolevad finantskorrektsioonid

miljonites eurodes

	31.12.2010 seisuga pooleliolevad finantskorrektsioonid	2011. aastal pooleliolevad uued finantskorrektsioonid	Finantskorrektsioonid, mille suhtes on 2011. aastal tehtud otsus	Kohandused finantskorrektsioonides, mis on poolieli või mille suhtes on tehtud otsus, 31.12.2010 seisuga	31.12.2011 seisuga pooleliolevad finantskorrektsioonid
EAGF:					
EAGF – tulevased vastavuskontrolli ja finantskontrolli otsused	2 288	573	(665)	8	2 204
Maaelu areng:					
TRDI 2000–2006	7	29	(3)	1	34
SAPARD 2000–2006	68	36	(6)	(20)	77
EAFRD 2007–2013	123	179	(58)	261	505
Pooleliolevad finantskorrektsioonid kokku	2 486	818	(732)	250	2 821

2011. aasta lõpu seisuga pooleliolevate EAGFi finantskorrektsioonide summa näitab, et tulevaste vastavuskontrolliotsuste puhul kohaldatav hindamiseetodid paraneb.

SAPARDi ja TRDI programmid on lõpetamisfaasis, mis seletab ka pooleliolevate finantskorrektsioonide summa vähenemist.

EAFRDi puhul on suurenemine peamiselt seletatav hindamiseetodi muutmisega. Kuni eelmise aastani kasutati ekstrapoleerimise meetodit, mis põhines ajaloolistel andmetel, s.o EAGFiga seoses 2000.–2006. aastal algatatud tegelikel juhtumitel. Seda hinnangut võrreldi seejärel EAFRD programmide algusaastatel algatatud tegeliku juhtumite tasemega. Ometi andis see meetod eelmisel aastal tulemuseks väiksemad summad, kui tuleneks tegelikult algatatud juhtumitest. Seetõttu on ekstrapoleerimise meetodit

kohandatud ja viidud see EAGFi omaga kooskõlla, sest nende kahe fondi puhul rakendatakse tegelikult sama kontrolli ja heakskiitmise protsessi. Pooleliolevana kajastatud summad annavad nüüd tulevikus tehtavatest finantskorrektsioonidest realistlikuma pildi.

Pooleliolevad sissenõudmised

miljonites eurodes

	31.12.2010 seisuga pooleli- olevad sisse- nõudmised	2011. aastal pooleli- olevad uued sisse- nõudmised	Sisse- nõudmised, mille suhtes on 2011. aastal tehtud otsus	Kohandused sisse- nõudmistes, mis on pooleli või mille suhtes on tehtud otsus, 31.12.2010 seisuga	31.12.2011 seisuga pooleli- olevad sissenõudm ised
EAGF:					
EAGF – eeskirjade eiramised	323	199	(174)	(95)	253
Maaelu areng:					
TRDI 2000–2006	7	6	(8)	7	12
SAPARD 2000–2006	94	6	(30)	(19)	50
EAFRD 2007–2013	22	65	(123)	81	45
Pooleliolevad sissenõudmised kokku	446	275	(335)	(26)	360

6.4 ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA RAAMES TEHTAVAD FINANTSKORREKTSIOONID JA SISSENÕUDMISED**6.4.1 2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid****2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid programmitöö perioodide lõikes**

miljonites eurodes

	2011	2010
Ühtekuuluvuspoliitika (ELi tegevus)		
- 1994.-1999. aasta programmid	13	136
- 2000.-2006. aasta programmid	440	788
- 2007.-2013. aasta programmid	220	2
Kokku	673	925

Nende summade jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 4.

1994.-1999. aasta programmitöö perioodiga seoses kajastati 2011. aastal väga vähe finantskorrektsioone, sest suur enamik programme on lõpetatud. Tulevikus väheneb see summa veelgi. 2000.-2006. aasta programmitöö perioodi puhul antakse finantskorrektsioonidest teada ja kinnitatakse need praegu käimasoleva lõpetamisprotsessi käigus. Siiski jätkatakse auditite tegemist isegi lõpetatud programmide suhtes. Praeguste kohapealsete auditite tulemusel jätkub ka järgmistel aastatel aruandeperioodiga 2007–2013 seonduvate otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonide summa suurenemine, mida täheldati juba aruandeaastal.

2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid ja nende rakendamine 2011. aastal

miljonites eurodes

	ERF	Ühte- kuulu- - vusfo- nd	ESF	FIFG /EKF *	EAGFi arendus- rahastu	KOKKU
Perioodi 1994–1999 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise / mahaarvamise teel sulgemise käigus	6	-	-	-	-	6
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	2	-	1	0	1	4
Veel rakendamata	3	-	-	-	-	3
Periood 1994–1999 kokku	11	-	1	0	1	13
Perioodi 2000–2006 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise / mahaarvamise teel sulgemise käigus	217	72	8	0	0	297
Rakendatud liikmesriikide poolt	(10)	4	-	-	-	(6)
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	5	3	-	-	0	8
Veel rakendamata	199	(62)	0	3	-	140
Periood 2000–2006 kokku	411	17	9	3	0	440

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Perioodi 2007–2013 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise / mahaarvamise teel sulgemise käigus	-	-	-	-	-	0
Rakendatud liikmesriikide poolt	2	-	158	-	-	160
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	-	-	-	-	-	0
Veel rakendamata	0	-	59	-	-	59
Periood 2007–2013 kokku	3	-	218	-	-	220
2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid kokku	424	17	227	3	1	673
2010. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid kokku	494	258	49	91	33	925

* EKF: Euroopa Kalandusfond (EKF) asendas 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil Kalanduse Arendusrahastu.

2011. aastal kinnitatud 673 miljoni euro suurusest kogusummast moodustavad 233 miljonit eurot summad, mis kinnitati varasematel aastatel, kuid mida ei olnud varem aruandes kajastatud, ning varem aruandes kajastatud summade korrigeerimised. See tuleneb ühelt poolt sellest, et finantskorrektsioonide toimikute haldamine on oma laadilt raamatupidamisväline, mistõttu on võimalik, et uutest juhtumitest teatatakse hilisemas etapis, ja teiselt poolt sellest, et esineb juhtumeid, kus tegevusprogrammi kestel määratud finantskorrektsiooni lõplik summa selgub alles programmi lõppedes.

Aasta jooksul kinnitatud/otsustatud ja komisjoni sissenõudekorralduse väljaandmise teel rakendatud finantskorrektsioonide summa (st komisjonile tagasimakstud summa) oli 12 miljonit eurot, sh ajavahemikuga 1994–1999 seoses 4 miljonit eurot ja ajavahemikuga 2000–2006 seoses 8 miljonit eurot (2010. aastal 158 miljonit eurot). Tuleks märkida, et sissenõudekorralduste kasutamine moodustab finantskorrektsioonide kogusummast üksnes piiratud osa (2011. aastal rakendatud summast alla 3%), sest kohaldatavate valdkondlike õigusaktidega on ette nähtud võimalus, et liikmesriigid nõustuvad komisjoni ettepaneku kohase finantskorrektsiooniga ja asendavad seejärel programmi rakendamise kestel eeskirjadele mittevastavad kulud eeskirjadele vastavatega, mis tähendab, et komisjonil ei ole vaja sissenõudekorraldust välja anda (ent programmi lõppedes ei ole liikmesriikidel eeskirjadele mittevastavate kulude asendamiseks muid kulusid enam võimalik esitada). Komisjon väljastab sissenõudekorraldused ainult juhul, kui liikmesriik keeldub finantskorrektsiooni tegemast ja komisjonil on vaja teha ametlik korrigeerimisotsus, või mõnel juhul ka programmi lõpetamise etapis, kui komisjoni määratud finantskorrektsioon on suurem kui liikmesriigi taotletav summa.

ERFi puhul seondub 2011. aasta korrektsiooni summa nagu varemgi peamiselt 2000.–2006. aasta programmidega, mis on praegu lõpetamisel; pärast lõpetamisdeklaratsioonide analüüsi on 2011. aastal kinnitatud korrektsioonid, mis põhinevad asjaomase programmi puhul arvutatud jääkriski ekstrapoleerimisel, ja korrektsioone jätkatakse 2012. aastal. Programmi lõppedes tehtavad finantskorrektsioonid tähendavad ELi netorahastamise vähenemist (s.o tasumisele kuuluvate lõppsummade vähendamist või summa sissenõudmist, kui tasumisele kuuluv lõppsumma on korrektsioonist väiksem).

ESFi puhul seondub enamik 2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonide summast 2007.–2013. aasta programmitöö perioodiga; selle põhjuseks on programmi rakendamise käigus kasvav lõpetatud auditite arv. 2000.–2006. aasta programmitöö perioodi puhul ei ole liikmesriikidel enam võimalik asendada eeskirjadele mittevastavaid kulusid eeskirjadele vastavatega, aga kuna programmid on lõpetamise etapis, näitasid liikmesriigid lõpetamisdokumentides, kas finantskorrektsioonid on maha arvatud, ning need summad on esitatud ka eespool toodud tabelis. 1994.–1999. aasta programmitöö perioodiga seoses otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid seonduvad kas komisjoni otsuse järel tehtud finantskorrektsioonidega või juhtudega, mil liikmesriik on pärast tegevusprogrammi lõppemist kindlaks teinud eeskirjade eiramisi, mille komisjon nõuab sisse sissenõudekorralduse väljastamisega.

FIFG/EKFi puhul seondub 3 miljoni euro suurune otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonide summa nii teatavate programmide lõpetamisprotsessi kui ka muude programmide audititega.

EAGGFi arendusrahastu puhul ei ole kõik programmid veel lõppenud. 2012. ja 2013. aastal jätkatakse finantskorrektsioonide kohta aru andmist hoolimata sellest, et asjaomased summad on väga piiratud.

Tuleks märkida, et eespool tabelites EAGGFi arendusrahastu kohta esitatud summad hõlmavad ka eeskirjade eiramistega seotud sissenõudmisi, mille summa 2011. aastal oli 2 miljonit eurot (2010. aastal 3 miljonit eurot). Nende summade näol on tegemist summadega, mis tulenesid komisjoni otsusest ja laekusid liikmesriikide poolt aluselt tehtud maksete sissenõudmise tulemusena Euroopa Komisjonile.

6.4.2 2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid**2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid programmiperioodide kaupa**

miljonites eurodes

	2011	2010
Ühtekuuluvuspoliitika (Eli tegevus)		
- 1994.-1999. aasta programmid	32	476
- 2000.-2006. aasta programmid	432	259
2007.-2013. aasta programmid	160	2
Kokku	624	737

Nende summade jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 5.

Tuleks märkida, et eelkõige 2000.–2006. aasta programmitöö perioodi puhul ei sisalda eespool nimetatud summad kõiki finantskorrektsioone, millest liikmesriigid teatasid 2010. aastal komisjonile saadetud lõppmaksetaotlustes, mille heakskiitmise menetlus on veel pooleli. Kõnealuses etapis rakendab finantskorrektsiooni liikmesriik, tõendades finantskorrektsiooni summa mahaarvamist lõppmaksetaotluse summast. Eelarvevahendite käsutajale on aga programmi lõpetamise puhul maksetaotluse heakskiitmiseks raamatupidamissüsteemis eeskirjadega kehtestatud pikemad tähtajad, mis peavad olema möödunud, et maksetaotlust saaks täielikult töödelda ja et komisjon saaks makse teha. Enne 2010. aasta lõppu saadud ja 2011. aasta lõpuks veel heakskiitmata maksetaotlused sisaldavad finantskorrektsioone; kuna neid maksetaotlusi menetletakse aga alles 2012. aastal ja sellele järgnevatel aastatel, esitatakse rakendatud finantskorrektsioonide summa aruandes pärast lõpetamisdokumentide kontrollimist ja sellega seotud finantstehingute täielikku heakskiitmist. Praeguse (2007–2013) programmitöö perioodiga seonduvad korrigeerimised peaksid praegu kohapeal tehtavate kontrollide tulemusel järgnevatel aastatel veelgi suurenema.

2011. aastal rakendatud (2011. aastal või varem otsustatud/kinnitatud) finantskorrektsioonid

miljonites eurodes

	ERF	Ühte- kuulu- vufond	ESF	FIFG/ EKF	EAGGF-i arendus- rahastu	KOKKU 2011
Perioodi 1994–1999 finantskorrektsioonid:						
Kinnitatud 2011. aastal	8	-	1	0	1	10
Kinnitatud varasematel aastatel	22	-	0	-	0	22
Periood 1994–1999 kokku	30	-	1	0	1	32
Perioodi 2000–2006 finantskorrektsioonid:						
Kinnitatud 2011. aastal	211	79	0	0	0	291
Kinnitatud varasematel aastatel	175	35	19	(90)	-	140
Periood 2000–2006 kokku	387	115	19	(90)	0	432
Perioodi 2007–2013 finantskorrektsioonid:						
Kinnitatud 2011. aastal	2	-	157	-	-	160
Kinnitatud varasematel aastatel	0	-	1	-	-	1
Periood 2007–2013 kokku	2	-	158	-	-	161
2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid kokku	419	115	178	(90)	1	624
<i>2010. aastal rakendatud finantskorrektsioonid kokku</i>	<i>542</i>	<i>21</i>	<i>42</i>	<i>90</i>	<i>41</i>	<i>737</i>

2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonide 624 miljoni euro suurusest kogusummast hõlmab 212 miljonit eurot varasematel aastatel rakendatud, ent varem aruandes veel kajastamata summasid, samuti varem aruandes kajastatud summades tehtud korrigeerimisi põhjustel, mida on juba selgitatud lisas 6.4.1.

2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid (rakendamise viiside lõikes)

miljonites eurodes

	ERF	Ühte- kuulu- vufond	ESF	FIFG/ EKF	EAGGF-i arendus- rahastu	KOKKU
Perioodi 1994–1999 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise /	23	-	-	-	-	23
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	7	-	1	0	1	9
Periood 1994–1999 kokku	30	-	1	0	1	32
Perioodi 2000–2006 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise /	237	94	19	0	0	351
Rakendatud liikmesriikide poolt	142	17	-	(90)	-	69
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	8	4	-	-	0	12
Periood 2000–2006 kokku	387	115	19	(90)	0	432

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Perioodi 2007–2013 finantskorrektsioonid:						
Rakendatud assigneeringute vabastamise /	-	-	-	-	-	0
Rakendatud liikmesriikide poolt	2	-	158	-	-	160
Rakendatud sissenõudekorralduse teel	-	-	-	-	-	0
Periood 2007–2013 kokku	2	-	158	-	-	160
2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid kokku	419	115	178	(90)	1	624
<i>2010. aastal rakendatud finantskorrektsioonid kokku</i>	<i>542</i>	<i>21</i>	<i>42</i>	<i>90</i>	<i>41</i>	<i>737</i>

Komisjoni sissenõudekorralduse väljaandmise teel aasta jooksul rakendatud finantskorrektsioonide summa (st komisjonile tagasimakstud summa) oli 21 miljonit eurot, sh ajavahemikuga 1994–1999 seoses 9 miljonit eurot ja ajavahemikuga 2000–2006 seoses 12 miljonit eurot (2010. aastal 158 miljonit eurot). Lisas 6.4.1 kirjeldatud põhjustel moodustab sissenõudekorralduse teel rakendamine üksnes piiratud osa finantskorrektsioonidest (3 % 2011. aastal rakendatud summast).

Tuleb märkida, et kuna ERFi puhul 2010. aastal esitatud lõppmaksetaotluste heakskiitmine veel käib, ei ole neid eespool esitatud rakendamise andmetes arvesse võetud; sellest tingituna on ka rakendamise määrad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul suhteliselt madalamad (vastavalt 65 % ja 78 %). Peaaegu kõik rakendatavad summad tulenevad 2000.–2006. aasta programmide lõpetamisest: 2,1 miljardit eurot (2,2 miljardi euro suurusest veel heakskiitmata kogusummast) tuleneb ERFi/Ühtekuuluvusfondi lõppmaksetaotlustest, mis on küll saadud, aga mis kajastatakse rakendatuna alles pärast seda, kui lõppmakse lähikuudel heaks kiidetakse.

ESFi puhul seonduvad kõik sissenõudekorralduse teel rakendatud finantskorrektsioonid 1994.–1999. aasta programmitöö perioodiga, sest programmid on lõpetatud. Perioodi 2000–2006 puhul teeb korrektsioonid kindlaks kas liikmesriik lõpetamisdokumentides või komisjon, kes seejärel nõuab liikmesriigilt, et ta kinnitaks, et need summad tuleks lõpetamisel maha arvata. Sissenõudekorraldusi seetõttu ei väljastata. Tuleks märkida, et paljusid programme alles analüüsitakse, mistõttu lõpetamisel rakendatavate finantskorrektsioonide summa praeguse lõpetamisprotsessi (lõpetamisdokumentide analüüs ja viimase maksetaotluse summa heakskiitmine) tulemusena järgnevatel aastatel suureneb.

FIFG/EKFi puhul kujutab 90 miljoni euro suurune negatiivne summa mitmete Hispaania suhtes rakendatud finantskorrektsioonide korrigeerimist, mida 2010. aastal kajastati ekslikult rakendatuna. See liikmesriik arvas kõnealused summad komisjonile 2010. aastal saadetud maksetaotlustest küll maha, aga need maksetaotlused kuulusid programmi lõpetamisdokumentide hulka ja 31. detsembri 2010. aasta seisuga oli komisjonil nende menetlemine veel pooleli. Rakendamise määratluse kohaselt on see korrigeerimine kajastatud 2011. aasta andmetes negatiivse summana.

6.4.3 Finantskorrektsioonid – kumulatiivsed andmed ja rakendamise määrad

Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid – kumulatiivsed andmed

miljonites eurodes

	Periood 1994– 1999	Periood 2000– 2006	Periood 2007– 2013	2011. aasta lõpu seisuga kokku	2010. aasta lõpu seisuga kokku
ERF	1 769	4 575	4	6 348	5 924
Ühtekuuluvusfond	273	508	0	781	763
ESF	397	1 182	218	1 798	1 572
FIFG/EKF	100	99	0	198	195
EAGGF arendusrahastu	125	41	0	166	165
Kokku	2 663	6 405	222	9 291	8 619

Kogusumma jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 4.

Rakendatud finantskorrektsioonid – kumulatiivsed andmed

miljonites eurodes

	Periood 1994– 1999	Periood 2000– 2006	Periood 2007– 2013	2011. aasta lõpu seisuga kokku	2010. aasta lõpu seisuga kokku
ERF	1 766	2 359	3	4 128	3 709
Ühtekuuluvusfond	266	342	0	608	493
ESF	396	1 165	159	1 720	1 542
FIFG/EKF	100	4	0	104	194
EAGGF arendusrahastu	125	41	0	166	165
Kokku	2 652	3 912	162	6 726	6 102

Kogusumma jaotumine liikmesriikide lõikes on esitatud tabelis 5.

Eespool esitatud tabelis on teisalt kajastatud finantskorrektsioonid, mille asjaomased liikmesriigid on vaidlustanud (varasemad kogemused on siiski näidanud, et komisjonil on väga harva tulnud summad sellistel juhtudel tagasi maksta). Täpsem teave on esitatud lisas 5.4.

31. detsembri 2011. aasta seisuga otsustatud/kinnitatud, kuid veel rakendamata finantskorrektsioonid ja rakendamise määrad 31. detsembri 2011. aasta seisuga (kumulatiivsed andmed)

miljonites eurodes

	ERF	Ühte- kuulu- vus- fond	ESF	FIFG /EKF	EAGGF-i aren- dus- rahastu	Kokku 2011	Kokku 2010
1994.-1999. aasta programmide finantskorrektsioonid							
Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid	1 769	273	397	100	125	2 663	2 652
Rakendatud finantskorrektsioonid	1 766	266	396	100	125	2 652	2 621
Otsustatud/kinnitatud, kuid veel rakendamata finantskorrektsioonid	3	8	1	0	0	11	31
<i>Rakendamise määr</i>	<i>100 %</i>	<i>97 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	100 %	99 %
2000.-2006. aasta programmide finantskorrektsioonid							
Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid	4 575	508	1 182	99	41	6 405	5 965
Rakendatud finantskorrektsioonid	2 359	342	1 165	4	41	3 912	3 480
Otsustatud/kinnitatud, kuid veel rakendamata finantskorrektsioonid	2 216	166	17	94	0	2 493	2 485
<i>Rakendamise määr</i>	<i>52 %</i>	<i>67 %</i>	<i>99 %</i>	<i>4 %</i>	<i>100 %</i>	61 %	58 %
2007.-2013. aasta programmide finantskorrektsioonid							
Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid	4	-	217	-	-	222	2
Rakendatud finantskorrektsioonid	3	-	159	-	-	162	2
Otsustatud/kinnitatud, kuid veel rakendamata finantskorrektsioonid	0	-	59	-	-	60	0
<i>Rakendamise määr</i>	<i>87 %</i>	<i>N/A</i>	<i>73 %</i>	<i>N/A</i>	<i>N/A</i>	73 %	84 %
Finantskorrektsioonid kokku							
Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid	6 348	781	1 797	198	166	9 291	8 619
Rakendatud finantskorrektsioonid	4 128	608	1 721	104	166	6 726	6 102
Otsustatud/kinnitatud, kuid veel rakendamata finantskorrektsioonid	2 220	173	76	94	0	2 565	2 516
<i>Rakendamise määr</i>	<i>65 %</i>	<i>78 %</i>	<i>96 %</i>	<i>53 %</i>	<i>100 %</i>	72 %	71 %

2000.–2006. aasta programmitöö perioodi madalat rakendamise määra selgitab pooleliolev lõpetamisprotsess, mille raames ei ole 2010. aasta lõpus saadud maksetaotlusi veel heaks kiidetud, mistõttu nendega seonduvaid finantskorrektsioone ei saanud 2011. aasta rakendamise andmetes endiselt arvesse võtta.

6.4.4 Sissenõudmised

2011. aastal kinnitatud sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
Muud eelarve täitmise viisid	50	24

2011. aastal rakendatud sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
Muud eelarve täitmise viisid	48	25

Tuleks tähele panna, et mõnesid eespool tabelis esitatud summasid kajastati 2010. aastal lisas **6.5**.

6.4.5 Pooleliolevad finantskorrektsioonid

miljonites eurodes

	31.12.2010 seisuga pooleliolevad finants- korrektsioonid	2011. aastal pooleliolevad uued finants- korrekt- sioonid	2011. aastal otsustatud finants- korrekt- sioonid	Korrigeerimised otsustatud või pooleliolevates finantskorrekt- sioonides 31.12.2010 seisuga	31.12.2011 seisuga pooleliolevad finants- korrektsioonid
Struktuurifondid ja Ühtekuuluvusfond (1994.–1999. aasta, 2000.–2006. aasta ja 2007.–2013. aasta programmid)					
ERF	197	91	(85)	(43)	160
Ühtekuuluvusfond	262	105	(69)	(132)	166
ESF	284	0	(1)	0	283

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

FIFG/EKF	0	6	0	0	6
EAGGF-i arendusrahastu	4	24	(1)	(3)	24
Kokku	747	227	(156)	(178)	640

2011. aasta lõpu seisuga oli korrektsoonide tegemise menetlus komisjoni talitustes pooleli ligikaudu 140 ERFi ja Ühtekuuluvusfondi programmi puhul. Summade vähenemine võrreldes varasemate aastatega tuleneb varem 2000.–2006. aasta programmide puhul pooleliolevana kajastatud finantskorrektsoonide järk-järgulisest lõpetamisest ning vähemate menetluste algatamisest käimasoleva programmitöö perioodi praeguses rakendamise etapis.

ESFi puhul on pooleliolevate finantskorrektsoonide hinnangulise summa vähenemine peamiselt põhjustatud mõnede 2010. aastal alustatud menetluste lõpetamisest, mis seonduvad perioodiga 2007–2013 (viis programmi), perioodiga 2000–2006 (üks menetlus) ja perioodiga 1994–1999 (üks menetlus). Tuleks märkida, et kuna auditi käigus selguvaid potentsiaalseid summasid ei ole võimalik arvutada – peamiselt seetõttu, et kontrollid ei ole veel lõpule jõudnud, kajastatakse neid eespool tabelis 1 euro väärtuses (konservatiivne lähenemisviis). Selliselt on kajastatud praegusi perioodiga 2007–2013 seonduvaid juhtumeid.

6.4.6 Maksetähtaja arvutamise katkestamised ja maksete peatamised

Tähtaja arvestamise katkestamise juhtumite ja summade jaotus liikmesriikide lõikes oli 2011. aastal järgmine:

miljonites eurodes

	ERDF / Ühtekuuluvusfond		ESF		EKF		Kokku	
	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa
Maksetähtaja arvutamise katkestamine – suletud juhtumid 31.12.2011 seisuga								
Tšehhi	2	130					2	130
Saksamaa	7	246					7	246
Kreeka	2	132					2	132
Hispaania	12	277	2	8			14	285
Itaalia	7	100	4	35	1	6	12	141
Läti					1	0	1	0
Leedu	1	32			1	1	2	33
Ungari	9	211					9	211
Austria			1	0			1	0
Poola			2	519			2	519
Portugal					1	10	1	10
Rumeenia	2	42					2	42
Slovakkia	1	30					1	30
Ühendkuningriik	6	109	2	26			8	135
Piiriülesed	6	22					6	22
Suletud juhtumid kokku	55	1 331	11	588	4	17	70	1 936
Maksetähtaja arvestamise katkestamine – avatud juhtumid 31.12.2011 seisuga								
Taani					1	0	1	0
Saksamaa	3	17			2	1	5	18
Eesti					1	0	1	0
Hispaania			2	10	1	62	3	72
Prantsusmaa			2	25	2	3	4	28
Itaalia	10	303	4	53			14	356
Slovakkia	2	71					2	71
Soome					1	0	1	0
Rootsi					1	0	1	0
Ühendkuningriik			2	234	1	34	3	268
Avatud juhtumid kokku	15	391	10	323	10	100	35	814
Maksetähtaja arvestamise katkestamised 2011. aastal kokku	70	1 722	21	911	14	117	105	2 750
<i>Maksetähtaja arvestamise katkestamised 2010. aastal kokku</i>	49	2 156	12	255	12	127	73	2 538

ERFi ja Ühtekuuluvusfondiga seoses tehti 2011. aastal 70 tähtaja arvestamise katkestamise otsust, mis hõlmasid kokku 1 722 miljonit eurot. Maksed vabastati 55 juhtumi puhul, mille summa oli 1 331 miljonit eurot. 15 juhtumit, mille summa on 391 miljonit eurot, olid eelarveaasta lõpu seisuga veel pooleli. Peatamismenetlus algatati 2011. aastal kümne programmi puhul ja üks peatamisotsus tehti ametlikult 2012. aasta alguses. Menetlus lõpetati 2011. aastal nelja juhtumi puhul, tuginedes liikmesriikide võetud ja nende teatatud meetmetele. Ülejäänud viie juhtumi puhul oli menetlus eelarveaasta lõpu seisuga veel pooleli.

ESFiga seoses tehti 2011. aastal 21 tähtaja arvestamise katkestamise otsust, mis kõik seonduvad 2007.–2013. aasta programmitöö perioodiga ja hõlmasid kokku 911 miljonit eurot. Maksed vabastati enne 31. detsembrist 2011 üheteistkümne juhtumi puhul, mille kogusumma oli 588 miljonit eurot. Pooleli on veel kümme juhtumit summas 323 miljonit eurot. Lisaks sellele võeti 2011. aastal vastu kolm peatamisotsust (Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia), mis kõik seonduvad perioodiga 2007–2013. Nende kolme juhtumi puhul oli peatamine pärast 31. detsembrist 2011 veel pooleli.

6.5 MUUD FINANTSKORREKSTIOONID JA SISSENÕUDMISED

Siin rubriigis käsitletakse komisjoni, liikmesriikide, Euroopa Kontrollikoja või OLAFi poolt avastatud vigade või eeskirjade eiramiste tõttu alusetult makstud summade suhtes rakendatud finantskorrektsioone ja sissenõudmisi, mis seonduvad selle osaga eelarvest, mida ei täideta koostöös liikmesriikidega.

Muud 2011. aastal otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid

miljonites eurodes

	2011	2010
II Euroopa Pagulasfond	0	-

Muud 2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid

miljonites eurodes

	2011	2010
II Euroopa Pagulasfond	0	-

Finantskorrektsioonide mehhanismi on hakatud kasutama ka siseküsimuste poliitikavaldkonnas. 2011. aastal otsustatud ja rakendatud finantskorrektsioonide summa oli 0,4 miljonit eurot, kuid tulevastel aastatel see oodatavalt suureneb.

2011. aastal kinnitatud muud sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
Muud eelarve täitmise viisid:		
- välistegevus	107	137
- sisepoliitika	270	164
Kinnitatud muud sissenõudmised kokku	377	301

2011. aastal rakendatud muud sissenõudmised

miljonites eurodes

	2011	2010
Muud eelarve täitmise viisid:		
- välistegevus	77	136
- sisepoliitika	268	138
Rakendatud muud sissenõudmised kokku	346	274

Tuleks tähele panna, et mõned summad, mida 2010. aastal kajastati eespool esitatud tabelites sisepoliitika all, on nüüd kajastatud lisa 6.4.4.

Lisa 6 – Tabel 1

2011. aastal otsustatud EAGFi finantskorrektsioonide ja sissenõudmiste kogusumma – jaotumine liikmesriikide lõikes

miljonites eurodes

Liikmesriik	Finants-kontroll ja heaks-kiitmine	Vastavus-kontroll	Teatatud eeskirjade eiramised	Kokku 2011	Kokku 2010
Belgia	0	-	9	9	4
Bulgaaria	0	21	3	24	20
Tšehhi	0	-	1	1	1
Taani	0	22	5	27	12
Saksamaa	(1)	1	11	11	28
Eesti	0	0	0	0	0
Iirimaa	(1)	-	8	8	7
Kreeka	2	257	4	263	477
Hispaania	2	116	20	138	83
Prantsusmaa	2	2	18	23	67
Itaalia	(58)	80	49	71	78
Küpros	0	8	0	8	1
Läti	0	-	1	1	0
Leedu	0	-	1	1	2
Luksemburg	0	-	0	0	1
Ungari	0	-	2	3	8
Malta	0	0	0	0	0
Madalmaad	-	25	4	29	51
Austria	0	1	3	5	2
Poola	0	46	2	49	52
Portugal	1	2	8	11	58
Rumeenia	8	39	8	55	55
Sloveenia	0	-	0	0	5
Slovakkia	0	-	1	1	0
Soome	0	1	1	2	2
Rootsi	0	72	2	74	5
Ühendkuningriik	(20)	33	11	24	213
Kokku otsustatud	(63)	728	174	839	1 233

Lisa 6 – Tabel 2

2011. aastal rakendatud EAGFi finantskorrektsioonide ja sissenõudmiste kogusumma – jaotumine liikmesriikide lõikes

miljonites eurodes

Liikmesriik	Finants- kontroll ja heakskiit- mine ning maksetäht- aegadest mittekinni- pidamine	Vastavus- kontroll	Liikmes- riikide poolt teatatud eeskirjade eiramised (ELile tagasi makstud)	Kokku 2011	Kokku 2010
Belgia	0	-	10	10	3
Bulgaaria	0	12	2	15	6
Tšehhi	0	1	1	2	1
Taani	0	0	3	3	12
Saksamaa	(1)	0	11	10	26
Eesti	0	-	0	0	0
Iirimaa	(1)	-	6	5	5
Kreeka	2	191	5	198	150
Hispaania	2	116	22	140	130
Prantsusmaa	2	22	16	41	120
Itaalia	(58)	41	60	44	33
Küpros	0	-	0	0	1
Läti	0	-	1	1	0
Leedu	0	0	2	2	4
Luksemburg	0	-	0	0	1
Ungari	0	(3)	2	(1)	26
Malta	0	-	0	0	0
Madalmaad	-	52	4	56	51
Austria	0	-	1	1	3
Poola	0	1	2	3	97
Portugal	1	16	8	25	24
Rumeenia	8	26	7	41	16
Sloveenia	0	4	1	4	1
Slovakkia	0	-	1	1	1
Soome	0	-	1	1	2
Rootsi	0	-	2	2	5
Ühendkuningriik	(20)	27	10	18	215
Kokku rakendatud	- 63	506	178	621	934

Lisa 6 – Tabel 3**EAGFi raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise kumuleerunud summad – otsustatud****Jaotumine liikmesriikide lõikes***miljonites eurodes*

Liikmesriik	EAGFi raamatupidamise aastaaruande kontroll ja heakskiitmine – kumuleerunud summa – 2011. aasta lõpu seisuga
Belgia	33
Bulgaaria	37
Tšehhi	1
Taani	172
Saksamaa	171
Eesti	0
Iirimaa	41
Kreeka	2 023
Hispaania	1 334
Prantsusmaa	1 052
Itaalia	1 472
Küpros	10
Läti	0
Leedu	2
Luksemburg	5
Ungari	24
Malta	0
Madalmaad	163
Austria	7
Poola	66
Portugal	133
Rumeenia	86
Sloveenia	5
Slovakkia	0
Soome	21
Rootsi	95
Ühendkuningriik	762
Kokku otsustatud	7 717

Lisa 6 – Tabel 4

2011. aastal struktuurimeetmete valdkonnas kinnitatud finantskorrektsioonide kogusumma – jaotumine liikmesriikide lõikes

miljonites eurodes

Liikmesriik	Kumulatiivselt 2010. aasta lõpu seisuga	2011. aastal kinnitatud finantskorrektsioonid						Kumulatiivselt 2011. aasta lõpu seisuga
		ERF	Ühte- kuulu- vufond	ESF	FIGG/ EKF	EAGGF-i arendus- rahastu	Kokku aasta 2011	
1994-1999	2 652	11	0	1	0	1	13	2 664
Belgia	5	0	-	-	-	-	0	5
Taani	3	0	-	-	-	-	0	4
Saksamaa	340	(2)	-	-	0	1	(1)	339
Iirimaa	42	1	-	-	-	-	1	43
Kreeka	528	-	-	-	-	-	0	528
Hispaania	664	-	-	0	-	-	0	665
Prantsusmaa	88	6	-	1	-	-	8	95
Itaalia	505	2	-	-	-	0	2	507
Luksemburg	5	-	-	-	-	-	0	5
Madalmaad	177	1	-	-	-	-	1	178
Austria	2	-	-	-	-	0	0	2
Portugal	141	-	-	-	-	0	0	141
Soome	1	-	-	-	-	-	0	1
Rootsi	1	-	-	-	-	-	0	1
Ühendkuningriik	138	2	-	-	-	0	2	140
INTERREG	10	0	-	-	-	-	0	10
2000-2006	5 965	411	17	9	3	0	440	6 405
Belgia	10	0	-	-	-	-	0	11
Bulgaaria	21	-	1	-	-	-	1	22
Tšehhi	11	-	8	-	-	-	8	19
Taani	0	0	-	-	-	-	0	0
Saksamaa	13	0	-	0	-	0	1	13
Eesti	0	-	0	-	-	-	0	0
Iirimaa	44	-	-	-	-	-	0	44
Kreeka	961	221	1	-	-	-	223	1 183
Hispaania	2 865	104	(5)	-	0	-	98	2 963
Prantsusmaa	287	0	-	0	1	0	2	288
Itaalia	930	25	-	-	-	-	25	954
Küpros	0	-	-	-	-	-	0	0
Läti	4	-	-	-	-	-	0	4
Leedu	2	-	0	-	-	-	0	2
Luksemburg	2	0	-	-	-	-	0	2
Ungari	52	0	3	-	-	-	3	55
Malta	0	-	-	-	0	-	0	0
Madalmaad	2	-	-	0	-	-	0	2
Austria	0	-	-	-	-	-	0	0
Poola	246	14	5	8	-	-	27	274
Portugal	157	40	4	-	-	-	44	201
Rumeenia	12	-	0	-	-	-	0	12
Sloveenia	2	-	-	-	-	-	0	2
Slovakkia	41	4	1	-	-	-	5	45
Soome	1	-	-	-	-	-	0	1
Rootsi	11	0	-	0	-	-	0	11
Ühendkuningriik	283	5	-	-	1	-	6	289
INTERREG	10	(2)	-	-	-	-	(2)	8

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

2007-2013	2	3	0	218	0	puu- dub	219	221
Belgia	-	-	-	0	-		0	0
Bulgaaria	-	-	-	2	-		2	2
Tšehhi	-	-	-	-	-		0	0
Taani	0	-	-	-	-		0	0
Saksamaa	-	-	-	3	-		3	3
Eesti	0	-	-	0	-		0	0
Iirimaa	0	-	-	2	-		2	2
Kreeka	-	-	-	-	-		0	0
Hispaania	-	-	-	87	-		85	85
Prantsusmaa	0	0	-	-	-		0	0
Itaalia	-	-	-	1	-		1	1
Küpros	-	-	-	-	-		0	0
Läti	-	-	-	-	-		0	0
Leedu	-	-	-	-	-		0	0
Luksemburg	0	-	-	-	-		0	0
Ungari	1	2	-	25	-		27	27
Malta	-	-	-	-	-		0	0
Madalmaad	-	-	-	-	-		0	0
Austria	-	-	-	-	-		0	0
Poola	0	-	-	92	-		92	92
Portugal	1	-	-	-	-		0	1
Rumeenia	-	-	-	-	-		0	0
Sloveenia	-	-	-	-	-		0	0
Slovakkia	-	-	-	-	-		0	0
Soome	-	-	-	-	-		0	0
Rootsi	-	0	-	-	-		0	0
Ühendkuningriik	-	-	-	6	-		6	6
INTERREG	-	0	-	-	-		0	0
Kokku kinnitatud	8 619	424	17	227	3	1	673	9 291

Lisa 6 – Tabel 5

2011. aastal struktuurimeetmete valdkonnas rakendatud finantskorrektsioonide kogusumma – Jaotumine liikmesriikide lõikes

miljonites eurodes

Liikmesriik	Kumulatiivselt 2010. aasta lõpu seisuga	2011. aastal rakendatud finantskorrektsioonid						Kumulatiivselt 2011. aasta lõpu seisuga
		ERF	Ühte-kuuluvusfond	ESF	FIGG/EKF	EAGGF-i arendusrahastu	Kokku aasta 2011	
1994-1999	2 621	30	0	1	0	1	32	2 652
Belgia	6	0	-	-	-	-	0	6
Taani	4	0	-	-	-	-	0	4
Saksamaa	338	(2)	-	-	0	1	(1)	338
Iirimaa	40	-	-	-	-	-	0	40
Kreeka	525	-	-	-	-	-	0	525
Hispaania	658	-	-	0	-	-	0	658
Prantsusmaa	89	6	-	1	-	-	8	97
Itaalia	504	0	-	-	-	0	0	505
Luksemburg	5	-	-	-	-	-	0	5
Madalmaad	177	1	-	-	-	-	1	178
Austria	2	-	-	-	-	0	0	2
Portugal	141	-	-	-	-	0	0	141
Soome	1	-	-	-	-	-	0	1
Rootsi	1	-	-	-	-	-	0	1
Ühendkuningriik	120	23	-	-	-	0	23	144
INTERREG	9	0	-	-	-	-	0	9
2000-2006	3 480	387	115	19	- 90	0	432	3 912
Belgia	8	0	-	-	-	-	0	8
Bulgaaria	2	-	9	-	-	-	9	12
Tšehhi	0	-	5	-	-	-	5	5
Taani	0	-	-	-	-	-	0	0
Saksamaa	10	0	-	0	-	0	1	11
Eesti	0	-	0	-	-	-	0	0
Iirimaa	26	-	1	-	-	-	1	26
Kreeka	904	244	2	-	-	-	245	1 149
Hispaania	1 051	15	74	-	(90)	-	0	1 051
Prantsusmaa	248	1	-	-	-	0	1	250
Itaalia	768	62	-	3	-	-	65	833
Küpros	0	-	-	-	-	-	0	0
Läti	4	-	-	-	-	-	0	4
Leedu	1	-	0	-	-	-	0	1
Luksemburg	2	-	-	-	-	-	0	2
Ungari	41	4	2	8	-	-	14	55
Malta	0	-	-	-	0	-	0	0
Madalmaad	1	-	-	0	-	-	0	1
Austria	0	-	-	-	-	-	0	0
Poola	90	41	11	8	-	-	61	151
Portugal	113	4	5	-	-	-	8	121
Rumeenia	8	-	3	-	-	-	3	11
Sloveenia	2	-	-	0	-	-	0	2
Slovakkia	1	2	3	-	-	-	4	6
Soome	0	0	-	-	-	-	0	0
Rootsi	11	0	-	0	-	-	0	11
Ühendkuningriik	188	13	-	-	-	-	13	201
INTERREG	0	1	-	-	-	-	1	1

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

2007-2013	2	2	0	158	0	puu- dub	160	162
Belgia	-	-	-	0	-		0	0
Bulgaaria	-	-	-	1	-		1	1
Tšehhi	-	-	-	-	-		0	0
Taani	0	-	-	-	-		0	0
Saksamaa	-	-	-	3	-		3	3
Eesti	0	-	-	-	-		0	0
Iirimaa	0	-	-	2	-		2	2
Kreeka	-	-	-	-	-		0	0
Hispaania	-	-	-	41	-		41	41
Prantsusmaa	0	0	-	-	-		0	0
Itaalia	-	-	-	-	-		0	0
Küpros	-	-	-	-	-		0	0
Läti	-	-	-	-	-		0	0
Leedu	-	-	-	-	-		0	0
Luksemburg	-	-	-	0	-		0	0
Ungari	1	2	-	25	-		27	28
Malta	-	-	-	-	-		0	0
Madalmaad	-	-	-	-	-		0	0
Austria	-	-	-	-	-		0	0
Poola	0	-	-	86	-		86	86
Portugal	1	0	-	0	-		0	1
Rumeenia	-	-	-	-	-		0	0
Sloveenia	-	-	-	-	-		0	0
Slovakkia	-	-	-	-	-		0	0
Soome	-	-	-	-	-		0	0
Rootsi	-	-	-	-	-		0	0
Ühendkuningriik	-	-	-	-	-		0	0
INTERREG	-	0	-	-	-		0	0
Kokku rakendatud	6 102	419	115	178	(90)	1	624	6 726

7. ELi LAENUVÕTMISE JA -ANDMISE TEGEVUS

Käesolevas lisas on esitatud varem lisas 2 (bilansi lisad) esitatud teave.

7.1 LAENUVÕTMISE JA -ANDMISE TEGEVUS - ÜLEVAADE

Summad bilansilises maksumuses 31. detsembri 2011. aasta seisuga *miljonites eurodes*

	Euroopa finantsstabiilsusmehhanism	Maksebilansi toetamise mehhanism	Makromajanduslik finantsabi	Euratom	ECSC	Kokku
Antud laenud (vt lisa 2.5)	28 344	11 625	595	451	266	41 281
Võetud laenud (vt lisa 2.16)	28 344	11 625	595	451	236	41 251

Eespool on summad esitatud bilansilises maksumuses, allpool olevates tabelites aga nimiväärtuses.

Euroopa Liidule on ELi lepinguga antud õigus võtta vastu laenuvõtmise programme, et kaasata oma volituste täitmiseks vajalikke rahalisi vahendeid. Euroopa Komisjon haldab ELi nimel praegu kolme peamist programmi, mille raames ta võib anda laenusid ja rahastada neid võlainstrumentide emiteerimise teel, pakkudes neid kapitaliturgudel või otse finantsasutustele:

1. **Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM):** toetus euroala liikmesriikidele kuni ligikaudu 60 miljardi euro suuruses summas (eelarveaasta lõpu seisuga tagasi maksmata 28,3 miljardit eurot).
2. **Maksebilansi toetamise mehhanismi** laenud: liikmesriikidele, kes ei ole veel eurot kasutusele võtnud; kuni 50 miljardi eurot (eelarveaasta lõpu seisuga tagasi maksmata 11,6 miljardit eurot).
3. **Makromajanduslik finantsabi (MFA):** finantsabi programm kolmandate riikide abistamiseks (eelarveaasta lõpu seisuga tagasi maksmata 595 miljonit eurot).

Nende kolme rahastamisvahendi puhul väärivad äramärkimist peamiselt järgmised asjaolud või aspektid:

- ELi laenusid võetakse kapitaliturgudelt või finantsasutustelt ja mitte eelarvest, sest ELil ei ole lubatud võtta laenusid oma tavapärase eelarveliste kulude ega eelarvepuudujäägi rahastamiseks.
- Võetud laenude maht kõigub väikestest suunatud emissioonidest, mille maht miljonites eurodes on ühe- või kahekohaline, kuni sihttasemepõhiste tehinguteni maksebilansi toetamise mehhanismi laenude ja EFSMi raames.
- Kaasatud vahendid laenatakse abi saavale riigile välja võetud laenuga samadel tingimustel, s.o sama kupongimäära ja lõpptähtajaga ja samas summas. Kuigi antud ja võetud laenude puhul järgitakse samade tingimuste meetodikat, on võlakirjast tuleneva laenu teenindamine siiski Euroopa Liidu kohustus, mis tagab kõigi võlakirjamaksete tähtaegse tasumise. Seda arvesse võttes nõutakse maksebilansi toetamise mehhanismist abi saajatelt, et nad teeksid tagasimaksed seitse päeva enne maksetähtaega, ja EFSMist abi saajatelt, et nad teeksid need 14 päeva varem, mis annab komisjonile piisavalt aega tähtaegse makse tagamiseks mis tahes asjaoludel.
- Iga riigi programmi puhul otsustavad nõukogu ja komisjon kogusumma, tasumisele kuuluvad osamaksed ja laenupaketi maksimaalse keskmise lõpptähtaja. Seejärel lepivad komisjon ja abisaav riik kokku laenu/rahastamise parameetrid, sh osamaksed ja nende osade maksmise. Lisaks sellele olenevad kõik osamaksed, v.a esimene osamakse, rangete tingimuste täitmisest, mis ELi/IMFi ühise finantsabi andmise puhul sarnanevad IMFi toetuste kokkulepitud tingimustega, mis on veel üks rahastamise ajastamist mõjutav tegur.
- See tähendab, et emissiooni ajastamine ja lõpptähtajad olenevad sellega seonduvast ELi laenuandmise tegevusest.
- Rahastatavad summad on nomineeritud ainult eurodes ja lõpptähtaeg jääb vahemikku 5–30 aastat.
- Võetud laenud on ELi otsesed ja tingimusteta kohustused, millele on andnud garantii 27 liikmesriiki.
- Kui abisaaval riigil peaks tekkima makseviivitus, siis võetakse võla teenindamiseks vajalikud vahendid võimaluse korral Euroopa Komisjoni kättesaadavast sularahahalduse vahendite saldost. Kui see ei ole võimalik, saab komisjon vajalikud vahendid liikmesriikidelt. ELi liikmesriikidel on ELi omavahendeid käsitlevate õigusaktide (nõukogu määruse nr 1150/2000 artikkel 12) kohaselt juriidiline kohustus teha ELi kohustuste täitmiseks kättesaadavaks piisavad vahendid. Seega on investorid avatud üksnes ELi krediidiriskile, mitte aga rahastatud laenude saaja krediidiriskile.

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

- Antud laenude katmine samadel tingimustel võetud laenudega tagab, et ELi eelarvele ei avaldu intressi- ega valuutarisk.

Lisaks sellele võtab Euratom juriidilise isikuna (keda esindab komisjon) laenusid, et anda nii liikmesriikidele kui ka kolmandatele riikidele laenusid energeetikarajatistega seonduvate projektide rahastamiseks. Likvideeritaval Euroopa Sõe- ja Teraseühendusel (**ESTÜ**) on samuti bilansipäeva seisuga üks laenatud vahendite arvelt antud laen nimiväärtuses 46 miljonit eurot, mis on veel tagasi maksmata. See laen anti avalik-õiguslikule äriühingule, mis asub Prantsusmaal. ESTÜ laenuportfellis on ka omavahenditest antud laenusid, mis on antud likvideeritava ESTÜ endisest pensionifondist ELi institutsioonide ametnikele.

Täpsem teave iga nimetatud rahastamisvahendi kohta on esitatud allpool. Tegelikud intressimäärad (väljendatuna intressimäärade vahemikuna) olid järgmised:

Antud laenud	31.12.2011	31.12.2010
Euroopa finantsstabiilsusmehhanism	2,375 – 3,50 %	Puudub
Maksebilansi toetamise mehhanism	2,375 – 3,625 %	2,375 – 3,625 %
Makromajanduslik finantsabi	1,58513 – 4,54 %	0,99 – 4,54 %
Euratom	1,067 – 5,76 %	0,96313 – 5,76 %
Likvideeritav ESTÜ	1,158 – 5,8103 %	0,556 – 5,8103 %

Võetud laenud	31.12.2011	31.12.2010
Euroopa finantsstabiilsusmehhanism	2,375 – 3,50 %	Puudub
Maksebilansi toetamise mehhanism	2,375 – 3,625 %	2,375 – 3,625 %
Makromajanduslik finantsabi	1,58513 – 4,54 %	0,99 – 4,54 %
Euratom	0,867 – 5,6775 %	0,7613 – 5,6775 %
Likvideeritav ESTÜ	1,158 – 9,2714 %	0,556 – 9,2714 %

7.2 Euroopa finantsstabiilsusmehhanism

EFSM NIMIVÄÄRTUSES

miljonites eurodes

	Iirimaa	Portugal	Kokku
Antud laenud kokku	22 500	26 000	48 500
31.12.2011 seisuga väljamakstud laenud	13 900	14 100	28 000
31.12.2011 seisuga tagasimakstud laenud*	0	0	0
31.12.2011 seisuga tagasimaksmata laenud	13 900	14 100	28 000
<i>Veel kasutuselevõtmata summad 31.12.2011 seisuga</i>	<i>8 600</i>	<i>11 900</i>	<i>20 500</i>

* Käesoleva lisa lõpus on esitatud tabel, kus on näidatud nende laenude tagasimaksegraafik.

11. mail 2010 võttis nõukogu vastu Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (nõukogu määrus (EL) nr 407/2010), et säilitada finantsstabiilsus Euroopas. Mehhanism põhineb aluslepingu artiklil 122 lõikel 2 ning võimaldab anda finantsabi liikmesriigile, kes on raskustes või kellel on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad temast olenemata erandlikud asjaolud. Abi võidakse anda laenu või krediidiini vormis. Komisjon laenab ELi nimel vahendeid kapitaliturgudelt või finantsasutustelt ja laenab need vahendid abi saavale liikmesriigile. Iga riigi suhtes, kes saab EFSMi raames laenu, koostatakse enne laenu osamakse väljamaksmist kvartalihinnaang poliitikatingimuste täitmise kohta.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 9. mai 2010. aasta järeldustega kehtestati mehhanismi maksimaalseks mahuks 60 miljardit eurot, kuid seadusjärgne ülemmäär on sätestatud nõukogu määruse nr 407/2010 artikli 2 lõikes 2, mille kohaselt on veel tagasimaksmata laenude või krediidiini laenujääk piiratud omavahendite ülemmäära piiresse jääva varuga. EFSMi raames välja makstud laenudega seoses võetud laenu on tagatud ELi eelarvega; seega on eelarvele 31. detsembri 2011. aasta seisuga avalduv maksimaalne võimalik risk nende laenude puhul 28 344 miljonit eurot (eespool märgitud 28 miljardi euro näol on tegemist nimiväärtusega). Kuna EFSMi raames võetud laenud on tagatud ELi eelarvega, teostab Euroopa Parlament komisjoni EFSMi tehingute üle järelevalvet ja rakendab kontrolli eelarvemenetluse ning eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse käigus.

Nõukogu tegi 2010. aasta detsembris rakendusotsuse maksimaalselt 22,5 miljardi euro suuruse laenu andmiseks Iirimale ja 2011. aasta mais maksimaalselt 26 miljardi euro suuruse laenu andmiseks Portugalile. Algetes rakendusotsustes nähti ette marginaaliga intressimäär, et tulemuseks oleks IMFi

toetusega sarnased tingimused. 11. oktoobri 2011. aasta rakendusotsustega nr 682/2011 ja nr 683/2011 tühistas nõukogu intressimäära marginaali tagasiulatavalt ja pikendas maksimaalset keskmist lõpptähtaega 7,5 aastalt 12,5 aastale ning üksikute osamakse osade lõpptähtaega kuni 30 aastani.

2012. aasta jaanuaris maksti nii Iirimaale kui ka Portugalile välja veel 1,5 miljardit eurot (lõpptähtajaga 30 aastat). Lisaks maksti Iirimaale märtsis välja veel 3 miljardit eurot (lõpptähtajaga 20 aastat). Aprillis maksti Portugalile välja 1,8 miljardit eurot ja mais 2,7 miljardit eurot (lõpptähtajaga 26 ja 10 aastat). Juulis maksti Iirimaale välja 2,3 miljardit eurot (lõpptähtajaga 16 aastat). ELil on kavas emiteerida EFSMi raames 2012. aastal täiendavaid võlakirjasid kogusummas 3 miljardit eurot, et rahastada neist Iirimaale ja Portugalile antavaid laenusid.

7.3 MAKSEBILANSI TOETAMISE MEHCHANISM

Maksebilansi toetamise mehhanism on poliitikavaldkonna põhine rahastamisvahend, mis võeti finants- ja majanduskriisi ajal taas kasutusele, et anda ELi liikmesriikidele keskpika tähtajaga finantsabi. See võimaldab anda laene liikmesriikidele, kelle maksebilanss või kapitali liikumine on sattunud raskustesse või kelle puhul selline oht on suur. Kõnealusest mehhanismist võib toetada üksnes neid liikmesriike, kes ei ole eurot kasutusele võtnud. Nendele antavate laenude maksimumsumma on 50 miljardit eurot. Nende laenudega seoses võetud laenud on tagatud ELi eelarvega; seega on eelarvele 31. detsembri 2011. aasta seisuga avalduv maksimaalne võimalik risk nende laenude puhul 11 625 miljonit eurot (allpool märgitud 11,4 miljardi euro näol on tegemist nimiväärtusega).

MAKSEBILANSI TOETAMISE MEHCHANISM NIMIVÄÄRTUSES

miljonites eurodes

	Ungari	Läti	Rumeenia	Kokku
2008. aastal välja makstud	2 000	-	-	2 000
2009. aastal välja makstud	3 500	2 200	1 500	7 200
2010. aastal välja makstud	-	700	2 150	2 850
2011. aastal välja makstud	-	-	1 350	1 350
31.12.2011 seisuga väljamakstud laenud	5 500	2 900	5 000	13 400
31.12.2011 seisuga tagasimakstud laenud	(2 000)	-	-	(2 000)
31.12.2011 seisuga tagasimaksmata summa	3 500	2 900	5 000	11 400
Antud laenud kokku	6 500	3 100	6 400	16 000
31.12.2011 seisuga kasutamata summad	0	200	1 400	1 600

* Käesoleva lisa lõpus on esitatud tabel, kus on näidatud nende laenude tagasimaksegraafik.

Ajavahemikus 2008. aasta novembrist kuni 2011. aasta lõpuni anti Ungarile, Lätile ja Rumeeniale laenusid kokku 16 miljardi euro suuruses summas, millest 13,4 miljardit eurot oli 2011. aasta lõpuks välja makstud. Tuleks märkida, et Ungari jaoks mõeldud maksebilansi toetamise mehhanismi abiprogramm aegus 2010. aasta novembris (1 miljard eurot jäi sealjuures kasutamata) ja esimene tagasimakse summas 2 miljardit eurot laekus tähtaegselt 2011. aasta detsembris. Läti jaoks olid 2011. aasta lõpu seisuga kättesaadavad veel kasutamata 200 miljonit eurot, ent selle summa kasutamise õigus aegus 2012. aasta jaanuaris. Eelarveaasta lõpu seisuga oli ka Rumeenia jaoks ette nähtud uus rahastu (vt allpool) veel kogusumma ulatuses kasutamata.

Rumeenia taotles 2011. aasta veebruaris maksebilansi toetamise mehhanismi raames järelmeetmena ennetavat finantsabi, et toetada majanduskasvu taaskäivitumist. 12. mail 2011. aastal otsustas nõukogu teha Rumeeniale ELi maksebilansi toetamise mehhanismi raames kättesaadavaks ennetava abi summas kuni 1,4 miljardit eurot (nõukogu otsus 2011/288/EL). Praegu ei kavatse Rumeenia taotleda ühegi osamakse väljamaksmist ennetava finantsabi programmist, sest summased taotletakse üksnes majandus- ja/või finantsolukorras, kus leiab aset turutingimuste järsk halvenemine tegurite tõttu, mida Rumeenia ametiasutused ei saa kontrollida ja mis viiksid terava rahastamispuudujäägi tekkimiseni. Juhul kui finantsabi aktiveeritakse, antakse seda laenu vormis, mille maksimaalne lõpptähtaeg on seitse aastat.

7.4 Makromajanduslik finantsabi, EURATOM ja likvideeritav ESTÜ

Makromajanduslik finantsabi on poliitiline rahastamisvahend, millega ELi territooriumile geograafiliselt lähedal asuvatele partnerriikidele antakse sidumata ja mittesihotstarbelist maksebilansi ja/või

eelarvetoetust. Makromajanduslik finantsabi võib olla keskmise või pika tähtajaga laen või toetus või mõlema asjakohane kombinatsioon ja tavaliselt lisandub see rahastamisele, mida pakutakse Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) toetatavate kohandamis- ja reformiprogrammide raames. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjon sõlminud 239 miljoni euro suuruses summas täiendavaid laenulepinguid, mida teine lepingupool ei olnud enne eelarveaasta lõppu veel kasutusse võtnud. Komisjon ei ole saanud neile laenudele tagatise kolmandatelt isikutelt, kuid neid laenusid tagab tagatisfond (vt lisa 2.4).

Euratom on ELi alla kuuluv juriidiline isik, keda esindab Euroopa Komisjon. Euratom annab liikmesriikidele laene, et rahastada liikmesriikides investeerimisprojekte, mis on seotud elektrienergia tööstusliku tootmise tuumaelektrijaamades ja kütusetsükliil põhinevate tööstusrajatistega. Euratom annab laene ka kolmandatele riikidele, et parandada tegutsevate või ehitamisel olevate tuumaelektrijaamade ja tuumkütusetsükliga rajatiste turvalisust ja tõhusust. Nende laenude katteks on saadud kolmandelt isikutelt tagatise 447 miljoni euro suuruses summas (2010. aastal 466 miljoni euro suuruses summas).

ESTÜ laenud hõlmavad laenusid, mille likvideeritav ESTÜ on andnud laenatud vahenditest vastavalt ESTÜ asutamislepingu artiklitele 54 ja 56, ning kolme noteerimata võlakirja, mille Euroopa Investeerimispank (EIP) on emiteerinud maksekohustusi mittetäitva võlgniku võlgade katteks. Neid võlakirju hoitakse kuni nende lõpptähtajani (2017 ja 2019), et katta nendega seoses võetud laenude teeninduskulusid. Bilansilise maksumuse muutused vastavad kogunenud intresside ning soetamisel makstud hinnalisanõude ja kantud tehingukulude aastase amortisatsiooni summa muutusele, arvatuna tegeliku intressimäära meetodi kohaselt.

7.5 VALITSUSTEVAAHELISED FINANTSSTABIILSUSMEHHAANISMID

7.5.1 Euroopa Finantsstabiilsuse Fond (EFSF)

Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) asutasid euroala liikmesriigid pärast 9. mail 2010. aastal toimunud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kohtumisel tehtud otsuseid. EFSFi ülesandeks on kaitsta finantsstabiilsust Euroopas, andes finantsabi euroala liikmesriikidele. Kooskõlas kehtiva raamlepinguga ei tohiks EFSFi enam uute laenude andmiseks kasutada pärast 1. juulit 2013. Euroala riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 2011. aasta juulis saavutatud kokkuleppe kohaselt on EFSFil lubatud kasutada järgmisi rahastamisvahendeid, mis on seotud asjakohaste tingimuste täitmisega:

- anda laenusid finantsraskustes riikidele;
- sekkuda võlakirjade esmas- ja järelturul. Järelturul sekkumine võib toimuda ainult Euroopa Keskpanka analüüsi põhjal, võttes arvesse erakorraliste asjaolude olemasolu finantsturgudel ja finantsstabiilsusele avalduvaid riske;
- tegutseda ennetava programmi alusel;
- rahastada finantsasutuste rekapiitalseerimist valitsustele antavate laenude kaudu;
- pakkuda haavatavate liikmesriikide uute emissioonidega kaasnevaid sertifikaate osalise kaitse kohta riskide vastu.

Oma ülesannete täitmiseks emiteerib EFSF kapitaliturgudel võlakirjasid ja muid võlainstrumente. EFSFile on kohustunud andma garantii 17 euroala liikmesriiki kogusummas 780 miljardit eurot ja maksimaalselt on sellest võimalik anda laenusid kogusummas 440 miljardit eurot. See fond ei ole tagatud ELi eelarvega. EFSF on Luksemburgis registreeritud äriühing, mis kuulub euroala liikmesriikidele väljaspool ELi aluslepingute raamistikku ning seega ei ole see ELi asutus, vaid täiesti eraldiseisev majandusüksus, mis ei ole ELi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud. Sellest tulenevalt sellel ELi raamatupidamise aastaaruandele mõju puudub, välja arvatud allpool kirjeldatud võimaliku karistustest saadava tulu osas. EFSFi kohustuslikku auditit teostavad välisaudiitorid auditeerimist käsitlevate Luksemburgi õigusaktide kohaselt.

Komisjon vastutab finantsabiga seotud poliitikingimuste üle peetavate läbirääkimiste ja nende tingimuste täitmise jälgimise eest. Iga EFSFist finantsabi saava riigi puhul koostatakse enne iga järgmise osamakse väljamaksmist regulaarselt hinnanguid poliitikingimuste täitmise kohta. Sellised tingimused võivad ulatuda makromajandusliku kohanemise programmist (regulaarsete laenude puhul) eelnevalt kindlaksmääratud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide pideva täitmiseni (ennetava abi puhul). Põhimõtteliselt peab Euroopa Komisjon koostöös Euroopa Keskpannaga läbirääkimisi asjaomase euroala liikmesriigiga vastastikuse mõistmise memorandumini üle, milles on esitatud finantsabiga kaasnevate tingimuste üksikasjad. Vastastikuse mõistmise memorandumini sisu peab arvesse võtma lahendamist vajavate puuduste tõsidust ja finantsabi andmiseks valitud rahastamisvahendit.

Paralleelselt Iirimaale ja Portugalile EFSMist antud laenudega loodi EFSFi raames laenurahastu, mille väljamaksete koondnetosumma moodustab Iirimaa puhul 17,7 miljardit eurot ja Portugali puhul 26

miljardit eurot (lisaks Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) laiendatud rahastamisvahendist antavale abile, mis Iirimaa puhul on 19,5 miljardit eriarveldusühikut (SDR) (s.o kokkuleppe sõlmimise ajal kehtinud vahetuskursi alusel ligikaudu 22,5 miljardit eurot) ja Portugali puhul 23,7 miljardit eriarveldusühikut (ligikaudu 26 miljardit eurot).

Parlamendi ja nõukogu määrusega nr 1173/2011 on lubatud kehtestada euroala liikmesriikidele trahvide vormis karistusi. Selliseid trahve, mille summa on 0,2 % liikmesriigi eelneva aasta SKPst, saab kohaldada juhul, kui liikmesriik ei ole võtnud asjakohaseid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks või kui statistikaga on manipuleeritud. Samamoodi on määrusega nr 1174/2011, mis käsitleb makromajanduslikku tasakaalustamatust, euroala liikmesriigile ette nähtud iga-aastane trahv summas on 0,1 % SKPst juhul, kui see liikmesriik ei ole võtnud nõutud parandusmeetmeid või kui esitatud on ebapiisav parandusmeetmete kava. Määrusega nr 1177/2011 ajakohastati määrust nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta. Selle ajakohastatud määrusega nähakse ette võimalus määrata euroala liikmesriikidele trahve (summas 0,2 % SKPst, millele liidetakse muutuv trahviosa). Kooskõlas nende kolme määrusega kantakse komisjonile laekunud mis tahes trahvid üle EFSFi või seda tulevikus asendavasse võimalikku mehhanismi. Praegu on ette nähtud, et sellised trahvid kantakse esmalt ELi eelarvesse ja sealt EFSFi. See tähendab, et selliseid summasid kajastatakse nii eelarve tuludena kui ka kuludena, mistõttu kokkuvõttes neil mõju eelarvele puudub. Samuti puudub neil mõju ka ELi finantsaruannetes esitatud eelarveaasta tulemile.

7.5.2 Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM)

Euroopa Ülemkogu leppis 17. detsembril 2010 kokku, et euroala liikmesriikidel on vaja luua alaline stabiilsusmehhanism – Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM), mis on rahvusvahelise avaliku õiguse alusel väljaspool Euroopa Liidu lepingu raamistikku tegutsev valitsustevaheline organisatsioon. Euroala 17 liikmesriiki kirjutasid Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingule alla 2. veebruaril 2012. Praegu on osalevates liikmesriikides käimas selle ratifitseerimisprotsess, mille lõpule jõudes saab ESM tegevust alustada. Lõpuks võtab ESM üle praegu EFSFi ja EFSMi täidetavad ülesanded, pakkudes euroala liikmesriikidele vajadusel finantsabi. Teatava aja vältel tegutsevad need kolm mehhanismi üheaegselt, ent EFSMist juba antud laenude puhul jätkatakse välja- ja tagasimaksete tegemist EFSMi eeskirjade kohaselt, nii et nendega seoses võetud laenusid tagatakse ELi eelarvega ja need jäävad ELi bilanssi. ESMi loomine ei mõjuta seega EFSMi raames võetud olemasolevaid siduvaid kohustusi. Samuti tuleks märkida, et ESMi võetud laenud ei ole ELi eelarvega tagatud.

ESMi toetab tugev kapitalistruktuur: selle märgitud kapitali kogusumma on 700 miljardit eurot, millest 80 miljardit moodustab euroala liikmesriikide sisse makstud kapital. Sellise kapitaliga peaks tema laenude maksimaalne võimalik kogumaht ulatuma põhimõtteliselt 500 miljardi euroni. Hiljuti vaadati läbi tema laenude maksimaalne võimalik kogumaht kombineerituna EFSFiga. 20. märtsil leppis eurorühm kokku, et EFSFist/ESMist antavate laenude kumulatiivset ülempiiri suurendatakse 700 miljardi euroni ja et need kaks mehhanismi võivad samaaegselt tegutseda kuni 30. juunini 2013. ESMi auditeerimisprotsess on välja töötatud koos riikide kõrgemate auditeerimisasutustega ning see hõlmab sõltumatut välisauditit ning sõltumatu audiitorite kogu tehtavat auditit.

ESMist antava abi suhtes rakendatakse valitud abi rahastamisvahendi puhul asjakohaste tingimuste täitmise nõuet. Abi saavatele liikmesriikidele laenude andmise tingimuseks on range majanduslike ja eelarvekohanduste programmi rakendamine kooskõlas kehtiva korraga. Kuna selle mehhanismi näol on tegemist eraldi juriidilise isikuga ja seda rahastavad euroala liikmesriigid otse, siis ei ole tegemist ELi asutusega ning ELi raamatupidamise aastaaruandele ega ELi eelarvele see mõju ei avalda, välja arvatud allpool kirjeldatud võimaliku karistustest saadava tulu osas. Komisjon vastutab finantsabiga seotud poliitikingimuste üle peetavate läbirääkimiste ja nende tingimuste täitmise jälgimise eest (nagu ka eespool kirjeldatud EFSFi puhul). Iga EFMist finantsabi saava riigi puhul koostatakse enne iga järgmise osamakse väljamaksmist regulaarselt hinnanguid poliitikingimuste täitmise kohta.

Nagu eespool kirjeldatud, lähevad määruste nr 1173/2011, nr 1174/2011 ja nr 1177/2011 alusel laekunud trahvid kõigepealt ELi eelarvesse ja kantakse sealt üle ESMi pärast seda, kui EFSF enam ei tegutse. Lisaks sellele on stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus, millele on alla kirjutanud 25 liikmesriiki (v.a Ühendkuningriik ja Tšehhi Vabariik), nähtud mis tahes lepingupoolele ette karistusmaksed, mida rakendatakse juhul, kui see liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid puudujäägi kriteeriumi rikkumise kõrvaldamiseks. Kui määratud karistusmaksed (mis ei tohi ületada 0,1 % SKPst) rakendatakse euroala liikmesriikide suhtes, tuleb need maksta ESMi (sel juhul nagu eespool kirjeldatud EFSFi puhulgi mõju eelarve täitmise tulemusele puudub), ja kui euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide suhtes, siis ELi eelarvesse (vt lepingu artikli 8 lõige 2). Viimasena nimetatud juhul on karistusmaksde summa näol tegemist ELi eelarve tuluga ja seda kajastatakse selliselt ka ELi raamatupidamise aastaaruandes.

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

EFSMist ja maksebilansi toetamise mehhanismist antud laenusummade tagasimaksegraafik 17. juuli 2012. a seisuga															miljardites eurodes	
Laen/riik	Laenu osa- makse nr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022	2025	2026	2028	2032	2038	2042	Kokku
Maksebilansi toetamise mehhanism																
Ungari	2.	2,0														
	3.			1,5												
Läti	1.	1,0														
	2.		1,2													
	3.						0,5									
	4.									0,2						
Rumeenia	1.		1,5													
	2.						1,0									
	3.				1,15											
	4.					1,2										
	5.					0,15										
<i>Makseb. toet. mehh. kokku</i>		<i>3,0</i>	<i>2,7</i>	<i>1,5</i>	<i>1,15</i>	<i>1,35</i>	<i>1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>11,4</i>
EFSM																
Iirimaa	1. (1. osa)		5,0													
	1. (2. osa)					3,4										
	2.							3,0								
	3. (1. osa)										2,0					
	3. (2. osa)					0,5										
	4.*														1,5	
	5.*															
	6.*											2,3	3,0			
Portugal	1. (1. osa)							1,75								
	1. (2. osa)			4,75												
	2. (1. osa)							5,0								
	2. (2. osa)										2,0					
	2. (3. osa)					0,6										
	3.*															
	4. (1. osa)*													1,8	1,5	
	4. (2. osa)*								2,7							
<i>EFSM kokku</i>		<i>0,0</i>	<i>5,0</i>	<i>4,75</i>	<i>0,0</i>	<i>4,5</i>	<i>0,0</i>	<i>9,75</i>	<i>2,7</i>	<i>0,0</i>	<i>4,0</i>	<i>2,3</i>	<i>3,0</i>	<i>1,8</i>	<i>3,0</i>	<i>40,8</i>
Kõik kokku		3,0	7,7	6,25	1,15	5,85	1,5	9,75	2,7	0,2	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	52,2

* Makstud välja 2012. aastal ja seega 31. detsembri 2011. aasta seisuga ELi bilansis kajastamata.

8. FINANTSRIISKIDE JUHTIMINE

Euroopa Liidu (EL) finantsriskide juhtimise kohta allpool esitatud andmed seonduvad järgnevaga:

- laenutegevus, mida Euroopa Komisjon teostab Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM), maksebilansi toetamise mehhanismi, makromajandusliku finantsabi (MFA), Euratomi meetmete ning (likvideeritava) Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse kaudu;
- Euroopa Komisjoni poolt eelarve täitmise käigus tehtavad sularahahalduse tehingud, sealhulgas laekunud trahvid, ning
- välistegevuse tagatisfond.

8.1 RISKIDE LIIGID

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood kõiguvad turuhindade muutuste tõttu. Tururisk ei hõlma endas üksnes kahjumi, vaid ka kasumi võimalust. See hõlmab valuutariski, intressiriski ja muud hinnariski (märkimisväärne muu hinnarisk ELil puudub).

1. **Valuutarisk** on risk, et ELi tehingute või investeringute väärtust mõjutavad vahetuskursierinevused. Risk tuleneb erinevate valuutade hinnamuutustest üksteise suhtes.
2. **Intressirisk** on oht, et väärtpaberi (eelkõige võlakirja) väärtus langeb intressimäärade tõusu tõttu. Üldiselt toob intressimäärade tõus kaasa fikseeritud intressimääraga võlakirjade hindade languse ja vastupidi.

Krediidirisk on kahjumi risk, mis tuleneb võlgniku/laenusaaaja poolsest laenu või muu krediidiini (põhisumma või intressi või nende mõlema) tagasimakse tegematajätmisest või muust lepingulise kohustuse täitmata jätmisest. Maksekohustuse täitmata jätmise sündmused on muu hulgas tagasimakse hilinemine, laenusaaaja tagasimaksete ümberstruktureerimine ja pankrot.

Likviidsusrisk on vara müügi raskustest tulenev risk, näiteks risk, et asjaomast väärtpaberit või vara ei saa turul realiseerida piisavalt kiiresti, et vältida kahjumit või täita kohustust.

8.2 RISKIJUHTIMISE POLIITIKA

Laenude võtmise ja andmise tegevus:

Euroopa Liit teostab laenutehinguid ning nendega seotud sularahahaldust vastavalt asjaomastele nõukogu otsustele, kui need on olemas, ja sisesuunistele. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks laenude võtmist ja andmist ning sularahahaldust käsitlevad kirjalikud menetluskorra käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Üldjuhul intressimäärade muutuste ja vahetuskursierinevuste kompenseerimisega (riskimaandamistegevus) ei tegeleta, sest laenude andmise tehinguid rahastatakse tavaliselt laenude võtmise tehingutega, millel on kompensatsioonitehingute iseloom ning millest seega ei tulene avatud intressimäärade ega valuutaposisioonide. Antud ja võetud laenude tingimuste omavahelist vastavust kontrollitakse regulaarselt.

Likvideeritava ESTÜ kohustuste likvideerimist haldab Euroopa Komisjon ning uute laenude andmist ega nende rahastamist ei ole ette nähtud. Uued laenud, mida ESTÜ võib võtta, peavad piirduma refinantseerimisega, mille eesmärk on vahendite kulude vähendamine. Sularahahalduse tehingute puhul kohaldatakse konservatiivse haldamise põhimõtet eesmärgiga piirata finantsriske.

Sularahahaldus:

Komisjoni sularahahalduse tehingute haldamist käsitlevad eeskirjad on sätestatud nõukogu määruses nr 1150/2000 (muudetud nõukogu määrustega nr 2028/2004 ja nr 105/2009) ning finantsmääruses (nõukogu määrus nr 1605/2002, muudetud nõukogu määrustega nr 1995/2006, nr 1525/2007 ja nr 1081/2010) ja selle rakenduseeskirjades (komisjoni määrus nr 2342/2002, muudetud komisjoni määrustega nr 1261/2005, nr 1248/2006 ja nr 478/2007).

Eespool nimetatud määrustest tulenevalt kohaldatavatest põhimõtetest on olulisemad järgmised:

- Liikmesriigid maksavad omavahendid kontodele, mis on selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud iga liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi poolt selleks määratud asutuses. Komisjon võib eespool nimetatud kontosid kasutada üksnes oma sularahanõudluse katmiseks.
- Liikmesriigid maksavad omavahendeid oma riigi valuutas, samal ajal kui komisjoni maksed on enamasti nomineeritud eurodes.
- Komisjoni nimel avatud pangakontode jääk ei või olla negatiivne. Seda piirangut ei kohaldata komisjoni omavahendite kontode suhtes juhul, kui aset on leidnud makseviivitus seoses laenudega, mis on antud või tagatud kooskõlas Euroopa Liidu Nõukogu määruste ja otsusega.
- Muus valuutas kui eurodes nomineeritud vahendeid kasutatakse kas samas valuutas tehtavateks makseteks või arvestatakse need perioodiliselt eurodesse ümber.

Lisaks omavahendite kontodele on komisjon avanud nii keskpankades kui ka kommertspankades ka muid pangakontosid, mida kasutatakse maksete tegemiseks ja muude tulude saamiseks kui eelarvesse tehtavad liikmesriikide osamaksumid.

Sularahahalduse ja maksetehingud on suures osas automatiseeritud ning tuginevad tänapäevastele infosüsteemidele. Süsteemi turvalisuse ja ametiülesannete lahususe tagamiseks kohaldatakse vastavalt finantsmäärusele, komisjoni sisekontrollistandarditele ja auditeerimispõhimõtetele eritoiminguid.

Komisjoni sularahahalduse ja maksetehingute juhtimine on reguleeritud kirjalike suuniste ja menetluskorraga, mis piiravad operatsiooni- ja finantsriski ning tagavad piisava kontrollitaseme. Need käsitlevad mitmesuguseid toiminguid (näiteks maksete tegemine ja rahavoogude juhtimine, rahavoogude prognoosimine, talitluspidendus jms) ning suuniste ja menetluskorrale vastavust kontrollitakse regulaarselt. Lisaks sellele vahetavad eelarve peadirektoraat ning majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat teavet riskijuhtimise ja riskipositsioonide asjakohase taseme kohta.

Ajutiselt makstud trahvide portfelli (BUFI)

Alates 2010. aastast investeeritakse ajutiselt makstud trahvisummad spetsiaalselt selle jaoks loodud fondi (BUFI), mida haldab majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat. Enne 2010. aastat laekunud trahvisummad jäävad spetsiaalsetele pangakontodele. Ajutiselt makstud trahvide varahaldust teostab komisjon kooskõlas sisesuuniste ning varahalduse suunistega, mis sisalduvad 2009. aasta detsembris eelarve peadirektoraadi ning majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi vahel sõlmitud talitustevahelises kokkuleppes. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks sularahahaldust käsitlevad menetluskorra käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Finants- ja operatsiooniriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Varahalduse tegevuse eesmärk on investeerida komisjonile makstud trahvid selliselt, et:

- a) tagada, et vahendid oleksid vajaduse korral hõlpsasti kättesaadavad, ja samal ajal
- b) saada tavapärasel asjaoludel tootlust, mis on keskmiselt võrdne BUFI võrdlusaluse tootluse ja kantud kulude vahel.

Investeeringud piirduvad põhimõtteliselt järgmiste kategooriatega: tähtajalised hoiused euroala keskpankades, euroala riikide võlakohustuste haldamise ametites, täielikult riigile kuuluvates või riigi poolt tagatud pankades või riigiülestes asutustes; võlakirjad, lühiajalised võlakirjad ja hoiusesertifikaadid, mille on emiteerinud riiklikud üksused ja millest tuleneb otsene nõue euroala valitsemissektorile, või mille on emiteerinud riigiülested asutused.

Tagatisfond

Tagatisfondi varade haldamise eeskirjad ja põhimõtted (vt lisa 2.4) on sätestatud Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringupanga (EIP) 25. novembri 1994. aasta lepingus ja selle hilisemates muudatustes, mis pärinevad 17. ja 23. septembrist 1996, 8. maist 2002, 25. veebruarist 2008 ja 9. novembrist 2010. Tagatisfond kasutab oma tegevuses üksnes eurot. Ta investeerib ainult selles valuutas, et vältida vahetuskursiriski. Varade haldamine põhineb tavapärasel konservatiivsuse põhimõttel, mida finantstegevuse puhul järgitakse. Tagatisfondilt nõutakse, et ta pööraks erilist tähelepanu riskide vähendamisele ja selle tagamisele, et hallatavaid varasid saaks müüa või üle anda ilma olulise viivitusega, võttes arvesse asjaomaseid kohustusi.

8.3 VALUUTARISKID

Laenude võtmise ja andmise tegevus:

Enamikku finantsvaradest ja -kohustustest hoitakse eurodes ning sel juhul ELil välisvaluutarisk puudub. Siiski annab EL Euratomi rahastamisvahendi kaudu USA dollarites laenusid, mida rahastatakse samas summas USA dollarites võetud laenudega (kompensatsioonitehingud). Bilansipäeva seisuga ELil Euratomiga seoses välisvaluutarisk puudub. Likvideeritaval ESTÜ-l on väike välisvaluuta riskipositsioon, mille väärtus euro ekvivalendina on 1,3 miljonit eurot ja mis tuleneb eluasemelaenudest, mille summa euro ekvivalendina 1,26 miljonit eurot, ja arvelduskontode saldodest, mille summa euro ekvivalendina on 0,04 miljonit eurot.

Sularahahaldus:

Kooskõlas omavahendeid käsitleva määrusega hoitakse omavahendeid, mille liikmesriigid on maksnud muudes valuutades kui eurodes, omavahendite kontodel. Need arvestatakse eurodesse ümber, kui neid on vaja kasutada maksete tegemiseks. Kõnealuste vahendite haldamisel kohaldatavad menetlused on sätestatud nimetatud määruuses. Piiratud arvul juhtudel kasutatakse neid vahendeid otse samades valuutades maksete tegemiseks.

Komisjonil on kommertsbankades mitmed Ameerika Ühendriikide dollarites, Šveitsi frankides ja muudes ELi valuutades kui eurodes hoitavad kontod, mida ta kasutab maksete tegemiseks neis valuutades. Neile kontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt sellest, millises summas makseid neilt teha tuleb, ja selle tulemusena ei kajasta nende saldod valuutariski positsiooni.

Mitmesuguste tulude (välja arvatud omavahendite) laekumisel muus valuutas kui eurodes kantakse need üle komisjoni samas valuutas hoitavatele kontodele, kui neid on vaja maksete tegemiseks, või arvestatakse ümber eurodesse ja kantakse eurodes hoitavatele kontodele. Muus valuutas kui eurodes hoitavatele avansikontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt prognoositud lühiajalisest vajadusest teha samas valuutas kohalikke makseid. Kõnealuste kontode saldode puhul jälgitakse, et need ei ületaks neile seatud ülemmäära.

Ajutiselt makstud trahvide portfell (BUFI)

Kuna kõik trahvid määratakse ja makstakse eurodes, siis nende puhul valuutarisk puudub.

Tagatisfond

Finantsvarasid hoitakse eurodes ning seetõttu ELil valuutarisk puudub

8.4 INTRESSIRISK

Laenude võtmise ja andmise tegevus:

Muutuva intressimääraga võetud ja antud laenud

ELil on oma laenugevuse laadi tõttu märkimisväärsed intressi kandvad varad ja kohustused. Makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames muutuva intressimääraga võetud laenudest tuleneb ELi jaoks intressirisk. Samal ajal tasakaalustavad võetud laenudest tulenevaid intressiriske oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud (kompensatsioonitehingud). Bilansipäeva seisuga oli ELil 0,8 miljardi euro suuruses summas (väljendatuna nimiväärtuses) muutuva intressimääraga laene, mille ümberhindlus toimub iga kuue kuu järel (2010. aastal 0,86 miljardit eurot).

Fikseeritud intressimääraga võetud ja antud laenud

ELil on makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames ka fikseeritud intressimääraga laenud, mille kogusumma 2011. aastal oli 236 miljonit eurot (2010. aastal 110 miljonit eurot) ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (25 miljonit eurot) või üle viie aasta (211 miljonit eurot). Veelgi märkimisväärsem on, et ELil on maksebilansi toetamise mehhanismi raames 11 fikseeritud intressimääraga laenu, mille kogusumma 2011. aastal oli 11,4 miljardit eurot (2010. aastal 12,05 miljardit eurot) ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (7,2 miljardit eurot) või üle viie aasta (4,2 miljardit eurot). EFSMi rahastamisvahendi raames on ELil kümme fikseeritud intressimääraga laenu, mille kogusumma 2011. aastal oli 28 miljardit eurot ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (9,75 miljardit eurot) või üle viie aasta (18,25 miljardit eurot).

Likvideeritava ESTÜ puhul esineb tema tegevuse laadi tõttu intressirisk. Võetud laenudest tulenevat intressiriski tasakaalustavad tavaliselt oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud. Mis puutub varahaldustehingutesse, siis muutva intressimääraga võlakirjasid ESTÜ portfellis ei ole. Nullkupongvõlakirjad moodustasid bilansipäeva seisuga 15 % võlakirjade portfellist.

Sularahahaldus:

Komisjoni sularahahalduse üksus ei laena raha ja intressirisk tal seetõttu puudub. Siiski teenib ta intressi oma eri pangakontode saldodelt. Komisjon on seepärast kehtestanud meetmed, et tema pangakontodelt regulaarselt teenitav intress peegeldaks turuintressimäärasid ja nende võimalikku kõikumist.

Kontod, mis on avatud liikmesriikide riigikassades või keskpankades omavahendite laekumiseks, intressi ei teeni ja teenustasusid nende puhul ei kohaldata. Kõigi muude keskpankades hoitavate summade puhul oleneb tasu iga panga pakutavatest konkreetsetest tingimustest; kohaldatakse muutuvaid intressimäärasid, mida kohandatakse vastavalt turukõikumistele.

Kommertspankade kontodel hoitavatel üleöösaldodelt teenitakse intressi igapäevaselt. See intress põhineb muutuvatel turuintressimääradel, mille suhtes kohaldatakse lepingulist (positiivset või negatiivset) piirmäära. Enamiku kontode puhul on intressimäära arvutamine seotud EONIAga (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär) ja seda korrigeeritakse, et võtta arvesse kõnealuse intressimäära võimalikke kõikumisi. Mõnede kontode puhul on intressimäära arvutamine seotud Euroopa Keskpanga peamiste refinantseerimistingute puhul kasutatava laenamise püsivõimaluse intressimääraga. Selle tulemusel puudub risk, et komisjon teeniks turuintressimääradest madalamat intressi.

Ajutiselt makstud trahvide portfelli (BUFI)

Muutuva intressimääraga võlakirjasid BUFI portfellis ei ole. Nullkupongvõlakirjad moodustasid bilansipäev seisuga 34 % võlakirjade portfelist.

Tagatisfond

Tagatisfondis hoitavatele muutuva intressimääraga emiteeritud võlaväärtpaberitele avaldab mõju kõnealuste intressimäärade volatiilsus, samal ajal kui fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaberite puhul esineb nende õiglase väärtusega seonduv risk. Fikseeritud intressimääraga võlakirjad moodustavad bilansipäeva seisuga investeerimisportfelist umbes 83 % (2010. aastal 93 %).

8.5 KREDIIDIRISK

Laenude võtmise ja andmise tegevus

Krediidiriski maandatakse Euratomi puhul esmalt riigi tagatise saamisega, seejärel tagatisfondi kaudu (makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul), seejärel võimalusega saada vajalikud vahendid liikmesriikides asuvatelt komisjoni omavahendite kontodelt ja lõpuks ELi eelarve kaudu. Omavahendeid käsitlevate õigusaktidega on omavahendite maksete ülemmääraks kehtestatud 1,23 % liikmesriikide kogurahvatulust ning 2011. aastal kasutati sellest maksete assigneeringute katmiseks tegelikult 0,93 %. See tähendab, et 31. detsembri 2011. aasta seisuga jäi kõnealuste tagatiste kasutamisel 0,3 % varu. Välistegevuse tagatisfond loodi 1994. aastal, et maandada maksekohustuste täitmatajätmise riski laenude puhul, mis on võetud kolmandatele riikidele antud laenude rahastamiseks. Krediidiriski leevendab alati võimalus kasutada liikmesriikides asuval komisjoni omavahendite kontodel olevaid vahendeid, mis ületavad neil kontodel olevaid varasid, juhul kui võlglane ei suuda summast täies ulatuses tagasi maksta. Sel eesmärgil on ELil õigus nõuda liikmesriikidelt, et nad tagaksid ELi õiguslike kohustuste täieliku täitmise laenuandjate ees.

Sularahahalduse tehingute puhul tuleb kohaldada vastaspoolte valiku kohta kehtivaid suuniseid. Seda silmas pidades saab tegevüksus sõlmida tehinguid üksnes kehtestatud tingimustele vastavate pankadega, millel on piisavad vastaspoole piirangud.

ESTÜ krediidiriski juhitakse regulaarse analüüsi abil, millega hinnatakse laenuvõtjate võimet täita oma intressi ja laenu põhiosa maksekohustusi. Krediidiriski maandatakse ka tagatise ning riigi, äriühingu või isikliku garantii nõudmisega. 61 % veel tagasimaksmata laenude kogusummast on kaetud liikmesriigi või samaväärse asutuse (nt avalik-õiguslikud asutused) tagatistega. 30 % veel tagasimaksmata laenudest on antud pankadele või tagavad neid pangad. Sularahahalduse tehingute puhul tuleb kohaldada vastaspoolte valiku kohta kehtivaid suuniseid. Tegevüksusel on lubatud sõlmida tehinguid üksnes kehtestatud tingimustele vastavate pankadega, millel on piisavad vastaspoole piirangud.

Sularahahaldus:

Enamikku komisjoni sularahavarudest hoitakse omavahendeid käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kohaselt kontodel, mille liikmesriigid on avanud oma osamaksude (omavahendite) maksmiseks. Kõiki selliseid kontosid hoitakse liikmesriikide riigikassades või keskpankades. Nende institutsioonide krediidirisk (ja vastaspoole risk) on komisjoni jaoks madalaim, sest riskipositsioon seonduv liikmesriikidega. Mis puutub maksete tegemiseks kommertspankades hoitavatesse komisjoni sularahavarudesse, siis neile kontodele täiendavate vahendite kandmisel juhindutakse täppisajastamise

põhimõttest ja seda haldab rahavoogude juhtimise sularahahalduse süsteem automaatselt. Igal kontol hoitakse minimaalsel tasemel rahavarusid, mis on proportsionaalsed kontolt päeva jooksul tehtavate maksete keskmise summaga. Selle tulemusel on neil kontodel üleöö hoitavad summad pidevalt väga väikesed (kokkuvõttes keskmiselt 20–100 miljonit eurot, mis jaguneb rohkem kui 20 konto peale), mis tagab, et komisjoni riskipositsioon on piiratud. Kõnealuseid summasid tuleks vaadata koos sularahahalduse vahendite kogusaldodega, mis kõiguvad vahemikus 1–35 miljardit eurot, ning 2011. aastal tehtud maksete kogusummaga, mis ületas 128 miljardit eurot.

Lisaks sellele kohaldatakse kommertspankade valiku suhtes erisuuniseid, et komisjoni vastaspoole riski veelgi minimeerida:

- Kõik kommertspankad valitakse välja pakkumismenetluse teel. Pakkumismenetluses osalemiseks nõutav minimaalne lühiajaline krediidireiting on P-1 (Moody's) või sellega samaväärne (S&P A-1 või Fitch F1). Teatavate nõuetekohaselt põhjendatud asjaolude korral võidakse aktsepteerida ka madalamat reitingut.
- Kommertspankade puhul, mis on valitud välja spetsiaalselt selleks, et saada makseid ajutiselt makstavate trahvide (piirangutega raha) eest, nõutakse üldjuhul ka ühe reitinguagentuuri pikaajalist AA krediidireitingut; sellesse rühma kuuluvate pankade reitingu alandamise korral kohaldatakse erimeetmeid. Lisaks sellele on igas pangas hoiustatav summa piiratud teatava protsendiga tema omavahenditest; sellise piirangu arvutamisel võetakse arvesse ka kehtivaid garantiisid, mis sama asutus on komisjonile andnud.
- Avansikontosid hoitakse kohalikes pankades, mis valitakse välja lihtsustatud pakkumismenetluse teel. Reitingu nõuded olenevad kohalikust olukorrast ja võivad riikide lõikes märkimisväärselt erineda. Riskipositsiooni piiramiseks hoitakse nende kontode saldosid võimalikult madalal tasemel (võttes arvesse tegevusvajadusi), neile kantakse täiendavaid vahendeid regulaarselt ja kohaldatavad ülemmäärad vaadatakse igal aastal läbi.
- Nende kommertspankade krediidireitingud, kus komisjonil on kontod, vaadatakse läbi vähemalt kord kuus või vajaduse korral ka sagedamini. Tõhustatud jälgimismeetmed ja kommertspankade krediidireitingute igapäevane läbivaatamine võeti kasutusele seoses finantskriisiga ja neid rakendati ka 2011. aastal.

Komisjon hoiab ka märkimisväärses summas finantsasutuste antud tagatise seoses trahvidega, mida ta määrab äriühingutele ELi konkurentsieeskirjade rikkumise eest (vt lisa **2.11.1**). Tagatiste andmine on trahvi saanud äriühingute jaoks alternatiiviks ajutise makse tegemisele. Selliste tagatiste aktsepteerimise suhtes kohaldatavad riskijuhtimise põhimõtted vaadati läbi 2012. aasta esimestel kuudel ning ELi praegust finantskeskkonda arvestades on määratud kindlaks uus kombinatsioon krediidireitingule esitatavatest nõuetest ja vastaspoole piiratud protsendimääradest (proportsionaalsed vastaspoole omavahenditega). See tagab komisjoni jaoks jätkuvalt kõrge krediidikvaliteedi. Kehtivate tagatiste vastavust neist põhimõtetest tulenevalt kohaldatavatele nõuetele kontrollitakse regulaarselt.

Ajutiselt makstud trahvide portfelli (BUFI)

Ajutiselt makstud trahvidega seoses on komisjon avatud krediidiriskile, s.o riskile, et vastaspool ei ole võimeline summasid tähtaegselt täielikult tasuma. Riski kontsentratsioon on suurim Prantsusmaa ja Saksamaa puhul, sest need riigid esindavad portfelli kogumahust vastavalt 62 % ja 25 %.

Tagatisfond

ELi ja EIP vahelise tagatisfondi haldamist käsitleva kokkuleppe kohaselt peab kõigi pankadevaheliste investeeringute puhul olema reiting vähemalt P-1 (Moody's) või sellega samaväärne. 31. detsembri 2011. aasta seisuga olid tähtajalised hoiused (300 miljonit eurot; 2010. aastal 124 miljonit eurot) tehtud selliste vastaspooltega. 31. detsembri 2011. aasta seisuga investeeringud lühiajalistesse diskontoväärtpaberitesse fondil puudusid. Eelmise aasta sama perioodi jooksul oli fond investeerinud nelja lühiajalisse finantsinstrumenti ja kõigi nende investeeringute (69 miljonit eurot) puhul oli vastaspoolte reiting vähemalt P-1 (Moody's) või sellega samaväärne. Kõik müügivalmis väärtpaberite portfellis hoitavad väärtpaberid on kooskõlas haldussuunistega.

8.6 Likviidsusrisk

Laenude võtmise ja andmise tegevus

Võetud laenudest tulenevat likviidsusriski tasakaalustavad tavaliselt oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud (kompensatsioonitehingud). Makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul toimib tagatisfond likviidsusreservina (või turvaabinõuna), mida saab kasutada, kui laenusaja jätab oma maksekohustused täitmata või hilinevad maksete tegemisega. Seoses maksebilansi toetamise

Euroopa Liidu 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

mehhanismiga on nõukogu määruses (EÜ) nr 431/2009 ette nähtud menetlus, mis annab piisavalt aega vahendite kasutuselevõtuks liikmesriikides asuvate komisjoni omavahendite kontode kaudu. EFSMi puhul on sarnane menetlus ette nähtud nõukogu määrusega nr 407/2010.

Likvideeritava ESTÜ varade ja kohustuste haldamise raames haldab komisjon likviidsusnõudeid, mis põhinevad väljamaksete prognoosidel, mis on saadud vastutavate komisjoni talitustega konsulteerimise tulemusel.

Sularahahaldus:

ELi eelarvepõhimõtted tagavad, et eelarveaasta jaoks ettenähtud sularaha koguarud on alati piisavad kõigi maksete tegemiseks. Liikmesriikide osamaksude kogusumma on seega võrdne eelarveaasta maksete assigneeringute summaga. Siiski laekuvad liikmesriikide osamaksud 12 igakuise maksena, mis on jaotatud kogu aasta peale, samal ajal kui maksete puhul esineb teatav hooajalisus. Selle tagamiseks, et sularahavarud oleksid alati piisavad, et katta mis tahes asjaomase kuu jooksul tehtavad maksed, on sisse seatud regulaarsed sularaha prognoosimise menetlused ning vajaduse korral saab omavahendite või täiendavate vahendite tasumist nõuda liikmesriikidelt ka ettemaksena, kui täidetud on teatavad tingimused. Lisaks eelnevale tagavad komisjoni igapäevastes sularahahalduse tehingutes kasutatavad automatiseeritud sularahahalduse töövahendid, et igal komisjoni pangakontol oleks iga päev piisavalt likviidseid vahendeid.

Tagatisfond

Fondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varadel peab olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisav likviidsuse ja vahendite kättesaadavuse tase. Fond peab hoidma vähemalt 100 miljonit eurot alla 12 kuuse lõpptähtajaga portfellis, mis investeeritakse rahainstrumentidesse. 31. detsembri 2011. aasta seisuga moodustasid need investeeringud 300 miljonit eurot. Lisaks sellele moodustavad vähemalt 20 % fondi nimiväärtusest rahainstrumendid, kuni üheaastase järelejäänud tähtajaga fikseeritud intressimääraga võlakirjad ja ujuva intressimääraga võlakirjad. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli nende instrumentide osakaal 45 %.

9. SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED

9.1 SEOTUD OSAPOOLED

Komisjoni seotud osapooled on teised ELi konsolideeritud üksused ja nende üksuste juhtivad võtmetöötajad. Kõnealuste üksuste vahelised tehingud on osa ELi tavapärasest toimimisest ning seetõttu ei ole ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt nende tehingute puhul vaja kohaldada spetsiaalseid avalikustamismõndeid.

9.2 JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

Euroopa Komisjoni kõrgematel juhtivatel ametikohtadel töötavaid ametnikke käsitleva teabe esitamise eesmärgil on seotud osapooled jaotatud käesolevas aruandes viide kategooriasse:

- 1. kategooria:** Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni president ja Euroopa Kohtu president;
- 2. kategooria:** komisjoni asepresident ja Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni teised asepresidendid;
- 3. kategooria:** nõukogu peasekretär, komisjoni liikmed, Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid, Üldkohtu president ja liikmed, Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu president ja liikmed, ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor;
- 4. kategooria:** kontrollikoja president ja liikmed;
- 5. kategooria:** institutsioonide ja ametite kõrgeima astme avalikud teenistujad.

Allpool on esitatud kokkuvõtte nende peamistest rahalistest õigustest; täpsem teave on esitatud *Euroopa Liidu Teatajas* (EÜT L 187, 8.8.1967, viimati muudetud nõukogu 18. jaanuari 2005. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 202/2005 (ELT L 33, 5.2.2005), ja EÜT L 268 20.10.1977, viimati muudetud nõukogu 30. aprilli 2004. aasta määrusega nr 1293/2004 (EÜ, Euratom) (ELT L 243 15.7.2004)). Täiendavat teavet saab ka Europa veebisaidil avaldatud personalieeskirjadest, mis on ametlik ELi ametnike õigusi ja kohustusi kirjeldav dokument. Juhtivad võtmetöötajad ei ole saanud ELilt ühtegi soodustingimustel laenu.

JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

eurodes

Rahaline õigus (töötaja kohta)	1. kategooria	2. kategooria	3. kategooria	4. kategooria	5. kategooria
Põhipalk (kuupalk)	25 351,76	22 963,55	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	11 681,17 –18 370,84
Eluasemetoetus/kodumaalt eemalviibimise toetus	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Peretoetused:					
Majapidamistoetus (% palgast)	2	2	2	2	2
Ülalpeetava lapse toetus	%+170,52	%+170,52	%+170,52	%+170,52	%+170,52
Eelkooliealise lapse toetus	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Õppetoetus või	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
töökohavälise koolituse toetus	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
toetus	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Kohtu eesistuja toetus	-	-	500 - 810,74	-	-
Esindustasud	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	-	-
Iga-aastased sõidukulud	-	-	-	-	Jah
Ülekanded liikmesriikidesse:					
Õppetoetus*	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
% palgast*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% palgast ilma paranduskoefitsiendita	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %
Esinduskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	-	-
Ametisse asumine:					
Sisseseadmiskulud	50 703,52	45 927,10 –47 764,18	36 741,68 – 41 334,40	39 681,02 – 42 252,94	hüvitatud
Perekonna sõidukulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Kolimiskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Ametist lahkumine:					
Ümberasumiskulud	25 351,76	22 963,55 –23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	hüvitatud
Perekonna sõidukulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Kolimiskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Üleminekutoetus (% palgast)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	-
Ravikindlustus	% kaetud	% kaetud	% kaetud	% kaetud	vabatahtlik
Pension (% palgast, maksueelne)	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %
Mahaarvamised:					
Liidu maks	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ravikindlustus (% palgast)	1,8 %	%	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Palkadele rakendatav erimaks	5,5 %	1,8 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Pensioni mahaarvamine	-	5,5 % -	-	-	11,6 %
Juhtivtöötajate arv eelarveaasta lõpu seisuga	3	8	90	27	97

* Kohaldatud on paranduskoefitsienti.

** Makstakse lahkumisele järgneva kolme aasta jooksul.

10. BILANSIPÄEVAJÄRGSSED SÜNDMUSED

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande allkirjastamise kuupäeva seisuga ei olnud komisjoni peaarvepidaja peale allpool kirjeldatud teabe teadlik ega olnud talle teada antud ühestki olulisest sündmusest, mille avaldamine oleks käesolevas lisas nõutav. Raamatupidamise aastaaruanne ja selle lisad on koostatud kõige hiljutisema kättesaadava teabe alusel ja see kajastub esitatud teabes.

Täiendavad finantsabi taotlused euroalal

25. juunil 2012 sai eurorühm Hispaania valitsuselt ametliku finantsabi taotluse. 9. juulil jõudis ta poliitilisele üksmeelele programmi osas, mille eesmärk on aidata Hispaanial oma finantsasutusi rekapitalizeerida ja restruktureerida. Esimese väljamakse saab teha pärast vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmist. Rekapitalizeerimiseks antakse finantsabi Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) kaudu ning pärast tegevuse alustamist võtab selle ülesande üle Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM).

Samuti sai eurorühm 27. juunil Küprose ametivõimudelt taotluse, kus paluti euroala liikmesriikidelt finantsabi probleemide lahendamiseks, millega Küpros seisab silmitsi eelkõige pangandussektori raskuste ja makromajanduslike tasakaalustamatuste tõttu. Euroala finantstoetust antakse finantsvajaduste hindamisele tuginevalt põhjaliku kohandamisprogrammi raamistikus. Seda finantsabi paketti rahastatakse EFSFist või ESMist nende rahastamisvahendite põhjal.

Täpsem teave EFSFi ja ESMi ning ELi finantsabi programmide kohta on esitatud lisas **7**.

11. KONSOLIDEERIMISE ULATUS

KONSOLIDEERITUD ÜKSUSED

A. KONTROLLITAVAD ÜKSUSED	
1. Institutsioonid ja nõuandeorganid Regioonide Komitee Euroopa Liidu Nõukogu Euroopa Liidu Kohus Euroopa Komisjon Euroopa Kontrollikoda Euroopa välisteenistus* 2. ELi ametid Euroopa Tööohutuse ja Töetervishoiu Agentuur Euroopa Lennundusohutusamet Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus Euroopa Keskkonnaagentuur Euroopa Toiduohutusamet Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond Euroopa Meresõiduohutuse Amet Euroopa Raviamet Euroopa Kemikaaliamet Ühisettevõtte „Fusion for Energy” (ITERi ja Tuumasünteesienergeetika Arendamise Euroopa Ühisettevõtte) Eurojust Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet Euroopa Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet * Euroopa Pangandusjärelevalve * Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti büroo* 3. Muud kontrollitavad üksused (Likvideeritav) Euroopa Söe- ja Teraseühendus	Euroopa Andmekaitseinspektor Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa Ombudsman Euroopa Parlament Euroopa Ülemkogu Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet Euroopa Koolitusfond Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus Euroopa GNSSi Agentuur (GSA) Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) Euroopa Raudteeagentuur Ühenduse Sordiamet Euroopa Kalanduskontrolli Amet Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus Euroopa Politseikolledž Euroopa Politseiamet (EUROPOL) Tervise- ja Tarbijaküsimuste Rakendusamet Üleeuroopalise Transpordivõrgu Rakendusamet Teadusuuringute Rakendusamet Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve * Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve* Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut*
B. ÜHISETTEVÕTTED	
ITERi Rahvusvaheline Termotuumaenergeetika Organisatsioon Ühisettevõtte SESAR Ühisettevõtte FCH	Likvideeritav ühisettevõtte Galileo Ühisettevõtte IMI
C. SIDUSETTEVÕTTED	
Euroopa Investeeringufond Ühisettevõtte „Clean Sky”	Ühisettevõtte ARTEMIS Ühisettevõtte ENIAC

* Esmakordselt konsolideeritud 2011. eelarveaastal.

11.2 KONSOLIDEERIMATA ÜKSUSED

Kuigi EL haldab allpool käsitletud üksuste varasid, ei vasta need üksused nõuetele, mis võimaldaksid neid konsolideerida, ja seepärast ei ole neid Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud.

11.2.1 Euroopa Arengufond (EAF)

Euroopa Arengufond (EAF) on peamine vahend, mille kaudu antakse ELi abi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV riigid) ning ülemeremaade ja -territooriumidega (ÜMT) tehtava arengukoostöö raames. EAFi loomine sätestati 1957. aastal sõlmitud Rooma lepingus eesmärgiga anda tehnilist ja rahalist abi, mis algelt piirdus Aafrika riikidega, millega mõnedel liikmesriikidel olid ajaloolised sidemed.

EAFi ei rahastata Euroopa Liidu eelarvest, vaid liikmesriikide otseste osamaksudega, mis lepitakse kokku valitsustevahelise tasandi läbirääkimiste teel. EAFi vahendeid haldavad komisjon ja EIP. Iga EAF moodustatakse tavaliselt umbes viieaastaseks perioodiks. Alates esimese partnerluslepingu sõlmimisest 1964. aastal on EAFi programmitöö tsüklid üldiselt järginud partnerluslepingute omi.

EAFi tegevust reguleerib tema enda finantsmäärus (ELT L 78, 19.3.2008), millega on ette nähtud tema finantsaruannete esitamine ELi omast eraldi. EAFi raamatupidamise aastaaruande ja vahendite haldamise suhtes rakendavad väliskontrolli kontrollikoda ja Euroopa Parlament. Teabe huvides on järgnevalt esitatud kaheksanda, üheksanda ja kümenda EAFi bilanss ja tulemiaruanne:

BILANSS – kaheksas, üheksas ja kümnes EAF

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
PÕHIVARA	380	353
KÄIBEVARA	2 510	2 151
VARAD KOKKU	2 890	2 504
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED	(1 033)	(1 046)
KOHUSTUSED KOKKU	(1 033)	(1 046)
NETOVARA	1 857	1 458
VAHENDID ja RESERVID		
Sissenõutud fondikapital	26 979	23 879
Muud reservid	2 252	2 252
Varasematest aastatest ülekantud tulem	(24 674)	(21 908)
Eelarveaasta tulem	(2 700)	(2 765)
NETOVARA	1 857	1 458

TULEMIARUANNE – kaheksas, üheksas ja kümnes EAF

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2011	2010
PÕHITEGEVUSTULUD	99	140
PÕHITEGEVUSKULUD	(2 778)	(3 000)
KAHJUM PÕHITEGEVUSEST	(2 679)	(2 860)
FINANTSEERIMISTEGEVUS	(21)	95
EEELARVEAASTA TULEM	(2 700)	(2 765)

11.2.2 Ravikindlustuskeem

Ravikindlustuskeem on skeem, mis annab Euroopa Liidu eri asutuste töötajatele ravikindlustuse. Skeemi vahendid on tema enda omandis ega ole Euroopa Liidu kontrolli all, kuigi tema finantsvarasid haldab komisjon. Skeemi rahastatakse skeemi liikmete (töötajate) ja tööandjate (institutsioonid/ametid/asutused) osamaksudest. Võimalik ülejääk jääb skeemi.

Skeemil on neli eraldiseisvat üksust – põhiskeem, millega on kaetud institutsioonide ja Euroopa Liidu ametite töötajad, ja kolm väiksemat skeemi, millega on kaetud Firenze Euroopa Ülikooli ja Euroopa koolide töötajad ning väljaspool ELi (näiteks ELi delegatsioonides) töötavad töötajad. Skeemi varade kogumaksumus 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli 294 miljonit eurot (2010. aastal 286 miljonit eurot).

11.2.3 Osalejate tagatisfond

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud osalejate tagatisfondist.

Tegemist on vastastikust tagatist pakkuva rahastamisvahendiga, mis on loodud selleks, et on katta ELi ja osalejate finantsriske seitsmenda raamprogrammi kaudsete meetmete rakendamisel ning selle kapital ja intressid kujutavad endast täitmistagatist. Kõik toetuste vormis rakendatavates kaudsetes meetmetes osalejad maksavad meetme kestuse ajaks osalejate tagatisfondi kapitali osamaksu, mis moodustab 5 % ELi kogu toetusest. Seetõttu on osalejad tagatisfondi omanikud, samal ajal kui EL (keda esindab komisjon) tegutseb fondi haldajana. Kaudse meetme lõppedes makstakse osalejatele nende osamaks täies ulatuses tagasi, välja arvatud juhul, kui osalejate tagatisfond on kandnud maksekohustusi mittetäitvate abisaajate tõttu kahjumit – sel juhul makstakse osalejatele nende osamaks tagasi vähemalt 80 % ulatuses. Osalejate tagatisfond tagab seega nii ELi kui ka osalejate finantshuvide kaitse.

31. detsembri 2011. aasta seisuga moodustasid osalejate tagatisfondi koguvarad 1 171 miljonit eurot (2010. aastal 879 miljonit eurot). Osalejate tagatisfondi vahendid on tema enda omandis ega ole Euroopa Liidu kontrolli all, kuigi tema finantsvarasid haldab komisjon.